

Úradný vestník

Európskej únie

C 259

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 54

2. septembra 2011

Číslo oznamu

Obsah

Strana

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

91. plenárne zasadnutie 30. júna a 1. júla 2011

2011/C 259/01	Stanovisko Výboru regiónov „Spoločný strategický rámec financovania výskumu a inovácií EÚ“	1
2011/C 259/02	Stanovisko Výboru regiónov „Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru“	6
2011/C 259/03	Stanovisko Výboru regiónov „Úloha miestnych a regionálnych orgánov pri podpore udržateľného vodného hospodárstva“	13
2011/C 259/04	Stanovisko Výboru regiónov „Hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020 – Únia inovácií“	19
2011/C 259/05	Výhľadové stanovisko Výboru regiónov „Uplatňovanie hľadiska klimatických zmien v rozpočte EÚ“	26
2011/C 259/06	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Ochrana a rozvoj historických jazykových menšín v rámci Lisabonskej zmluvy“	31

SK

Cena:
4 EUR

(Pokračovanie na druhej strane)

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah (pokračovanie)	Strana
2011/C 259/07	Stanovisko Výboru regiónov „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“	34
2011/C 259/08	Stanovisko Výboru regiónov „Reforma uplatňovania pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci na služby všeobecného hospodárskeho záujmu“	40
2011/C 259/09	Stanovisko Výboru regiónov „Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky“	48
2011/C 259/10	Stanovisko Výboru regiónov „Program podpory LIFE EÚ. Ďalší postup“	54
2011/C 259/11	Stanovisko Výboru regiónov „Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2010 a 2011“	62
2011/C 259/12	Stanovisko Výboru regiónov „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ“	70

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

91. PLENÁRNE ZASADNUTIE 30. JÚNA A 1. JÚLA 2011

Stanovisko Výboru regiónov „Spoločný strategický rámec financovania výskumu a inovácií EÚ“
(2011/C 259/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- domnieva sa, že je dôležité na jednej strane navýšiť rozpočet Spoločenstva na výskum a na druhej strane lepšie integrovať národné programy a európsky rámcový program pre výskum,
- konštatuje, že priemyselné, sociálne a environmentálne inovácie sú spolu s inováciami v oblasti služieb hlavným motorom na budovanie dynamiky európskej konkurencieschopnosti, ktorá pomôže posilniť územnú súdržnosť,
- uznáva, že situácia v oblasti inovácie sa v Európe veľmi odlišuje, a že regionálne politiky by mohli na základe komplementarity prispieť svojimi osobitosťami k politike výskumu Európskej únie v súlade so stratégiami inteligentnej regionálnej špecializácie,
- vyjadruje potešenie z úsilia o zjednodušenie postupov, ako je uverejnenie a aktualizácia praktickej príručky popisujúcej možnosti financovania z Európskej únie,
- žiada, aby boli miestne a regionálne orgány úzko zapojené do prípravy právnych predpisov a programov financovania súvisiacich s verejným obstarávaním,
- žiada, aby boli miestne a regionálne subjekty užitočne zapojené do technologických platforiem,
- pripomína úlohu, ktorú by mohli zohrávať európske zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS),
- zdôrazňuje, že spolupráca medzi klastrami v rámci Spoločenstva je absolútne nevyhnutná, ale treba začať aj spoluprácu medzi klastrami vo svetovom meradle.

Spravodajca

Claude GEWERC (FR/SES), predseda regionálnej rady Pikardie

Referenčný dokument

Zelená kniha: Od výziev k príležitostiam: Vytváranie spoločného strategického rámca financovania výskumu a inovácií EÚ

KOM(2011) 48 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****A. Hlavné posolstvá**

1. vyjadruje potešenie z toho, že zelená kniha podnecuje verejnú diskusiu o hlavných bodoch, ktoré je potrebné zohľadniť v budúcich programoch financovania výskumu a inovácií EÚ;

2. súhlasí, že spoločný strategický rámec financovania výskumu a inovácií v EÚ musí byť založený na zosúladených strategických cieľoch, ktoré budú spoločné pre všetky zúčastnené strany;

3. odporúča, aby tento spoločný rámec spájal rozličné úrovne výskumu, vývoja a inovácií, a pritom zohľadňoval špecifiká každej z týchto funkcií;

4. zdôrazňuje, že ambiciózná inovačná stratégia v Európskej únii potrebuje pevný vedecký základ, ale tiež stabilnú priemyselnú politiku. Vyjadruje preto potešenie z hlavných iniciatív Komisie na tému „Priemyselná politika vo veku globalizácie“ a „Únia inovácií“ a v tejto súvislosti sa odvoláva na príslušné stanoviská VR ⁽¹⁾;

5. zdôrazňuje, že regionálna a miestna úroveň je primerane prispôsobená na vytváranie synergií medzi politikou v oblasti výskumu a inovácií a politikou súdržnosti s vplyvom na ekonomické a priemyselné aktivity, ako aj na sociálne opatrenia;

6. zdôrazňuje, že v súčasnosti nie sú výsledky európskej výskumnej práce dostatočne rýchlo alebo široko uplatňované. Komisia by mala zmeniť predpisy a pravidlá, aby regióny oveľa viac ako v súčasnosti využívali štrukturálne fondy a iné finančné nástroje na inovačné uplatňovanie výsledkov rámcového programu prostredníctvom decentralizovaného prístupu, v rámci ktorého budú regióny zohrávať väčšiu úlohu a ktorý umožní väčší rozvoj technológií rámcového programu a ich uvádzanie na trh, a inej výskumnej činnosti;

7. pripomína význam sociálnych a environmentálnych inovácií pre verejný a zároveň súkromný sektor;

8. zdôrazňuje, že je dôležité integrovať a podporovať koncept inovácií v bežnom živote napríklad vo vzdelávacom systéme alebo v pracovnom prostredí;

9. kladie dôraz na spoločné výskumné a inovačné programy pre regióny s rozličnou „inovačnou výkonnosťou“, ktoré sú prospešné pre všetky zúčastnené strany. Znamená to napríklad vyššie regionálne zastúpenie v ERA-Net;

10. zdôrazňuje, že súčasný rozpočet Spoločenstva na výskum, ktorý predstavuje len 4 % verejných prostriedkov vynaložených v Európe na výskum, je nedostatočný. Domnieva sa, že je dôležité na jednej strane navýšiť rozpočet Spoločenstva na výskum a na druhej strane lepšie integrovať národné programy a európsky rámcový program pre výskum;

11. chcel by upriamiť pozornosť Komisie predovšetkým na situáciu, v ktorej sú inovátori a jednotliví vynálezcovia, ktorí nepôsobia v rámci systému vysokých škôl, veľkých spoločností alebo orgánov verejnej moci, úradov či podnikov. V rámci pokračujúcej práce v tejto oblasti by mali vzniknúť stratégie, ktoré poskytnú inovátorom a jednotlivým vynálezcom podporu a možnosti potrebné na to, aby využívali výhody spoločného európskeho financovania za rovnakých podmienok;

12. žiada, aby sa primerane zohľadnila skutočnosť, že 97 % ekonomickej aktivity v EÚ-27 sa naďalej len v malej alebo strednej miere zakladá na technológiách. Domnieva sa preto, že budovanie znalostnej spoločnosti sa nemôže zameriavať len na rozvoj najvyspelejších technológií, ale musí ponechať priestor aj pre model inovácie, ktorý umožňuje, aby sa znalosti absorbovali a ďalej šíрили. Poukazuje na príležitosť, ktorú otvorila revízia smernice o verejnom obstarávaní ⁽²⁾; zdôrazňuje príležitosti a výzvy spojené so začlenením výskumu a vývoja do verejného obstarávania ⁽³⁾;

13. konštatuje, že zelená kniha v súčasnom znení nepredstavuje žiadny problém v súvislosti s jej súladom so zásadou subsidiarity. Zdôrazňuje však, že by sa malo uskutočniť podrobné monitorovanie vývoja smerujúceho k financovaniu a k legislatíve v súvislosti s budúcim výskumom a inováciou v EÚ, aby sa zabezpečil súlad so zásadou subsidiarity;

14. okrem toho konštatuje, že požiadavka navrhnutá v Únii inovácií, že členské štáty a regióny by mali vyčleniť rozpočty na verejné obstarávanie súvisiace s inováciami, by mohla mať ďalekosiahle dôsledky pre obce a regióny. Zdôrazňuje, že nadchádzajúce kroky by mali zahŕňať starostlivé hodnotenie možnej finančnej a administratívnej záťaže pre miestne a regionálne orgány, ako aj sociálnych vplyvov a iných prínosov;

⁽¹⁾ CdR 374/2010 fin a CdR 373/2010.

⁽²⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽³⁾ CoR 58/2008 fin.

15. domnieva sa, že by sa mali podporovať výzvy na predkladanie väčšieho počtu návrhov v dvoch fázach tak, aby predkladatelia museli v prvej fáze predložiť len zoznam partnerov a ich predstavu o projekte, pričom by podrobnejšie informácie o ňom predložili len v prípade, že prejdú prvým hodnotením. Bolo by to obzvlášť dôležité pre malé a stredné podniky, ktoré by tak mali väčšiu motiváciu zapájať sa do výziev, keďže by v úvodnom štádiu nemuseli vynakladať také veľké úsilie.

B. Za synergiu medzi politikou súdržnosti a politikou inovácií

16. konštatuje, že priemyselné, sociálne a environmentálne inovácie sú spolu s inováciami v oblasti služieb hlavným motorom na budovanie dynamiky európskej konkurencieschopnosti, ktorá pomôže posilniť územnú súdržnosť;

17. pripúšťa, že je potrebné, aby financovanie výskumu a inovácií patrilo do rámca politických cieľov Európskej únie. V širšom zmysle napríklad vytvorenie priemyselnej politiky, ktorú Výbor regiónov požadoval v stanovisku o hlavnej iniciatíve týkajúcej sa priemyselnej politiky;

18. navrhuje, aby územné samosprávy boli uznané ako privilegovaná úroveň prepájania národných a európskych programov výskumu a inovácií ako aj súdržnosti. Toto prepojenie by mohlo byť predmetom jednotného dokumentu na regionálnej úrovni;

19. uznáva, že situácia v oblasti inovácie sa v Európe veľmi odlišuje, a že regionálne politiky by mohli na základe komplementarity prispieť svojimi osobitosťami k politike výskumu Európskej únie v súlade so stratégiami inteligentnej regionálnej špecializácie;

20. budúca európska podpora výskumu by sa mala – ako to bolo aj v predchádzajúcich rámcových programoch pre výskum – sústrediť na výskum v rámci spolupráce, a najmä na podporovanie spoločných projektov. Mali by naň byť pridelené prostriedky minimálne v doterajšej výške. Spoločné projekty ponúkajú vysokým školám, výskumným zariadeniam a podnikom zo všetkých európskych regiónov príležitosť zapojiť sa. Umožňujú potrebnú transparentnosť, ako aj zjednodušenia v prospech užívateľa;

21. zdôrazňuje, že skutočnou výzvou pre Komisiu a regióny je vytvoriť súčinnosť medzi rôznymi nástrojmi financovania, a umožniť tak realizáciu stratégie Európa 2020. Výsledky európskeho výskumného úsilia sa neaplikujú dosť rýchlo či dostatočne rozsiahle. Komisia by mala zmeniť pravidlá a kritériá platné pre nástroje na financovanie súdržnosti, aby regióny využívali výsledky rámcového programu a iných výskumných aktivít pri implementácii inovačných aplikácií na regionálnej úrovni;

22. pripomína, že budúci rámcový program musí rozšíriť programy zamerané na rozvíjanie územných kapacít a na podporu účasti územných samospráv, ktorých aktivity v oblasti výskumu a vývoja sa dopĺňajú. Mohlo by sa tak stať napríklad prostredníctvom zavedenia kritérií, ktoré uľahčia kompetentným partnerom z regiónov, kde výskum i naďalej zaostáva, zapojiť sa do projektov a programov, ktoré vedú

známejši a uznávaní vedci, ako sa uvádza v stanovisku VR na tému „Zjednodušenie realizácie rámcových programov pre výskum“⁽⁴⁾;

23. vyjadruje potešenie z úsilia o zjednodušenie postupov, ako je uverejnenie a aktualizácia praktickej príručky popisujúcej možnosti financovania z Európskej únie.

C. Za regionálny rozmer klastrov (pól konkurencieschopnosti, zoskupenia atď.)

24. zastáva názor, že neexistujú klastre bez regionálneho rozmeru;

25. konštatuje, že hoci je excelentnosť jednou z charakteristík klastrov, všetky klastre nemôžu mať rovnakú úroveň rozvoja alebo medzinárodného zviditeľnenia. Pre klastre je vysoká vedecká úroveň potrebná, ale nepostačuje na dosiahnutie excelentnosti. Excelentnosť klastra vzniká postupne s konkrétnymi finančnými zdrojmi, dobrou štruktúrou, dobrým riadením a rozmachom „ekosystému“, ktorý spoločne tvoria podniky, výskum a inovácie;

26. podotýka, že je možné odstrániť rozpor medzi vôľou mnohých klastrov rozvíjať svoju činnosť na svojom území a širokými možnosťami, ktoré ponúka výmena informácií alebo osvedčených postupov so susednými klastrami ostatných členských štátov. Aj klastre, ktorý je silno spätý s určitým územím sa môže zviditeľniť vo svete a mať svetové poslanie;

27. zdôrazňuje, že súbežne s inovačnými pólmi založenými na klastroch sa v posledných rokoch objavuje potreba, ktorá je v určitých smeroch ešte dôležitejšia ako samotné póly, a to pochopiť komplexnú činnosť regionálnych inovačných ekosystémov a vytvoriť podmienky pre rozvoj želaným smerom. Komisia by preto mala poskytnúť finančnú a operatívnu podporu, najmä pre rozvoj otvorenej inovačnej činnosti v regiónoch, aby regióny pomohli vytvoriť potrebné podmienky na reformu verejnej správy a na podnikateľskú činnosť zameranú na vytváranie rastu a nových pracovných miest;

28. jedným konkrétnym prejavom regionálnych ekosystémov je koncepcia vedúcich trhov a ich rozvoj. Je známe, že vedúce trhy úzko súvisia s miestnym know-how a kultúrou a ich interaktívnou nezávislou obnovou. Vo svojich predchádzajúcich stanoviskách (CdR 11/2009 a CdR 83/2007) Výbor regiónov upriamil pozornosť na to, že je potrebné nájsť rovnováhu medzi konkurenčným financovaním, ktoré predstavuje financovanie veľkých hlavných iniciatív EÚ, a inštitucionálnym financovaním výskumných spoločenstiev. Výbor regiónov vyzdvihuje dôležitosť inštitucionálneho financovania, ktoré umožňuje výskumným spoločenstvám realizovať štúdie z vlastnej iniciatívy a štúdie podnietené inými spoločenstvami, najmä s ohľadom na konvergenciu a súdržnosť.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

D. Za reformu verejného obstarávania

29. je presvedčený, že Európsky výskumný priestor by mohol mať silnejšie postavenie, ak by nákup služieb v oblasti výskumu a vývoja bol zahrnutý do postupov verejného obstarávania. Pripomína stanovisko VR o zelenej knihe o modernizácii politiky verejného obstarávania⁽⁵⁾ a stanovisko o verejnom obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím⁽⁶⁾, bez toho, aby sa tieto služby presunuli do oblasti hospodárskej súťaže;

30. žiada, aby boli miestne a regionálne orgány úzko zapojené do prípravy právnych predpisov a programov financovania súvisiacich s verejným obstarávaním;

31. opätovne vyjadruje podporu aktívnemu zapojeniu podnikovej sféry a vlád do plánov financovania inovácií a svoje obavy, pokiaľ ide o to, aký vplyv na miestne a regionálne orgány by mohol mať systém, v ktorom by výlučne verejný sektor bral na seba riziko pri výrobkoch a službách, ktoré sa ešte neosvedčili;

32. konštatuje, že „trh“ v oblasti verejného obstarávania je naďalej rozdrobený a len zriedkavo prekračuje hranice. Radí Komisii a členským štátom, aby vytvorili transparentnejší rámec, ktorý by otvoril verejné obstarávanie v Európskej únii;

33. opakuje, že Európska komisia musí poskytnúť jasnú a podrobnú príručku, ako aj možnosti vzdelávania na uzatváranie zmlúv s miestnymi a regionálnymi orgánmi pri verejnom obstarávaní.

E. Za regionálne dôsledky opatrení v oblasti financovania

34. uznáva, že financovanie kompletného cyklu inovácie, od výskumu až po trh, si vyžaduje širokú paletu nástrojov, a preto podporuje úsilie zamerané na podnecovanie financovania zo súkromného sektora, napríklad prostredníctvom plánov rozdelenia rizika, pôžičiek alebo „venture capital“;

35. schvaľuje úlohu verejného financovania v záujme stimulovania súkromných investícií, a zdôrazňuje, že správne riadenie rizika a transparentné riadenie sú pri zapojení verejných a súkromných prostriedkov nevyhnutné;

36. vyjadruje potešenie z úsilia zameraného na stimulovanie financovania investícií do inovácií v malých a stredných podnikoch zo zdrojov súkromného sektora a v tejto súvislosti vyzýva na podporu finančných stimulov (daňový režim, odstraňovanie administratívnych prekážok), a prípadne úpravu právnych predpisov s cieľom posilniť a rozšíriť súbor opatrení na podporu a uznanie úloh malých a stredných podnikov ako kľúčových subjektov pri podpore kultúry inovácií. V tejto súvislosti tiež zdôrazňuje potrebu posilniť nástroje mediácie medzi malými a strednými podnikmi a subjektmi, ktoré pôsobia v oblasti výskumu a vývoja;

37. žiada, aby boli miestne a regionálne subjekty užitočne zapojené do technologických platforiem na formulovanie stratégie výskumu a inovácií, ktoré umožnia vznik nových technologických platforiem a rozvoj už fungujúcich platforiem podľa potrieb územných subjektov zohľadňujúc pritom príležitosti svetových trhov a zapojenie malých a stredných podnikov.

F. Za cezhraničnú spoluprácu

38. uznáva, že rámcový program pre výskum má jedinečný prínos pre spoločné výskumy subjektov členských štátov a územných samospráv;

39. zdôrazňuje význam právnych predpisov Spoločenstva (napr. o rizikovom kapitáli a výskumnej infraštruktúre). V tomto smere pripomína úlohu, ktorú by mohli zohrávať európske zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS);

40. potvrdzuje, že spolupráca medzi klastrami v rámci Spoločenstva je absolútne nevyhnutná, ale treba začať aj spoluprácu medzi klastrami vo svetovom meradle.

G. Celkový kontext

41. stratégia Európa 2020, najmä prostredníctvom hlavných iniciatív „Únia inovácií“ a „Priemyselná politika“ uznáva kľúčovú úlohu výskumu a inovácií pre zlepšenie konkurencieschopnosti Európskej únie a zdôrazňuje význam viditeľnejšieho začlenenia inovácií do politiky. Stratégia tiež prisudzuje mestám a regiónom dôležité miesto pri jej vykonávaní. Výbor regiónov chce preto podporiť túto úlohu a prispieť k rozvoju Európskeho výskumného priestoru v mestách a regiónoch, pretože financujú výskumné projekty, zúčastňujú sa na európskych výskumných projektoch a aktívne podporujú zapojenie subjektov z príslušných území do európskych výskumných projektov.

42. Výbor regiónov vyjadruje potešenie z vyšších finančných prostriedkov medzi 6. (2000 – 2006) a 7. (2007 – 2013) rámcovým programom pre výskum a vývoj, ako aj z vytvorenia Európskej rady pre výskum. Výbor regiónov okrem toho vyjadruje potešenie z európskych iniciatív podporujúcich výmenu názorov a spoluprácu medzi regionálnymi orgánmi a akademickou obcou, vedeckou obcou a ekonomickými subjektmi, najmä v rámci rozpočtovej položky „Regióny znalostí“, časti „Spolufinancovanie“ osobitného programu „Kapacity“ a opatrení, ako sú siete excelentnosti a ERA-Net.

43. Výbor regiónov sa tiež teší na nadchádzajúce hodnotenia vplyvu programov „Regióny znalostí“ a „Výskumný potenciál“. Keďže tieto programy zdokonaľujú a rozvíjajú presnejšie ciele, VR vyzýva na posilnenie ich úlohy pri poskytovaní podpory vysoko konkurencieschopným regiónom s potenciálom rozvinúť vynikajúce prvky excelentnosti, napríklad prostredníctvom školiacich programov⁽⁷⁾, partnerstva alebo iným spôsobom.

⁽⁵⁾ CdR 70/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 58/2008 fin.

⁽⁷⁾ CdR 230/2010 fin.

44. V súvislosti s rámcovým programom pre konkurencieschopnosť a inovácie Výbor regiónov oceňuje priestor, ktorý dostali regionálne klastre, ako aj iniciatívy zamerané na podporu rozmachu informačných a komunikačných technológií, energetickej hospodárnosti, obnoviteľné zdroje energií a eko-inovácie. V tomto zmysle Výbor regiónov odporúča, aby sa v budúcnosti tieto iniciatívy realizovali v spojitosti s výzvami, s ktorými je alebo bude Európska únia konfrontovaná.

V Bruseli 30. júna 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru“

(2011/C 259/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- domnieva sa, že niektoré ciele bielej knihy by sa mali zmeniť na krátkodobejšie ciele, aby politickí činitelia mali jasný orientačný rámec pre opatrenia, ktoré majú počas svojho funkčného obdobia uskutočniť,
- podporuje úplnú internalizáciu externých nákladov pre všetky druhy dopravy prostredníctvom harmonizovaného zdanenia, pričom tieto príjmy by boli vyčlenené na vytvorenie integrovaného a účinného systému dopravy,
- zdôrazňuje, že ciele bielej knihy, pokiaľ ide o prechod z cestnej dopravy na železničnú, riečnu a námornú dopravu, nie sú dostatočné, a vyzýva Komisiu, aby navrhla ambicióznejší program,
- súhlasí s návrhom koncepcie „Blue Belt“, ktorá by mala byť prvým krokom k vytvoreniu spoľahlivého systému námorných služieb, ktorý by mal byť doplnený koncepciou námorných diaľnic, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že biela kniha z roku 2011 je, pokiaľ ide o námornú dopravu, menej ambiciózna, než biela kniha z roku 2001,
- odporúča podporné opatrenia s cieľom pripraviť udržateľné plány mestskej mobility, a žiada, aby sa lepšie zohľadnilo prepojenie medzi dopravnou politikou a územným plánovaním,
- podporuje myšlienku využitia európskych dlhopisov na financovanie dopravnej infraštruktúry potrebnej na vybudovanie sietí TEN-T,
- pripomína, že internalizácia externých nákladov, odstránenie daňových nezrovnalostí a neoprávnených dotácií a slobodná a nenarušená hospodárska súťaž musia byť súčasťou budúceho modelu európskej dopravy, založeného na zjednotení trhových požiadaviek s potrebami udržateľnosti.

Spravodajca	pán António COSTA (PT/SES), primátor Lisabonu
Referenčný dokument	Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje KOM(2011) 144 v konečnom znení

I. VŠEOBECNÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. nazdáva sa, že biela kniha na tému „Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje“ z roku 2011 sa zaoberá otázkami, ktoré majú veľký význam pre budúcnosť európskej dopravnej politiky a dopravných systémov Európy. V tejto súvislosti sa výbor nazdáva, že navrhovaná dopravná politika by mala obsahovať všeobecnejšie ciele stanovené v celej Európskej únii v rámci stratégie Európa 2020 a ciele v oblasti environmentálnej udržateľnosti, ktoré by boli zamerané najmä na boj proti klimatickým zmenám, a podporovať posilnenie sociálnej a územnej súdržnosti v celej Európskej únii;

2. konštatuje, že miestne a regionálne orgány v rámci dopravnej politiky majú významné právomoci. Sú spoluzodpovedné nielen za oblasti, ako je údržba cestnej siete, predpisy o parkovaní, prístupnosť a verejná doprava, ale zároveň dohliadajú aj na dodržiavanie noriem v oblasti životného prostredia, napr. pre kvalitu ovzdušia. Ich účasť v rámci viacúrovňového riadenia je preto nevyhnutná;

3. pripomína, že biela kniha hovorí o mestách. Výbor regiónov navrhuje, aby sa popri mestách spomenuli aj mestské oblasti a/alebo aglomerácie. Vo viacerých členských štátoch je pre politiku mobility určujúcejšia mestská aglomerácia ako geografické hranice obce;

4. domnieva sa, že biela kniha z roku 2001 je veľmi ambiciózny dokument, o to viac, že žiaden z cieľov tejto bielej knihy nebol v plnej miere dosiahnutý, čo však nie je prekvapujúce. Niektoré dlhodobé ambiciózne ciele by sa však mali zmeniť na priebežné krátkodobé ciele, aby politickí činitelia na národnej a regionálnej úrovni mali jasný orientačný rámec pre opatrenia, ktoré majú počas svojho funkčného obdobia uskutočniť;

5. konštatuje, že vytváranie vízií budúcnosti je potrebné a oprávnené, keďže dnešné rozhodnutia výraznou mierou ovplyvnia dopravu v budúcich desaťročiach. Pritom sa však nesmie zabúdať, že predpovede na niekoľko desaťročí môžu byť veľmi nepresné;

6. myslí si, že rovnováha medzi jednotlivými druhmi dopravy je neoddeliteľne prepojená s problematikou internalizácie externých nákladov a priamo ovplyvnená politikami týkajúcimi sa cestných poplatkov za využívanie infraštruktúry.

Dôrazne podporuje víziu bielej knihy o vytvorení transparentného a všeobecne uplatniteľného modelu na výpočet poplatkov za používanie infraštruktúry, ktoré sa budú uplatňovať na všetky druhy dopravy a podporuje úplnú internalizáciu externých nákladov a želá si, aby všetky príjmy získané implementáciou týchto európskych predpisov (vrátane smernice Eurovignette), ktorých zámerom je lepšie začlenenie externých nákladov, boli vyčlenené na vytvorenie integrovaného a účinného systému dopravy, ktorý by zohľadňoval špecifiká najvzdialenejších regiónov a ostrovov;

7. domnieva sa, že v tejto súvislosti, a najmä pri leteckej a námornej doprave, je potrebné usilovať sa o rovnováhu medzi prísnyim zachovaním životného prostredia a vysokými nákladmi, ktoré pritom musia znášať ostrovy a najvzdialenejšie regióny, úplne závislé od týchto druhov dopravy, ktoré sa však výrazne angažujú v oblasti znižovania emisií;

8. víta fakt, že Európska komisia v skutočnosti podporuje prechod z cestnej dopravy na železničnú, riečnu a námornú dopravu, a zároveň presadzuje úplnú internalizáciu externých nákladov všetkých druhov dopravy ako znečistenie ovzdušia, dopravné zápchy alebo hluk;

9. konštatuje, že v minulosti sa Komisia vyjadrila, že externé náklady nehôd sú už internalizované poisťným u poisťovateľov. Výbor s týmto názorom nesúhlasí, a vyzýva preto Komisiu, aby predložila modely výpočtov možnej internalizácie nákladov nehôd, v ktorých budú zohľadnené všetky náklady, súvisiace s nehodami;

10. víta skutočnosť, že biela kniha obsahuje aj opatrenia na podporu udržateľnejšieho prístupu k doprave, posilňovať vôľu zaviesť nové druhy dopravy a nové technológie, a tiež zabezpečiť akceptovanie úplnej internalizácie externalít v celkových nákladoch na mobilitu. EÚ musí plniť dôležitú úlohu, a to vytvoriť atmosféru pochopenia, v ktorej budú opatrenia, ktoré musia miestne a regionálne orgány podniknúť na odstránenie dopravných problémov v okolí veľkých miest, priaznivo prijaté;

11. ľutuje, že biela kniha sa v dostatočnej miere nevenovala otázke dostupnosti a mobility ľudí, ako i základnému významu územnej súdržnosti v oblasti dopravy, a to najmä pokiaľ ide o okrajové, najvzdialenejšie a ostrovné regióny. Jednotný európsky dopravný priestor totiž bude možné zrealizovať iba vtedy, ak sa podnikom a občanom zaručia rovnaké podmienky prístupu k územiám;

12. poukazuje na to, že výbor vo svojej politickej činnosti v uplynulých desaťročiach zaujal jasnú pozíciu v otázke zásad a politík, ktoré by mali riadiť dnešnú európsku dopravnú politiku. Preto si myslí, že pri formulovaní európskej dopravnej politiky na nasledujúce roky by sa mal klásť riadny dôraz na tieto bohaté poznatky;

13. zdôrazňuje, že výkonná, udržateľná mobilita s nízkymi emisiami je právom každého jednotlivca a zároveň podstatným faktorom z hľadiska hospodárstva, blahobytu a kvality života. Malo by sa podporovať zjednodušenie právnych predpisov o plánovaní a projektovaní, aby sa infraštruktúra rozvíjala efektívnejšie;

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Vízia konkurencieschopného a udržateľného dopravného systému

14. víta analýzu trendov a súvisiacich výziev, ktoré budú ovplyvňovať sektor dopravy v nasledujúcich desaťročiach, predloženú v bielej knihe. Dôkladné preskúmanie trendov vplyvujúcich na sektor dopravy je nevyhnutnou podmienkou pre vytvorenie správnych dopravných politík. Biela kniha v tejto súvislosti odráža väčšinu koncepčných nedostatkov, ktoré musia byť začlenené do diskusie o budúcom dopravnom systéme Európy;

15. hoci má doprava kľúčový význam pre konkurencieschopnosť Európskej únie, chcel by zmierniť výrok Komisie, že „obmedzenie mobility nie je riešením.“ Je zrejme, že doprava musí reagovať na požiadavky individuálnej mobility a obchodu, ale hlavne v prípade podnikov je potrebné zvýšiť povedomie o potrebe intenzívnejšieho združovania jász, využívania možností premiestnenia hospodárskych činností, ako aj postupov a technológií, ktoré pomáhajú optimalizovať objem prepravy (napr. práca na diaľku, videokonferencie, optimalizácia miesta výkonu hospodárskej činnosti);

16. podporuje desať cieľov pre konkurencieschopný dopravný systém efektívne využívajúci zdroje stanovených v bielej knihe a ich využitie ako kritérií na dosiahnutie cieľa znížiť emisie skleníkových plynov o 60 %. Výbor teda odporúča, aby bol tento všeobecný cieľ tiež začlenený do zoznamu cieľov vymenovaných v bielej knihe. Ďalej navrhuje, aby boli navrhnuté ciele doplnené o dodatočné ciele zamerané na zníženie závislosti od ropy, znížovanie hluku a zmiernenie znečistenia ovzdušia;

17. podporuje cieľ znížiť používanie „konvenčne poháňaných“ automobilov v mestskej doprave do roku 2030 na polovicu a do roku 2050 ich používanie úplne zakázať a zároveň do roku 2030, aj využitím daňových stimulov, dosiahnuť v centrách veľkých miest zavedenie mestskej logistiky v podstate bez emisií CO₂, hoci toto opatrenie považuje za veľmi ambiciózne. Domnieva sa preto, že by sa mali stanoviť priebežné ciele, ktoré by umožnili vypracovať plán implementácie opatrení, monitorovať túto implementáciu a hodnotiť výsledky;

18. víta zámer Komisie smerovať k plnému uplatňovaniu zásad „užívateľ platí“ a „znečisťovateľ platí“, a tak odstrániť narušenia, ktoré poškodzujú spravodlivú hospodársku súťaž medzi jednotlivými druhmi dopravy založenú na internalizácii všetkých externých nákladov. Podporuje plnú internalizáciu sociálnych a environmentálnych nákladov (vrátane nehôd, znečistenia ovzdušia, hluku a dopravných zápch) prostredníctvom harmonizovaného daňového systému pre všetky druhy dopravy a príjmy z ktorého budú vyčlenené na vytvorenie integrovaného a účinného systému dopravy;

19. pozitívne prijíma skutočnosť, že niekoľko návrhov, ktoré predložil v najnovších stanoviskách o mestskej mobilita bolo začlenených do bielej knihy. V tejto súvislosti podporuje cieľ Komisie zameraný na vytvorenie podnetov na optimalizáciu a minimalizáciu jász bežných osobných a nákladných motorových vozidiel cez mestá, a súhlasí s tým, že rozsiahle vozové parky mestských autobusov, taxíkov a dodávok sú výbornými skúšobnými prostriedkami na zavedenie ekologických vozidiel. Komisia správne poznamenáva, že rozvoj a včasné zavedenie ekologických vozidiel môže znamenať okamžitý prínos v zmysle zníženia závislosti od ropy, a môže mať pozitívny vplyv na zdravie zlepšením kvality ovzdušia v mestách;

20. podporuje tiež návrh postupného prechodu na najekologickejšie spôsoby dopravy a zároveň trvá na tom, aby sa zlepšila celková efektívnosť a interoperabilita všetkých druhov dopravy. Všetky aktívne politiky, ktoré uprednostňujú niektorý druh dopravy, by sa však mali starostlivo preskúmať a zväziť v súlade so spravodlivým a transparentným modelom pre pridelovanie podporných prostriedkov na dopravu, v opačnom prípade hrozí riziko presadzovania dopravných riešení s nízkou účinnosťou. Využívanie alternatívnych druhov dopravy si naopak vyžaduje, aby existovali vhodné infraštruktúry a služby, ktoré umožnia uspokojiť súčasný dopyt;

21. napriek uvedeným pripomienkam sa výbor nazdáva, že desať cieľov pre konkurencieschopný dopravný systém efektívne využívajúci zdroje stanovených v bielej knihe je jednoznačne veľmi ambicióznym, preto verí, že by mali byť definované aj strednodobé medzníky a ciele, ktoré zohľadnia doplnujúce strategické ciele vytýčené Európskou komisiou, a to v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi. Tieto strednodobé ciele by mali byť súčasťou monitorovacieho procesu, aby sa zaručila úspešná realizácia vízie bielej knihy;

22. poukazuje najmä na to, že základom dopravnej politiky Európskej únie musí byť koncepcia všeobecného záujmu (rovnaký prístup k doprave pre všetkých, dodržiavanie sociálnych práv, začlenenie externalít atď.);

23. konštatuje, že v bode 137 pracovného dokumentu (SEC(2011) 391), ktorý je pripojený k bielej knihe (ale uverejnený iba v jednom jazyku), sa v súvislosti s monitorovaním nariadenia č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v doprave uvádza, že Komisia navrhne iniciatívu na zavedenie verejných súťaží pre zákazky na služby vo verejnom záujme, ktoré budú určené na poskytovanie služieb vysokej kvality. Táto

iniciatíva musí umožňovať miestnym a regionálnym samosprávam poskytovať za určitých podmienok vlastné služby bez uverejnenia verejnej súťaže;

24. nabáda Európsku úniu, aby úspešne dokončila skutočné začlenenie dopravných politík 27 členských štátov (priblíženie národných štruktúr, dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže v súlade so zásadami všeobecného záujmu, daňová harmonizácia, vymedzenie nového regulačného rámca uplatniteľného na jednotlivé úrovne subsidiarity) v súlade so zásadou viacúrovňového riadenia;

Jednotný európsky dopravný priestor

25. chcel by zdôrazniť potrebu znížiť fragmentáciu európskeho železničného trhu s cieľom vytvoriť efektívnu železničnú sieť, ktorá ponúkne kvalitné služby z hľadiska dĺžky trvania prepravy, spoľahlivosti a kapacity. V tejto súvislosti by sa malo nájsť udržateľné a nákladovo efektívne riešenie s cieľom vytvoriť kompetitívnu európsku sieť nákladnej železničnej dopravy, ktorá zodpovedá špecifickým potrebám tohto druhu dopravy. Ďalej by sa mali prekonať najvýraznejšie technické prekážky, ktoré súvisia napríklad s rozchodom koľají. Je tiež jasné, že nákladná železničná doprava alebo príbrežná námorná doprava, a najmä komplementárne využívanie oboch druhov dopravy, majú potenciál na to, aby prispeli k integrácii regionálnych ekonomík v odľahlých regiónoch. V tomto zmysle a s cieľom zabezpečiť dobré fungovanie týchto udržateľných druhov dopravy treba tiež rozvíjať logistické uzly, ktoré umožnia optimálnu intermodálnu výmenu a efektívnosť systému ako celku, pričom treba súčasne zabrániť tomu, aby sa vytváralo nadmerné množstvo logistických stredísk, ktoré nie sú schopné nasmerovať dopravný systém na intermodalitu a komodalitu;

26. podporuje myšlienku posilnenia európskej dopravnej politiky, ktorá by mala vychádzať z jasných, súdržných, komplexných a stabilných súborov pravidiel pre užívateľov a prevádzkovateľov, mala by byť založená na uplatňovaní vyspelých dopravných technológií a riešení a budovaní a modernizácii adekvátnej infraštruktúry. Na to by bolo potrebné dobudovanie vnútorného trhu pre dopravné služby a odstránenie regulačných, administratívnych a technických prekážok vo všetkých druhoch dopravy, ako aj súvislé presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže, zlepšenie úrovne služieb a posilnenie práv užívateľov;

27. v tejto súvislosti je dôležité zamerať sa nielen na diaľkové trasy, ale aj na východiskové regionálne siete. Okrem toho je potrebné venovať osobitnú pozornosť pohraničným regiónom, ktoré čelia špecifickým problémom, ako sú rozdielne platobné systémy, technické prepojenia, cestovné poriadky a právne rámce;

28. zároveň pripomína, že sa ešte nedosiahol potrebný pokrok v otázke otvorenia trhov železničných sietí. Domnieva sa preto, že technické a právne predpisy, ktorými sa riadi trh železničnej dopravy, by mali byť zlepšené a zjednotené. Zároveň by mali byť zavedené možnosti spolufinancovania.

29. poukazuje na to, že prípadnú liberalizáciu a vstup nových účastníkov na trh musí sprevádzať zavedenie ustanovení, ktoré umožnia zvýšenie trhového podielu pre železnice (najmä zavedenie noriem pre materiály, dopravné podmienky, bezpečnostné normy na sieťach prostredníctvom európskych agentúr), pretože sa domnieva, že iba takýmto spôsobom možno podnietiť kreativitu a zavedenie rôznorodejších služieb v prospech spotrebiteľov a skutočný prechod na iné druhy dopravy;

30. v súvislosti s prechodom z cestnej dopravy na železničnú, riečnu a námornú dopravu zdôrazňuje, že ciele bielej knihy zamerané na zníženie podielu cestnej prepravy tovaru na vzdialenosti dlhšie ako 300 km nie sú dostatočne ambiciózne (do roku 2030 zníženie o 30 % a do roku 2050 zníženie o 50 %). Preto naliehavo žiada Komisiu, aby navrhla ambiciózny program vytvorenia železničných diaľnic na celoeurópskej úrovni. Len tak možno v dlhodobom horizonte dosiahnuť zrušenie cestnej prepravy tovaru na dlhé vzdialenosti a posilniť územnú súdržnosť, najmä s krajinami nachádzajúcimi sa v okrajových oblastiach EÚ;

31. podporuje úplnú implementáciu iniciatívy Jednotné európske alebo a dobudovanie vnútorného trhu služieb železničnej dopravy. Súhlasí aj s návrhom koncepcie „Blue Belt“, ktorá by mala byť prvým krokom k vytvoreniu spoľahlivého systému námorných služieb, ktorý by mal byť doplnený koncepciou námorných diaľnic, vrátane novej vízie významu lodí ako skutočných mobilných infraštruktúr;

32. nazdáva sa, že spojenie najvzdialenejších regiónov s európskym kontinentom a so susednými tretími krajinami treba osobitne zohľadniť. Znížená dostupnosť, ktorá tradične postihuje tieto regióny, ich poškodzuje a znemožňuje im plne sa zapojiť do jednotného európskeho trhu, ako aj rozvíjať svoje hospodárstva v oblastiach regionálneho začlenenia;

33. vyjadruje poľutovanie nad tým, že biela kniha z roku 2011 predstavuje v rámci politiky na podporu námornej dopravy krok späť v porovnaní s bielou knihou z roku 2001 (ktorá iniciovala námorné diaľnice), a najmä že zoznam iniciatív pripojený k bielej knihe neobsahuje informácie o budúcnosti námorných diaľnic, ani o programe Marco Polo;

34. rovnako zastáva názor, že regióny, v ktorých emisie z dopravy vzhľadom na topografické pomery spôsobujú závažné následky (napr. horské regióny), potrebujú osobitné predpisy a opatrenia, ktoré by dokázali znížiť objem prepravy a príslušné dôsledky na takú úroveň, aby sa dal vylúčiť ich negatívny vplyv na zdravie ľudí a životné prostredie;

35. domnieva sa, že by sa malo vynaložiť dodatočné úsilie na podporu lepších a účinnejších dopravných riešení, ktoré by zlepšili spojenie kontinentálnej Európy s jej ostrovnými a najvzdialenejšími regiónmi, ako aj prepojenie všetkých týchto území s regiónmi situovanými za vonkajšími hranicami EÚ;

36. chcel by tiež zdôrazniť, že okrem silnejšieho prepojenia východnej a západnej Európy treba z dôvodu súdržnosti a konkurencieschopnosti podporovať efektívne prepojenie strednej Európy s vonkajšími hranicami Európy a so vzdialenejšími regiónmi, ktoré spájajú Európu so Stredozemím a s oblasťami Atlantického oceánu. V tejto súvislosti by chcel Výbor regiónov zdôrazniť veľký význam prístavov a letísk a ich spojení s vnútrozemím pre začlenenie EÚ na svetovom trhu, a to najmä spojenie s africkými, americkými a ázijskými regiónmi, a tiež strategický potenciál ostrovov v Atlantickom oceáne ako logistických dopravných platforiem;

37. poznamenáva, že osobitné úsilie sa musí venovať aj cieľnému prebudovaniu piatich hlavných dopravných trás, ktoré Komisia definovala v usmerneniach pre európsku dopravu. V tejto súvislosti treba pri ústredných trasách žiadať o zintenzívnené úsilie EÚ a štátov ležiacich pozdĺž týchto trás. Víťame cieľ vybudovať flexibilnú kľúčovú sieť, ktorá sa pripravuje v rámci TEN-T. Pritom sú potrebné transparentné hodnotiace postupy, ktoré zaisťujú bezpečnosť potrebných investícií aj neustálu aktualizáciu a dopĺňanie TEN-T;

38. víta návrh na revíziu nariadenia o pridelovaní prevádzkových intervalov s cieľom podporiť efektívnejšie využívanie kapacity letísk. Pred prijatím konečného rozhodnutia o nových prevádzkových harmonogramoch však treba starostlivo zvážiť všetky aspekty, najmä pokiaľ ide o letiská v mestských oblastiach, ktoré výraznejšie vplývajú na životné prostredie;

39. zdôrazňuje význam zosúladenia konkurencieschopnosti a sociálnej agendy v nadväznosti na sociálny dialóg, aby sa predišlo sociálnym konfliktom, o ktorých je známe, že v mnohých odvetviach spôsobili výrazné ekonomické straty;

40. víta iniciatívy navrhnuté s cieľom posilniť bezpečnosť prostredníctvom komplexného prístupu, ktorý je kombináciou politiky, právnych predpisov a monitorovania bezpečnosti leteckej a námornej dopravy. Veľmi dôležitá je najmä podpora zdokonalených skríningových metód, pretože umožňuje skontrolovať veľký počet cestujúcich s minimálnymi nepríjemnosťami, pričom sa v plnej miere dodržia ich základné práva;

41. súhlasí s víziou Komisie o nulovej nehodovosti v oblasti bezpečnosti cestnej premávky, no zároveň poukazuje na množstvo výziev, ktoré táto vízia prináša, ako aj na jej vysokú ambicióznosť. Pritom je potrebné uplatňovať diferencovaný prístup a napríklad dať do súvisu hustotu premávky s počtom jej usmrtených účastníkov. Medzi jednotlivými mestami a regiónmi totiž existujú značné rozdiely v počte usmrtených účastníkov cestnej premávky a prijatých opatreniach. Všeobecný predpis by neprimerane postihol mestá a regióny, ktoré už prijali účinné opatrenia a znížili počet usmrtených účastníkov cestnej premávky. Zaisťovanie bezpečnosti cestnej premávky nezávisí len od technológií, ale aj od správania ľudí. Výbor regiónov v tejto súvislosti odporúča, aby boli pravidelné prehliadky vozidiel harmonizované a aby sa vzdelávanie v oblasti bezpečnosti cestnej premávky začlenilo do učebných osnov autoškôl v Európe. Podobné harmonizované technické prehliadky by sa mohli uplatniť aj v iných oblastiach, ako sú napríklad emisie

skleníkových plynov; okrem toho môže zmena vzorcov ľudského správania viesť k zníženiu objemu prepravy a tým významnou mierou prispieť k zvýšeniu bezpečnosti v doprave;

42. domnieva sa, že opatrenia v oblasti cestnej premávky by mali vychádzať z osvedčených postupov, pričom je však potrebné ponechať priestor adaptácii na miestne podmienky. V tejto súvislosti chceme upozorniť aj na predchádzajúce stanovisko Výboru regiónov, ktoré sa týkalo politických usmernení pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2011 – 2020;

43. pokiaľ ide o železničnú dopravu, uplatňovanie ERTMS by malo byť pravidlom na všetkých železničných tratiach. Pritom treba venovať osobitnú pozornosť cezhraničným tratiam, na ktorých odlišné bezpečnostné systémy ešte stále spôsobujú vznik problematických miest;

44. v tejto súvislosti opätovne vyjadruje podporu návrhu na harmonizáciu rôznych definícií vážneho zranenia, aby sa mohla lepšie monitorovať a hodnotiť účinnosť politiky v oblasti bezpečnosti cestnej premávky. Ďalej navrhuje sprístupnenie a interoperabilitu registrov dopravných priestupkov, čo umožní uplatniť sankcie, ktoré riadne zohľadnia porušenia predpisov v iných členských štátoch;

Inovácia pre budúcnosť – technológia a prístup

45. dôrazne podporuje víziu bielej knihy o európskej výskumnej a inovačnej politike v oblasti dopravy, ktorá podporuje spoločné kombinované úsilie v oblasti výskumu. Súhlasí tiež s oblasťami, ktorými sa treba zaoberať, ako sú účinnosť vozidiel vďaka novým motorom, materiálom a konštrukčným riešeniam, využívanie ekologickejších zdrojov energie vďaka novým palivám a pohonným systémom a lepšie využívanie siete a bezpečnejšia prevádzka vďaka informačným a komunikačným systémom;

46. víta návrh bielej knihy stanoviť vhodné normy pre emisie CO₂ z vozidiel všetkých druhov dopravy, vytvoriť pravidlá v oblasti interoperability nabíjajúcich infraštruktúr pre ekologické vozidlá a usmernenia a normy pre palivové infraštruktúry. Podieľať by sa na tom mali aj miestne a regionálne orgány;

47. zdôrazňuje význam európskej politiky zameranej na zníženie znečisťovania vozidlami pri zdroji prostredníctvom noriem týkajúcich sa emisií skleníkových plynov, znečisťovania ovzdušia a hluku, ako aj noriem na zlepšenie aktívnej i pasívnej bezpečnosti vozidiel. Pritom je nevyhnutné, aby zavádzanie podstatných technických zdokonalení dopravných prostriedkov išlo ruku v ruku s dodržiavaním imisných hraničných hodnôt pre hluk a čistotu ovzdušia;

48. nazdáva sa, že cestovné a dopravné návyky sú hlavným aspektom pre úplné dosiahnutie cieľov vytýčených v bielej knihe. Preto víta všetky iniciatívy z bielej knihy na pozdvihnutie povedomia o dostupných alternatívach individuálnej konvenčnej dopravy, ako aj navrhnuté opatrenia na zlepšenie dopravných návykov. Domnieva sa však, že viac treba urobiť v oblasti

cestovných návykov, najmä pokiaľ ide o prípravu európskej verejnosti budúcnosti na prijatie nového prístupu k mobilite, ale aj o úpravu vhodnej dopravnej infraštruktúry;

Mestská mobilita

49. víta návrhy plánov mestskej mobility predložené v bielej knihe. Rozvoj udržateľných plánov mestskej mobility, aspoň pre väčšie mestá, bol hlavnou požiadavkou Výboru regiónov v jeho stanovisku k zelenej knihe;

50. konštatuje, že Komisia poukazuje na to, že veľká časť vonkajších efektov dopravného systému sa prejavuje prevažne v husto osídlených oblastiach. Miestne a regionálne orgány vedia najlepšie, ako by sa tieto problémy dali riešiť. Preto je dôležité, aby mali k dispozícii nástroje na odstránenie týchto problémov. Treba dodržiavať zásadu subsidiarity, EÚ však môže miestne a regionálne orgány v ich práci podporiť tým, že ich bude nabádať, aby spolupracovali a vymieňali si skúsenosti, a priniesli impulzy na zmenu postoja;

51. odporúča podporné opatrenia s cieľom pripraviť udržateľné plány mestskej mobility a audity udržateľnej mestskej mobility, rozhodnutia však musia zostať v kompetencii miestnych a regionálnych samospráv, v súlade so zásadou subsidiarity. Opäť pripomína svoje predchádzajúce stanovisko týkajúce sa zavedenia nového finančného nástroja v rámci finančných výhľadov na roky 2014 – 2020, ktorý umožní spolufinancovať plány mestskej mobility. Ako už výbor v minulosti navrhol, podanie žiadosti o audity mestskej mobility by mohlo napríklad prispieť k procesu zavedenia európskeho ocenenia udeľovaného vynikajúcim a všeobecne využiteľným iniciatívam v oblasti dopravy. Toto ocenenie by bolo súčasťou zavedenia ekvivalentu celoeurópskeho označenia „modrá vlajka“ udeľované oblastiam s nízkou úrovňou znečistenia a dopravného preťaženia;

52. nazdáva sa, že mestá s vhodným plánovaním zavádzajú účinnejšie výrobné postupy a odstraňujú zbytočné riešenia v oblasti dopravy a podporujú lepší prístup pre tovary, ľudí a služby. Preto odporúča, aby sa k mestskému plánovaniu a k plánovaniu mobility pristupovalo integrovanejším spôsobom;

53. netrpezlivo očakáva miestne iniciatívy, ktorými by sa zaviedli režimy spoplatnenia používania mestských ciest a obmedzeného prístupu a podporuje zavedenie spoločných technických noriem, ktoré zabezpečia imperoperabilitu s cieľom zabrániť tomu, aby tieto miestne iniciatívy vytvorili nové technické prekážky voľného pohybu na území Európskej únie;

54. zdôrazňuje kľúčovú úlohu technických a organizačných riešení ako sú informačné technológie pri podpore nových modelov mobility, ktoré sú založené na kombinovanom využívaní všetkých druhov dopravy na prepravu cestujúcich alebo tovaru (napr. intermodálne elektronické systémy predaja lístkov, intermodálna sprievodná dokumentácia nákladu, elektronické plánovanie trasy, sledovanie nákladu, informácie o dodaní v reálnom čase), aby sa optimalizovalo používanie existujúcej

ľahkej dopravy (spoločné vlastníctvo vozidiel, častejšie využívanie elektrických vozidiel na kratšie vzdialenosti, spoločné využívanie jedného vozidla viacerými osobami, tzv. car-sharing, spájanie sa na účely dopravy, tzv. car-pooling, navrhovanie cestovných a dopravných plánov, prioritné využívanie autobusov a električiek), pretože riadenie miestneho a regionálneho dopravného systému je významnou otázkou, ktorú biela kniha prehliada;

55. podporuje vymedzenie stratégie prechodu na mestskú logistiku s takmer nulovými emisiami, ktorá by zlúčila aspekty územného plánovania, prístupu k železničnej, námornej a riečnej doprave, spoplatnenia a technologických noriem vozidiel prostredníctvom podpory spoločného verejného obstarávania v prípade vozidiel s nízkymi emisiami v komerčných vozových parkoch (zásobovacie dodávky, taxi, autobusy atď.);

56. žiada, aby sa lepšie zohľadnil vzťah medzi mestským rozmerom dopravnej politiky a širším významom územného plánovania, aby sa zlepšila nielen doprava v mestách a infraštruktúra, ale aby sa tiež potlačilo rozrastanie miest a nanovo definovali vzťahy medzi mestom a jeho priamym prostredím (mestské/vidiecke). Osobitnú pozornosť treba v tejto súvislosti zamerať na posilnenie verejnej osobnej dopravy na krátku vzdialenosť;

Moderná infraštruktúra, inteligentné stanovovanie cien a financovanie

57. v rámci prebiehajúceho preskúmania politiky TEN-T podporuje vytvorenie základnej siete strategickej európskej infraštruktúry vo všetkých regiónoch Európskej únie, ako aj základných referenčných bodov pre dopravu a logistiku, čím by sa dotvoril jednotný európsky dopravný priestor, v rámci ktorého sa musia odstrániť problémové miesta a ktorý by bo vhodne prepojený so svetovým trhom;

58. upozorňuje na to, že ciele stanovené v bielej knihe nemožno dosiahnuť v plnej miere, ak nebudú vyčlenené dostatočné prostriedky, a že sa musia zohľadniť regionálne špecifiká súdržnosti jednotlivých členských štátov a záväzky prijaté v rámci Paktu stability a rastu. Konštatuje, že biela kniha sa vyhýba otázke rozpočtových a mimorozpočtových zdrojov, ktoré sa majú vyčleniť na dopravnú politiku EÚ a na infraštruktúru. V tejto súvislosti Výbor regiónov podporuje návrh využívať európsku pôžičku alebo európske dlhopisy, ako hlavné nástroje na financovanie potrebných dopravných infraštruktúr. Výbor regiónov poukazuje na to, že tieto obrovské investície musí sprevádzať skutočná politická vôľa na najvyššej úrovni, inak ciele európskej dopravnej politiky nevyhnutné pre regionálnu hospodársku súťaž zostanú len prázdnyimi sľubmi;

59. poukazuje na to, že politika súdržnosti má vlastné ciele v rámci integrovaného prístupu regionálneho rozvoja a že nie je žiaduce, aby sa jej rozpočet využíval na financovanie európskej politiky dopravných sietí. Treba však podporovať súlad medzi projektmi infraštruktúry financovanými v rámci politiky súdržnosti a cieľmi európskej dopravnej politiky;

60. trvá na tom, že je potrebné preskúmať zdroje vyčlenené na dopravnú infraštruktúru navrhnuté v budúcom rozpočte EÚ a ďalej podporovať transparentnejšie zapojenie súkromného sektora. Výbor tiež súhlasí s podporou nových finančných nástrojov pre odvetvie dopravy, najmä prostredníctvom iniciatívy zavedenia dlhopisov na projekty EÚ;

61. pripomína, že internalizácia externých nákladov, odstránenie daňových nezrovnalostí a neoprávnených dotácií a slobodná a nenarušená hospodárska súťaž by mali byť súčasťou budúceho modelu založeného na zjednotení trhových požiadaviek s potrebami udržateľnosti. Výbor preto podporuje inteligentné stanovovanie cien, ktorého cieľom je úplná a povinná internalizácia externých nákladov vyplývajúcich z cestnej a železničnej dopravy, z miestneho znečistenia a hluku v prístavoch a na letiskách, ako aj zo znečistenia ovzdušia na mori, a podporuje preskúmanie povinného uplatňovania internalizačných poplatkov na všetkých vnútrozemských vodných cestách na území EÚ. Nedostatok alternatív dopravného spojenia s ostrovnými a najvzdialenejšími regiónmi sa zohľadní pri stanovovaní cestných poplatkov, ktoré sa majú uplatniť pri internalizácii externých nákladov dopravy;

62. zdôrazňuje však, že budúce opatrenia týkajúce sa internalizácie externých nákladov (cestné mýto „Eurovignette“ a s ním súvisiace ďalšie opatrenia) musia zohľadniť špecifické obmedzenia okrajových regiónov. Akékoľvek opatrenie, ktoré

by neprihliadlo na vzdialenosť ako nevýhodu, by totiž penalizovalo hospodárskych aktérov a subjekty vo vzdialených regiónoch;

63. zdôrazňuje, že napriek významu tohto opatrenia sa zdajú byť ciele stanovené do roku 2016 a 2020 veľmi ambiciózne a na základe predchádzajúcich a súčasných skúseností (napr. legislatíva týkajúca sa Eurovignette) aj veľmi ťažko realizovateľné;

Vonkajší rozmer

64. v plnej miere podporuje kapitolu bielej knihy o vonkajšom rozmere. V tejto súvislosti zdôrazňuje význam rozšírenia pravidiel vnútorného trhu prostredníctvom činnosti v medzinárodných organizáciách, podporu európskych noriem pre bezpečnosť, ochranu, súkromie a životné prostredie prostredníctvom bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce a posilnenie dialógu vedeného s hlavnými partnermi v oblasti dopravy;

65. vyzýva Európsku komisiu, aby lepšie rozpracovala koncepciu medzinárodného rozmeru európskeho dopravného systému a aby do nej úplne začlenila stredomorský a atlantický rozmer dopravnej siete, ktorý má nepochybne vplyv na rozvoj dopravy v Európskej únii a je tiež kľúčovým nástrojom na posilnenie nevyhnutnej spolupráce medzi oboma brehmi Stredozemného mora a konkurencieschopnej a trvalej integrácie na svetovom trhu.

V Bruseli 30. júna 2011

Predseda
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Úloha miestnych a regionálnych orgánov pri podpore udržateľného vodného hospodárstva“

(2011/C 259/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- by uvítal posilnenie politických usmernení EÚ a prijatie nových nástrojov EÚ na reguláciu sektora, ktoré by stanovili jednoznačné a presné ciele v oblasti efektívnosti pre každú oblasť činnosti, ktoré by každý členský štát mal stanoviť podľa členenia na povodia,
- žiada, aby iniciatíva Komisie o hospodárnom využívaní vody v stavebníctve bola zlúčená so smernicou o energetickej hospodárnosti budov, a aby zároveň bolo možné uplatniť príslušné predpisy selektívne pre zemepisné lokality s nedostatkom vody,
- žiada, aby sa vypracovali predpisy, ktoré by stanovili jednotne pre celú EÚ vhodné kvalitatívne úrovne zaručujúce pre každý sektor činnosti za každých podmienok správnu recykláciu vôd, pričom by sa zohľadnili odlišné podmienky v členských štátoch,
- vyzýva miestne a regionálne orgány, aby zodpovedné riadenie rizika vnímali ako najúčinnější nástroj na zásah v prípade mimoriadnych udalostí. Budúce investície, ktorých cieľom je udržať v medziach následky takýchto udalostí by mali byť prednostne nasmerované na realizáciu ekologických infraštruktúr,
- poukazuje na rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri zhromažďovaní údajov o životnom prostredí a navrhuje pretvoriť súčasné európske stredisko pre monitorovanie súch na európske stredisko pre monitorovanie vodných zdrojov,
- navrhuje, a to aj v súvislosti s požiadavkami uplatňovania smernice 2000/60/ES, aby sa pre udržateľné hospodárenie s vodnými zdrojmi vytýčili tieto konkrétne a kontrolovateľné ciele do roku 2020: 1) zvýšenie úspor vody vo všetkých oblastiach používania o 20 %, 2) zvýšenie počtu vodných tokov, ktoré sú upravované do pôvodného stavu, o 20 %, aj v záujme zlepšenia hydrologickej bezpečnosti, 3) zvýšenie objemu recyklovaných a opätovne využívaných vôd v poľnohospodárskej a priemyselnej činnosti o 20 % v porovnaní so súčasným stavom. V tomto zmysle by uvítal priame zapojenie Dohovoru primátorov a starostov.

Spravodajca

Nichi VENDOLA (IT/SES) predseda regiónu Puglia

Referenčný dokument

List maďarského predsedníctva z 29. októbra 2010

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Všeobecné pripomienky**

1. Vyjadruje potešenie nad tým, že bol maďarským predsedom Rady EÚ požiadaný o konzultáciu na tému „Úloha miestnych a regionálnych orgánov pri podpore udržateľného vodného hospodárstva“ a dúfa, že bude v budúcnosti vo väčšej miere zapojený do prijímania politických a programových rozhodnutí o otázkach udržateľného hospodárenia s vodnými zdrojmi, keďže je orgánom zastupujúcim inštitucionálne subjekty zodpovedné za realizáciu týchto rozhodnutí a všeobecnejšie aj za ochranu prírodných zdrojov, vzhľadom na ich úlohu pri koncipovaní modelov udržateľného rozvoja.

2. Stotožňuje sa s rezolúciou OSN z 28. júla 2010, ktorá vyhlásila vodu za univerzálne neporušiteľné ľudské právo, ktoré je prirodzeným a logickým rozšírením práva na život: „*recognizes the right to safe and clean drinking water and sanitation as a human right that is essential for the full enjoyment of life and all human rights*“⁽¹⁾ (uznáva právo na čistú a zdravú pitnú vodu a hygienu ako základné ľudské právo, ktoré je podmienkou plnohodnotného života a využívania ostatných ľudských práv).

3. Nazdáva sa, že vodné zdroje ako obmedzený majetok ľudstva nevyhnutný na prežitie živých organizmov a prírodných ekosystémov nesmie podliehať logike trhu a pravidlám hospodárskej súťaže, pričom si každý človek musí uvedomiť svoju povinnosť chrániť a rešpektovať tento majetok a zachovať ho pre budúce generácie.

4. Uznáva ekologicko-etickú dimenziu vody, a tým priznáva každému – živému či neživému – morálnemu spoločenstvu rešpektovanie jemu vlastných prírodných práv na vodu. Považuje za nevyhnutné vytvoriť participatívne modely hospodárenia s vodnými zdrojmi ako základnej verejnej služby všeobecného záujmu, ktoré by zaručili jeho plnú udržateľnosť a koherentnú integráciu so všetkými oblasťami politiky, ktoré vychádzajú zo zásad trvalo udržateľného rozvoja.

5. Konštatuje, že miestne a regionálne orgány nesú zodpovednosť za využívanie verejných priestorov, teda sú zodpovedné za oblasti politiky, ktoré ovplyvňujú udržateľné hospodárenie s vodou, ako napríklad územné plánovanie, infraštruktúra, politika v oblasti mobility, vydávanie povolení, poľnohospodárstvo a riadenie krajinného rázu, prispôsobenie sa klimatickým

zmenám, ochrana proti povodňam či cestovný ruch. Miestne a regionálne orgány tiež zodpovedajú za synergie medzi týmito oblasťami politiky a prijímajú na tomto základe celistvý prístup, pričom treba zohľadniť kontext územného plánovania, čo znamená tiež primeraný sociálny a hospodársky rozvoj regiónov. Mnohé z nich sú v niektorých európskych štátoch zodpovedné za zabezpečenie verejných služieb zásobovania vodou a čistenia a odvodu odpadových vôd. Preto je dôležité, aby boli intenzívne zapojené do budúcej európskej politiky v oblasti vodného hospodárstva.

6. Súhlasí s tým, že je potrebné, aby EÚ vyvolala novú európsku vlnu záujmu o otázky vodných zdrojov, pričom by bolo žiaduce priamo a aktívne zapojiť miestne a regionálne orgány do prepracovania, koordinácie a harmonizácie existujúcich smerníc a stratégií (rámcová smernica o vodách, smernica o podzemných vodách, smernica o povodniach, stratégia na riešenie problému nedostatku vody a such) a vypracúvaných dokumentov (ako sú ciele a návrhy EÚ na prispôbenie sa klimatickým zmenám – *EU climate change adaptation proposals and goals*), a to počínajúc pripravovaným návrhom na ochranu európskych vôd (*Blueprint to Safeguard European Waters*), aby sa tak zaručila široká účasť verejnosti.

7. Nazdáva sa, že zvýšený antropický tlak na vodné zdroje so sprievodnými následkami, ktoré vyvoláva a ktoré dodatočne zhoršujú situáciu (vymieranie ekosystémov, strata biodiverzity, znížená schopnosť pôdy zadržiavať vodu, degradácia pôdy, ako aj klimatické zmeny atď.), si vyžaduje prijatie opatrení v oblasti hospodárenia a ochrany, ktoré by zahrnuli celé spektrum politiky Únie v súvislosti s problematikou vody, energetiky, poľnohospodárstva, dopravy, odpadov, cestovného ruchu, boja proti klimatickým zmenám a prispôsobenia sa im, pričom treba zaujať integrovaný, a nie sektorový prístup.

8. Dúfa, že členské štáty s podporou miestnych a regionálnych orgánov stanovia jasnú politiku určovania cien vody rešpektujúcu pritom národné a miestne požiadavky a zohľadňujúcu geografické a klimatické podmienky popri príslušných sociálnych a environmentálnych aspektoch. Táto politika by mala vychádzať nielen z princípu „znečisťovateľ platí“ (*polluter pays*), ktorý je už zahrnutý v rámcovej smernici o vode, ale prípadne uplatnením progresívneho sadzobníka aj z princípu „kto plytvá, platí“ (*over user pays*), keďže by sa mu mala pripísať zodpovednosť za obnovu stratenej environmentálnej využiteľnosti. Toto opatrenie, ktoré, ak ho bude sprevádzať vhodná osvetová kampaň v oblasti životného prostredia, povedie k uvedomejšiemu vzťahu odberateľov k tomuto prírodnému zdroju, aj v súvislosti s využívaním výrazne znečisťujúcich produktov (napr. zvyškov liekov, kozmetických výrobkov, pesticídov atď.), a mohlo by vyústiť do celkovo efektívnejšieho a účinnejšieho hospodárenia s vodnými zdrojmi aj z ekonomického hľadiska.

⁽¹⁾ Rezolúcia OSN A/RES/64/292 z 28. júla 2010.

9. Uznáva kľúčovú úlohu vedeckých poznatkov a technologickej inovácie pri koncipovaní vyspelých postupov riadenia vodného cyklu ako neodmysliteľného a východiskového prvku plánovania nových zásahov do infraštruktúry. Výskum a inovácie môžu byť súčasne dôležitou hnacou silou rastu a zamestnanosti v ekologických priemyselných odvetviach.

10. Nazdáva sa, že problematiku vodného hospodárstva treba vnímať v širšom kontexte, ktorý by zahŕňal nielen suchá a záplavy, ale aj iné ohrozenia súvisiace s vodou a vyplývajúce z klimatických zmien, jednak pokiaľ ide o tie známe, ako sú napríklad intenzita zrážok a stúpanie hladiny morí, jednak pokiaľ ide o zatiaľ neznáme ohrozenia.

Kolobeh vody ako ústredný prvok politických opatrení na prispôsobenie sa klimatickým zmenám

11. Poukazuje na to, že v súčasnosti v diskusii o klimatických zmenách sa doteraz nezameralo na vodné zdroje ako na zásadný ekosystémový prvok, ktorého zachovanie a ochrana je nevyhnutným východiskovým predpokladom každého opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a prispôsobenie sa im. Potvrdzuje vôľu miestnych a regionálnych orgánov prevziať na seba zodpovednosť a iniciatívu pri vypracúvaní a uskutočňovaní opatrení na zmierňovanie následkov klimatických zmien⁽²⁾.

12. Uvedomuje si, že vplyv klimatických zmien na hydrologickú rovnováhu bude mať značné hospodárske a sociálne dôsledky na celom území EÚ, pričom bude stále častejšie dochádzať k mimoriadnym udalostiam čoraz väčšej intenzity. Ak sa majú udržať v medziach, je potrebný integrovaný a solidárny prístup, ktorý by zahrnul všetky oblasti politiky EÚ a presahoval geografické, hospodárske a sociálne hranice zainteresovaného subjektu či sektora. Preto upozorňuje na nutnosť posilniť vedeckú spoluprácu na európskej, národnej a regionálnej úrovni s cieľom preskúmať vzťahy medzi príčinou a dôsledkom, ktoré spôsobujú extrémnosť klimatických javov (záplavy a suchá) v Európe.

13. Berie na vedomie, že existujú rozdiely v následkoch, ktoré klimatické zmeny spôsobujú v oblasti vodných zdrojov v regiónoch EÚ. Dôsledkom sú veľké rozdiely medzi regiónmi Európskej únie, pokiaľ ide o problémy s vodou súvisiace s jej množstvom (prebytok alebo nedostatok) a ročnými obdobiami, v ktorých tieto problémy vznikajú (jarné záplavy a letné suchá). Adaptačné opatrenia, ktoré musia zohľadniť rozdielne geografické, hospodárske a sociálne charakteristiky regiónov EÚ, musia byť pružné a pri ich zavádzaní sa musí striktne dodržiavať zásada subsidiarity⁽³⁾.

14. Uvedomuje si, že klimatické zmeny ovplyvnia a podmienia – i keď v rozličnom rozsahu – dostupnosť

vodných zdrojov v jednotlivých regiónoch Európy a jej prirodzeným následkom budú nové vyostrené konflikty medzi rôznymi užívateľmi a pravdepodobný nárast migračných tokov, a to všetko najmä v najvzdialenejších regiónoch nachádzajúcich sa vo veľmi citlivých zemepisných oblastiach.

15. Oceňuje úsilie, ktoré EÚ vyvíja v globálnej politike boja proti klimatickým zmenám spôsobeným činnosťou človeka a v tejto súvislosti pokladá správne hospodárenie s vodnými zdrojmi za nevyhnutný a účinný nástroj na ďalšie znižovanie emisií CO₂ a presadzovanie modelov trvalo udržateľného rastu, ktoré by podnecovali efektívne využívanie prírodných a energetických zdrojov.

16. Považuje stanovenie spoľahlivých postupov odhadu očakávanej dostupnosti vodných zdrojov za nevyhnutný kognitívny predpoklad správneho koncipovania európskej politiky v oblasti vodných zdrojov a životného prostredia, so zreteľom na potrebu dosiahnuť integráciu výsledkov celoeurópskych klimatických modelov a hydrologických modelov na regionálnej a miestnej úrovni.

17. Vyzýva EÚ a členské štáty, aby zvýšili výrobu „čistej“ energie (*green power*) a zaviedli všetky možné opatrenia, ktorými by sa dala podporiť realizácia vodných elektrární, ktoré by neprodukovali emisie CO₂ tam, kde to umožňujú morfológické, hospodárske a environmentálne podmienky, predovšetkým ekologická rovnováha a požiadavky rámcovej smernice o vode, ako aj splavnosť vodných tokov.

18. Vyzýva EÚ a členské štáty, aby prijali potrebné opatrenia s cieľom obmedziť tepelné znečisťovanie vôd a čo najviac zredukovať využívanie vody na chladenie v priemyselných a energetických zariadeniach, najmä v oblastiach, kde to spôsobuje problémy, jednak pokiaľ ide o dostupnosť vody, jednak z hľadiska biodiverzity alebo verejného zdravia.

19. V súvislosti s opatreniami na zmierňovanie následkov hydrologických krízových situácií sa nazdáva, že len ak je dopyt na približne rovnakej úrovni ako dostupnosť, budú môcť byť nové investície do územnej vodnej infraštruktúry pokladané za adaptačné opatrenie, keďže rozličné technologické a manažérske riešenia prispôbené miestnym podmienkam môžu viesť k zvýšeniu dostupnosti bez ďalšieho čerpania.

20. Uvedomuje si, že úlohou miestnych a regionálnych orgánov musí byť presadzovanie myšlienky, že kolobeh vody má ústredné postavenie ako zdroj inšpirácie v stratégiách vodného hospodárstva, aby sa podarilo nájsť účinné a konsenzuálne riešenia na prispôsobenie sa klimatickým zmenám a podporovať výmenu skúseností získaných v jednotlivých miestnych kontextoch.

⁽²⁾ Stanovisko VR na tému „Biela kniha“ „Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení“, CdR 72/2009 fin.

⁽³⁾ Biela kniha „Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení“, KOM(2009) 147 v konečnom znení.

Vyváženosť dopytu a ponuky vodných zdrojov so zreteľom na environmentálne požiadavky a v súlade s rámcovou smernicou o vode

21. Nazdáva sa, že plánovanie krokov a opatrení zameraných na zlepšenie hospodárenia s vodnými zdrojmi sa musí nevyhnutne profilovať ako postup s mnohými cieľmi, kde by sa zohľadnili mnohorakí aktéri, ktorých sa priamo alebo čiastočne týkajú prijaté rozhodnutia, a ktorý vychádza zo zásadných kritérií, akými sú verejné vlastníctvo vodných zdrojov, rovnoprávnosť, kvalita životného prostredia, verejné zdravie, spoločenská úloha a sociálne zabezpečenie.

22. Uvedomuje si, že správne hospodárenie s vodnými zdrojmi v súlade s environmentálnou etikou sa dá dosiahnuť uplatnením tých najlepších techník čerpania, distribúcie a užívania vody, ak je to možné a hospodársky odôvodniteľné, pričom treba v strednodobom horizonte vyvážiť environmentálne požiadavky s požiadavkami hospodárskeho a sociálneho rozvoja prostredníctvom solídneho a pružného modelu hospodárenia.

23. Uvítal by posilnenie politických usmernení EÚ a prijatie nových nástrojov EÚ na reguláciu sektora, ktoré by stanovili jednoznačné a presné ciele v oblasti efektívnosti pre každú oblasť činnosti (v domácnosti, priemysle, poľnohospodárstve, chove rýb, akvakultúre, cestovnom ruchu i hydroelektrárskom sektore), ktoré by každý členský štát mal stanoviť podľa členenia na povodia.

24. Považuje plánovanie využívania vodných zdrojov, ktoré by sa malo uskutočňovať prostredníctvom plánov vodohospodárskeho manažmentu povodia, aj s rozdielnymi časovými prioritami v závislosti od špecifických podmienok jednotlivých členských štátov, za neobíditeľný postup, v rámci ktorého miestne a regionálne orgány môžu rozvíjať synergie solídny a udržateľný spôsobom, v súlade so znením rámcovej smernice o vode, pričom tento prírodný zdroj by mal spĺňať čo najviac environmentálnych úloh bez toho, aby v dlhodobom horizonte stratil schopnosť svojej obnovy a ohrozila sa jeho dostupnosť na opodstatnené účely a ciele, ktoré si zasluhujú ochranu.

25. Nazdáva sa, že na presun vody medzi povodiami, medzi ktorými majú prednostné postavenie tie, ktoré sa nachádzajú v rámci členských štátov, treba nazerať ako na súčasť regionálnej komplexnej stratégie hospodárenia, ktorá musí byť vypracovaná so zreteľom na princípy hydrologickej, hydrogeologickej, environmentálnej, sociálno-ekonomickej udržateľnosti a zameraná na spravodlivú distribúciu tohto vzácneho prírodného bohatstva, a že sa musia vypracovať podrobné štúdie na zhodnotenie dosahu tohto opatrenia.

26. Domnieva sa, že ak sa majú správne koncipovať adaptačné stratégie na prispôbovanie sa rastúcemu dopytu po vode a územným špecifikám, je nevyhnutné poznať hydrologické systémy v ich celosti, počínajúc hydrologickými dynamikami prírodných vodných útvarov až po zhodnotenie účinnosti systémov čerpania, prepravy a využívania vody.

27. Vyzýva prijať nové investičné programy v rámci viacročného finančného výhľadu EÚ (2013 – 2020), ktoré by uprednostňovali dlhodobé investície, a tým umožnili členským

štátom, aby vypracovali nové plány na posilnenie vodnej infraštruktúry až po prijatí a zavedení štruktúrovaného akčného programu v oblasti hospodárenia s vodnými zdrojmi. Odsolňovanie vody s príslušnou infraštruktúrou, čo je energeticky náročný proces, by sa okrem toho malo brať do úvahy ako možnosť len v prípadoch, keď jeho prínos preváži negatívne dôsledky na životné prostredie. Výbor sa v tejto súvislosti zasaďuje za viacúrovňové riadenie, aby mohli byť miestne a regionálne orgány optimálnym spôsobom zapojené do prípravy národných programov.

28. Súhlasí s tým, že dosiahnutie efektívneho využívania vodných zdrojov musí byť pokladané za prioritu v rámci opatrení zameraných na úsporu (*water hierarchy* ⁽⁴⁾) a víta iniciatívu Komisie o hospodárnom využívaní vody v stavebníctve, ktorá by podľa neho mala byť zlúčená so smernicou o energetickej hospodárnosti budov ⁽⁵⁾ s cieľom presadzovať mestské prostredia a stavebné prvky, ktoré by vychádzali z princípov ekologickej udržateľnosti. Požiadavku hospodárneho využívania vody v stavebníctve musí byť možné uplatniť selektívne pre zemepisné lokality s nedostatkom vody.

29. Zasadzuje sa za to, aby sa stimulovalo využívanie netradičných vodných zdrojov podporovaním kultúry recyklácie a opätovného využívania vôd vo všetkých oblastiach s ohľadom na odlišné podmienky a ciele členských štátov v tejto oblasti, pričom treba podporovať miestne a regionálne orgány, ktoré by zároveň mali zaviesť a začleniť do miestneho kontextu nástroje hospodárskej a daňovej povahy na podporu udržateľnej hospodárskej činnosti, v snahe znížiť využívanie podzemných vôd tam, kde je to potrebné.

30. Pokladá za potrebné zaviesť v rámci novej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) zásady krízového plnenia, ktoré by poslúžili na šírenie príkladných spôsobov hospodárenia s vodnými zdrojmi, a na povinné určenie postupov a foriem pestovania a zavlažovania, ktoré by boli v rovnováhe s vodnými zdrojmi dostupnými na území.

31. Navrhuje využiť časť dostupných prostriedkov novej SPP na podporu úspory vody v poľnohospodárstve a prijať nástroje v ekonomickej a daňovej oblasti, ktoré by podporovali pestovateľské riešenia, ktoré sú vysoko účinné z hľadiska spotreby vody, tzv. „best crop per drop“ a na podporu opatrení na zachovanie a environmentálne ozdravenie poľnohospodárskych plôch, ktorými by bolo možné stimulovať zachovanie lesov a mokradí a obmedziť zhoršovanie kvality pôdy a jej eróziu, a tak zmierniť rozširovanie púští a prenikanie morskej vody do pobrežných podzemných vôd.

32. Nazdáva sa, že už nemožno ďalej odkladať prijatie právnych predpisov, ktorými by sa v súlade s cieľmi hospodárnosti a efektívnosti využívania vodných zdrojov prostredníctvom zachytávania a opätovného využívania stanovili jednotne pre celú EÚ vhodné kvalitatívne úrovne, ktorými by sa pre každý

⁽⁴⁾ Oznámenie „Riešenie problému nedostatku vody a súch v Európskej únii“, KOM(2007) 414 v konečnom znení.

⁽⁵⁾ Smernica 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov.

sektor činnosti za každých podmienok zaručila správna recyklácia vôd, s cieľom zaručiť taký prístup k problematike zachytávania a opätovného využívania vodných zdrojov, ktorý by bol založený na spoločných cieľoch, ale zohľadnil skutočnosť, že vzhľadom na odlišné podmienky v členských štátoch nie je všade rovnako nutné uplatňovať tieto predpisy.

Zvládanie mimoriadnych udalostí aj pomocou nových druhov opatrení

33. Vyzýva miestne a regionálne orgány, aby zodpovedné riadenie rizika vnímali ako najúčinnější nástroj na zásah v prípade mimoriadnych udalostí, a prekonali názor, že sa treba snažiť o optimalizáciu krízového manažmentu (*from crisis management to risk management*).

34. Nabáda členské štáty a miestne a regionálne orgány, aby podľa svojich požiadaviek a právomocí presadzovali v súlade s článkom 7 smernice 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík lepšiu koordináciu technických a operatívnych štruktúr civilnej ochrany a kancelárií a/alebo agentúr v oblasti životného prostredia, ktoré sa zaoberajú predchádzaním riziku spojeného s vodou a jeho riadením, v záujme výmeny a spoločného využívania poznatkov a zručností. Vyzýva tiež miestne a regionálne orgány, aby podľa svojich možností rozvíjali projekty cezhraničnej spolupráce (medzi členskými štátmi navzájom alebo medzi členskými štátmi a tretími krajinami) na úrovni medzinárodných správnych území povodí v zmysle článku 8 smernice o povodniach (2007/60/ES).

35. Nazdáva sa, že politika v oblasti vodného hospodárstva musí byť založená na troch prvkoch: zber vody, jej zadržiavanie a odvádzanie, s cieľom znížiť prudké výkyvy vo vodnom cykle tak, aby nadbytok vody mohol odtekať prirodzeným spôsobom a k dispozícii zostalo dostatočné množstvo vody na obdobie sucha.

36. Považuje za nevyhnutné uprednostňovať opatrenia, ktorých zámerom je predchádzať dôsledkom mimoriadnych udalostí a udržiavať ich v medziach prostredníctvom zveľaďovania a obnovy prírodného prostredia, keďže si uvedomuje, že tento druh zásahu s cieľom zachovať biodiverzitu a pomocou udržateľného využívania územia obnoviť prirodzené vodné prostredie riečnych povodí predstavuje nanajvýš účinný nástroj na udržanie napredujúcej zástavby pôdy v medziach, ako aj na zmierňovanie dôsledkov klimatických zmien.

37. Nazdáva sa, že jedno z preventívnych opatrení by malo byť vytvoriť viac miesta pre vodný systém, napríklad vytvorením dodatočných otvorených vodných plôch, avšak aj s možnosťou polyfunkčného využitia týchto oblastí, kde by bolo vyhradené miesto nielen vode, ale ktoré by plnili aj ďalšie funkcie, a dali by sa napríklad využiť na bývanie, prácu, či mobilitu, na trávenie voľného času alebo by plnili prírodné funkcie. V tejto súvislosti zohrávajú miestne a regionálne orgány dôležitú úlohu.

38. Dúfa, že EÚ a členské štáty prisúdia patričný význam európskemu fondu solidarity, ktorý je nevyhnutným nástrojom

hospodárskej a sociálnej solidarity v prípade mimoriadnych udalostí, tým, že prispôbia pravidlá prístupu k jeho prostriedkom a spôsoby hospodárenia s nimi tak, aby sa zaručilo ich plné využívanie.

Úloha miestnych a regionálnych orgánov pri riadení a pri posilňovaní medzinárodnej spolupráce

39. Nazdáva sa, v súlade s rámcovou smernicou o vode a smernicou o povodniach je metóda správy povodí, ktorá by v sebe zlučila výsledky analýzy životného prostredia, územia a hospodárskej sféry, správnym riešením na zabezpečenie jednotnej úrovne ochrany vodných zdrojov na celom území EÚ.

40. Nazdáva sa, že by miestne a regionálne orgány ako sprostredkovatelia názorov a požiadaviek obyvateľov mali v rámci plánov vodohospodárskeho manažmentu povodia a participatívneho a konsenzuálneho hospodárenia s vodnými zdrojmi zohrávať plánovaciu, výkonnú a kontrolnú úlohu a prenechať EÚ a členským štátom v závislosti od príslušných právomocí úlohu stanoviť politické usmernenia a priority riadenia.

41. Vyzdvihuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri overovaní a kontrole stavu uplatňovania európskych politických opatrení týkajúcich sa vodných zdrojov, keďže len priamym a participatívnym zapojením miestnych samospráv sa dokáže zaručiť úspech opatrení na ochranu a zachovanie prírodných zdrojov a zároveň vyvolať pocit spolunáležitosti k územiu v snahe uvedomelo šetrne zaobchádzať s dostupnými miestnymi prírodnými zdrojmi.

42. Vyzýva, aby sa používali existujúce alebo plánované právne a finančné nástroje (plány vodohospodárskeho manažmentu povodia, programy na rozvoj vidieka a podporu súdržnosti, štrukturálne fondy atď.) na usmernenie správy vodných zdrojov na úrovni správnych území povodí, pričom treba posúdiť všetky aspekty (kvalitu a kvantitu zdroja, lodnú dopravu a prepravu, energetické aspekty) integrovaným a nezávislým spôsobom, aj vo vzťahu k spoločnému hospodáreniu s cezhraničnými vodnými zdrojmi.

43. Považuje nedávno vypracovanú stratégiu EÚ pre podunajskú oblasť za nasledovateľný model nadnárodnej spolupráce a hospodárenia s vodnými zdrojmi v súlade so zámerom smernice o vode, ktorý je zo sociálno-environmentálneho hľadiska plne udržateľný, a dúfa, že miestne a regionálne orgány budú priamo zapojené do uskutočňovania tejto stratégie.

44. Poukazuje na rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri zhromažďovaní údajov o životnom prostredí⁽⁶⁾ (k čomu by mal výrazne prispieť program GMES) a navrhuje pretvoriť súčasné európske stredisko pre monitorovanie such na európske stredisko pre monitorovanie vodných zdrojov a rozšíriť jeho právomoci aj na potvrdzovanie a zosúladovanie dostupných informácií o stave európskych vodných zdrojov.

⁽⁶⁾ Stanovisko VR na tému „Úloha miestnych a regionálnych orgánov v budúcej politike ochrany životného prostredia“, CdR 164/2010 fin.

45. Nazdáva sa, že je potrebné zaručiť ucelenosť, transparentnosť a spoľahlivosť informácií a ukazovateľov o stave životného prostredia a vodných zdrojov, ak sa má vnieť sociálno-hospodársky rozmer do ekosystémových služieb a do kontextu EÚ účinne zaviesť environmentálna stratégia, ktorá by sa neobmedzovala na kritérium HDP ⁽⁷⁾.

Záverečné pripomienky

46. So zreteľom na hlavnú iniciatívu „Európa efektívne využívajúca zdroje“ dúfa, že aj prostredníctvom jeho platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020 bude môcť jednak pri stanovovaní prístupu jednak pri určovaní operačných nástrojov prispieť k činnosti Európskej komisie v oblasti vodných zdrojov, energie a odpadov, pričom si uvedomuje, že environmentálne aspekty, ktoré s nimi súvisia, sú navzájom úzko prepojené.

47. Pripomína, že opatrenia súvisiace s kvalitou vody majú vplyv na to, v akom množstve bude dostupná a ako sa bude dať využiť, a preto žiada, aby sa nezanedbal tento aspekt. V tejto súvislosti treba konať v čo najskoršom štádiu, najmä v prípade politiky týkajúcej sa výrobkov, aby sa pomocou analýzy životného cyklu a štúdií dosahu na životné prostredie preskúmal ich vplyv na kvalitu vôd.

48. Zasadzuje sa za to, aby sa venovala maximálna pozornosť tomu, aby budúce investície, a to tak európske ako vnútroštátne, ktorých cieľom je udržať v medziach následky spôsobené mimoriadnymi udalosťami aj v dôsledku klimatických zmien (povodne a suchá), boli prednostne nasmerované na realizáciu ekologických infraštruktúr (ako sú oblasti na kontrolované vylietanie z brehov, prírodné povodia na zadržiavanie vôd, opatrenia na opätovné zalesňovanie a zachovanie horského prostredia, obnova lužných oblastí a mokradí, úprava a spevnenie brehov atď.), aby sa zaručila ochrana hydrologickej štruktúry územia a zároveň zachovala biodiverzita. obnovili prírodné zdroje a vytvorili nové príležitosti v oblasti cestovného ruchu a zamestnanosti. Ak nebudú ekologické infraštruktúry

dostatočne účinné, alebo ak miestne podmienky neumožnia ich využívanie, bude nevyhnutné pristúpiť k realizácii „sivých infraštruktúr“ (umelé hrádze, odvodňovacie kanály, vyvýšené spevnené brehy atď.), aby bolo územie, obyvatelia a hospodárstvo chránené pred povodňami.

49. Požaduje, aby sa v rámci rámcového programu EÚ pre výskum podnecoval prenos vedeckých a technologických poznatkov do praxe na podporu rozvoja nových technológií, ktoré by dokázali nielen zvýšiť konkurencieschopnosť Európy, ale aj dosiahnuť účinnosť a inováciu v hospodárení s vodnými zdrojmi.

50. Opätovne pripomína svoj názor, pokiaľ ide o možnosť regionálnych a miestnych orgánov priamo využívať ekonomické zdroje vyplývajúce z obmedzení platných pre emisie skleníkových plynov na financovanie programov boja proti klimatickým zmenám na miestnej úrovni ⁽⁸⁾, pričom sa zaväzujú, že použijú časť týchto prostriedkov na zavedenie činností, ktorých cieľom je dosiahnuť, aby si občania lepšie uvedomili skutočnú hodnotu vody, a to jednak zavedením údajov o vplyve na vodné zdroje („water footprint“) pri výrobkoch, jednak podporou prijatia systémov environmentálneho riadenia (EMAS) vo výrobných procesoch náročných na spotrebu vody, resp. odštartovaním kampaní, ktorých cieľom je zvýšiť informovanosť a poznatky občanov o otázkach životného prostredia, a to už od predškolského veku.

51. Navrhuje, a to aj v súvislosti s požiadavkami uplatňovania smernice 2000/60/ES, aby sa pre udržateľné hospodárenie s vodnými zdrojmi vytýčili tieto konkrétne a kontrolovateľné ciele do roku 2020: 1) zvýšenie úspor vody vo všetkých oblastiach používania o 20 %, 2) zvýšenie počtu vodných tokov, ktoré sú upravované do pôvodného stavu, o 20 %, aj v záujme zlepšenia hydrologickej bezpečnosti, 3) zvýšenie objemu recyklovaných a opätovne využívaných vôd v poľnohospodárskej a priemyselnej činnosti o 20 % v porovnaní so súčasným stavom. V tomto zmysle by uvítal priame zapojenie Dohovoru primátorov a starostov.

V Bruseli 30. júna 2011

*Predsedačka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO*

⁽⁷⁾ „Tretia správa Európskej komisie nadväzujúca na oznámenie o nedostatku vody a suchách v Európskej únii“, KOM(2011) 133 v konečnom znení.

⁽⁸⁾ CdR 164/2010 fin.

Stanovisko Výboru regiónov „Hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020 – Únia inovácií“

(2011/C 259/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- opäť vyjadruje svoju podporu dosiahnutiu cieľov v oblasti konkurencieschopnosti a inovácií do roku 2020 a poznamenáva, že na ich splnenie je potrebné neustále investovať do vzdelávania a odbornej prípravy;
- uznáva význam rovnováhy medzi technologickou inováciou, sociálnou inováciou a inováciou vo verejnom sektore;
- pripomína, že je bezpodmienečne nutné zlepšovanie zručností pri všetkých druhoch práce a ich zosúladenie s požiadavkami trhu práce;
- vyzdvihuje úlohu, ktorú musia zohrávať partnerstvá medzi vysokými školami pri uplatňovaní výsledkov výskumu na trhu, a to prostredníctvom prepojenia vysokoškolského vzdelávania, výskumu a podnikania. V tomto ohľade poukazuje na význam priaznivého prostredia v miestnych a regionálnych samosprávach;
- uznáva kľúčovú úlohu výskumných infraštruktúr v inovačných sústavách založených na poznatkoch. V tejto súvislosti víta novú koncepciu regionálnych partnerských zariadení;
- upriamuje pozornosť na potenciál cezhraničnej spolupráce, a to vrátane zahraničných investícií do EÚ a investícií smerujúcich z EÚ do zahraničia;
- opätovne zdôrazňuje, že v záujme plného využitia pákového efektu štrukturálnych fondov by regióny a členské štáty mali byť dôsledné pri vytváraní primeraného súladu medzi miestnymi a regionálnymi stratégiami, národnými reformnými plánmi, národnými strategickými referenčnými rámcami a operatívnymi programami, ktoré sa realizujú v rámci európskej politiky súdržnosti v súlade s európskym spoločným strategickým rámcom pre výskum a stratégiami inteligentnej regionálnej špecializácie.

Spravodajca

Roger KNOX (UK/EA), zástupca starostu rady správnej oblasti East Lothian

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020 – Únia inovácií

KOM(2010) 546 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta zámer Európskej komisie, vyjadrený v oznámení na tému „Hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020 – Únia inovácií“, prijať strategickejší prístup k inováciám ako zastrešujúci politický cieľ zo strednodobého a dlhodobého hľadiska, v rámci ktorého by politika EÚ bola úzko prepojená s politikou na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom by sa vzájomne podporovali;

2. v tejto súvislosti uznáva, že je dôležité nájsť oblasti, ktoré sú z hľadiska komparatívnych výhod najslubnejšie a ktoré by boli základom pre definovanie stratégií inteligentnej regionálnej špecializácie. Zároveň pripúšťa, že niektoré regióny môžu vynikať vo viac ako jednej oblasti;

3. víta, že Európsky parlament vo svojom uznesení z 12. mája 2011 o Unii inovácií jasne zdôraznil, že regionálne a miestne orgány sú dôležitými partnermi pri realizácii priorít Únie inovácií. Sú najbližšie k občanom, podnikom, predovšetkým malým a stredným podnikom, a odborným inštitúciám, čo im umožňuje vytvoriť a koordinovať súbor politických nástrojov s cieľom zhodnotiť poznatky spôsobom, ktorý je čo najlepšie prispôbený situácii na regionálnej a miestnej úrovni;

4. požaduje jasnú a široko akceptovanú definíciu inovácie a excelentnosti;

5. zdôrazňuje, že je potrebné lepšie chápať úlohu regiónov nielen pri vykonávaní politík EÚ, ale aj pri vypracúvaní stratégií a stanovovaní cieľov;

6. oceňuje odkaz na sociálnu inováciu vrátane inovácie verejného sektora. Uznáva často výnimočné úsilie orgánov verejnej správy a odvetvia sociálneho hospodárstva (družstvá, vzájomné spoločnosti, združenia a nadácie) z celej EÚ, pokiaľ ide o inováciu ich postupov v dôsledku súčasných finančných obmedzení a uspokojovanie tých potrieb, ktoré neuspokojuje trh ani tradičné formy podnikania. Žiada, aby sa sociálna inovácia viac zohľadňovala v programoch financovania a podpory, ako je Európsky sociálny fond, rámcové programy a Rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie;

7. vyzýva na nájdenie možností, ako využiť územné dohody na dosiahnutie kľúčových priorít Únie inovácií, a zdôrazňuje význam úzkej spolupráce medzi subjektmi zodpovednými za iniciatívu Únia inovácií a Výborom regiónov;

8. zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu ekologických inovácií a podporuje výzvu Európskeho parlamentu, aby sa prijal ambiciózny akčný plán ekologických inovácií, v ktorom sa navrhnu opatrenia na zavedenie ekologických inovácií vo všetkých článkoch hodnotového reťazca, vrátane konštruovania a dizajnu, a ktorý zvýši prostriedky na financovanie iniciatív v tejto oblasti prostredníctvom Rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie;

9. ľutuje, že predstavenie hlavnej iniciatívy Únia inovácií nebolo sprevádzané hodnotením vplyvu navrhovaných opatrení na rozpočet;

10. víta oznámenie o príspevku regionálnej politiky k inteligentnému rastu v rámci stratégie Európa 2020 [KOM(2010) 553] a jeho sprievodný dokument [SEK(2010) 1183] zameraný na regionálny rozmer hlavnej iniciatívy Únia inovácií;

11. domnieva sa, že vzhľadom na 34 navrhovaných záväzkov by sa mali určiť prioritné aktivity v rámci Únie inovácií, a to s cieľom podporiť implementáciu, dosiahnuť konkrétne výsledky a zdôrazniť naliehavosť opatrení. V tomto zmysle by navrhol: a) synergiu medzi politikou súdržnosti a politikou inovácie, b) inovačné partnerstvá, v ktorých sa rešpektuje úloha regiónov, c) vedomostnú základňu a inteligentnú špecializáciu a d) prenos myšlienok na trh.

12. chcel by upriamiť pozornosť Komisie predovšetkým na situáciu, ktorej čelia inovátori a jednotliví vynálezcovia, ktorí nepôsobia v sústave vysokých škôl, veľkých spoločností alebo orgánov verejnej moci, úradov či podnikov. Počas ďalšej práce v tejto oblasti by mali vzniknúť stratégie, ktoré poskytnú inovátorom a jednotlivým vynálezcom podporu a možnosti potrebné na to, aby využili výhody spoločného európskeho financovania za rovnakých podmienok.

Synergia medzi politikou súdržnosti a politikou inovácie

13. Výbor regiónov súhlasí s Radou a Európskym parlamentom, pokiaľ ide o dôležitosť zväčšenia synergie politiky EÚ na podporu výskumu a inovácie s politikou súdržnosti;

14. vyzýva na zvýšenie súladu, zlepšenie harmonizácie a komplementarity politických opatrení v oblasti vzdelávania, výskumu a inovácie, pričom by sa venovala náležitá pozornosť regionálnym charakteristikám;

15. opätovne zdôrazňuje, že v záujme plného využitia pákového efektu štrukturálnych fondov by regióny a členské štáty mali byť dôsledné pri vytváraní primeraného súladu medzi miestnymi a regionálnymi stratégiami, národnými plánmi reforiem, národnými strategickými referenčnými rámcami a operatívnymi programami, ktoré sa realizujú v rámci európskej politiky súdržnosti⁽¹⁾, a to v súlade s európskym spoločným strategickým rámcom pre výskum a stratégiami inteligentnej regionálnej špecializácie;

16. pripomína, že politika súdržnosti zohráva osobitnú úlohu pri podpore inovačných činností v regiónoch. Z tohto dôvodu môže byť Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) tiež využitý na financovanie podnikateľských inkubátorov a vedeckých parkov (infraštruktúra a kontakty). Priemyselné zoskupenia sú obzvlášť užitočné pre malé a stredné podniky, pretože im poskytujú prostredie vhodné na nadväzovanie kontaktov s vysokými školami a veľkými podnikmi a umožňujú im prístup k medzinárodným obchodným sieťam⁽²⁾;

17. domnieva sa, že hlavná iniciatíva „Únia inovácií“ dáva priestor na lepšie rozdelenie práce a úloh medzi podporou základného a aplikovaného výskumu na európskej úrovni zameraného na špičkovú kvalitu na jednej strane a podporou inovácie na decentralizovanej úrovni na strane druhej, a to v snahe vytvoriť regionálne kompetencie a rozvíjať potrebný široký rozsah. Je tiež nutné uznať potenciál inštitúcií, ktoré sa na regionálnej a miestnej úrovni venujú výskumu v špecifických medzinárodne významných oblastiach, ako aj potenciál založený na uznaní v podnikaní okrem iného inovácií vychádzajúcich z praxe. Takto sa bude rozvíjať potrebný rozsah na podporu cieľov hlavnej iniciatívy na rôznych regionálnych úrovniach;

18. podľa jeho názoru je výzvou určiť, ktoré aspekty inovácie sa dajú dosiahnuť pomocou integrovaných plánov rozvoja územia;

19. opakuje svoj nesúhlas s vytvorením jediného monotematického inovačného fondu, ktorý by najmä vďaka prostriedkom v súčasnosti vyčleneným v štrukturálnych fondoch zoskupoval viacero finančných nástrojov EÚ používaných na financovanie inovácií. Takýto „prevod“ finančných prostriedkov by sa totiž mohol skončiť čistou stratou zdrojov vyčlenených na inovácie, ba čo viac, mohlo by to spochybniť začlenenie inovačných projektov do stratégií rozvoja zameraných na jednotlivé regióny;

20. navrhuje, že ako kritérium na vymedzenie inovačnej politiky EÚ od politiky súdržnosti by mohla slúžiť skutočnosť, že politika súdržnosti môže podporovať tie aspekty inovácie,

ktoré sú najviac späté so širším udržateľným rozvojom hospodárstva v danej oblasti, ako sú napr. zoskupenia, na rozdiel od aspektov inovačnej politiky, ktoré už z ich podstaty nemožno deliť podľa územia a ktoré by sa mali dosiahnuť skôr prostredníctvom tematických fondov EÚ, otvorených celoeurópskym výberovým konaniami, než prostredníctvom politiky súdržnosti, v rámci ktorej sa regiónom pridelujú blokové granty;

21. uznáva, že výskumné a inovačné prostredie v Európe je veľmi rozdielne, a požaduje súbor rôznych politických opatrení, ktoré by účinne podporili špičkovú kvalitu i súdržnosť Európy. Uznáva, že inovácia sa môže rovnako týkať nových spôsobov práce a poskytovania služieb, ako aj nových výrobkov. Žiada, aby sa venovalo viac pozornosti preskúmaniu toho, čo už existuje, a spôsobu, akým by sa to dalo urobiť účinnejšie a efektívnejšie. Zdôrazňuje, že je potrebné viac otvoriť príležitosti na inováciu a jej uznávanie, najmä na základnej úrovni a v odľahlých regiónoch, a to uľahčením prístupu k vedomostiam a komunikácii prostredníctvom zlepšenia fyzických aj virtuálnych štruktúr;

22. pripomína, že ďalšie programy v oblasti výskumu a inovácií by mohli zahŕňať väčšiu súčinnosť s programami zameranými na rozvoj regionálnych kapacít a uľahčenie účasti regiónov na aktivitách v oblasti výskumu a vývoja ako súčasť spoločného strategického rámca. Pri zachovaní princípu excelentnosti vo výskume a inovácii by sa to dalo dosiahnuť napríklad prostredníctvom systému, ktorého súčasťou by bolo vytváranie príležitostí na začlenenie účasti kompetentných partnerov z regiónov, v ktorých výskum zaostáva, do projektov a programov vedených ich známejšími kolegami na špičkovej úrovni, a to formou školiacich programov alebo iných prostriedkov. V tejto súvislosti upozorňuje na potenciál miestnych a regionálnych subjektov, ktoré môžu byť prínosom pre „kompetenčné centrá“ spojené s „centrami excelentnosti“. V tomto zmysle výbor podporuje šírenie a výmenu osvedčených postupov;

23. opakovane vyjadruje svoju ochotu zabezpečiť koordinované využívanie siedmeho rámcového programu výskumu a vývoja (a po ňom nasledujúcich programov), štrukturálnych fondov, programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EARDF) a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo, pretože to má zásadný význam pre konkurencieschopnosť EÚ a súčinnosť politiky súdržnosti s priemyselnou politikou, politikou v oblasti výskumu a vysokoškolského vzdelávania a s politikou inovácie na úrovni jednotlivých členských štátov a regiónov⁽³⁾;

24. víta snahy o zjednodušenie postupov, ako aj uverejnenie praktického sprievodcu možnosťami získania finančných prostriedkov z EÚ⁽⁴⁾. Osobitne si cení aktuálne úsilie smerujúce k tomu, aby sa mohli rôzne štádiá projektu financovať z rôznych programov s ďalšou perspektívou. Výbor by privítal, ak by sa z tejto príručky vyvinula komplexná, no prístupná digitálna brána k informáciám a zdrojom týkajúcim sa relevantných výskumných a inovačných programov;

⁽¹⁾ CdR 118/2006 fin.

⁽²⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

25. súhlasí s návrhom Európskeho parlamentu, aby sa vytvorilo „kontaktné miesto“ či jedno pracovisko (poskytujúce služby), kde by malé a stredné podniky, výskumní pracovníci, vysoké školy, výskumné strediská, regióny, podniky atď. mohli požiadať o finančnú podporu výskumu a inovácií z európskych, štátnych, regionálnych alebo miestnych zdrojov. Podčiarkuje, že návrh na úrovni EÚ by sa musel skopírovať na regionálnej a miestnej úrovni.

Inovačné partnerstvá (EIP)

26. Výbor regiónov schvaľuje prístup zameraný na celý reťazec „od výskumu až po maloobchod“;

27. zdôrazňuje, že európske partnerstvá v oblasti inovácie by mali prispieť k zjednodušenému prístupu bez toho, aby sa k nespočetnému množstvu existujúcich nástrojov pridal ešte ďalší. Výbor dáva do pozornosti názory, ktoré vyjadril v nedávnom stanovisku o zjednodušení v oblasti výskumu⁽⁵⁾, najmä pokiaľ ide o potrebu konsolidácie nástrojov na financovanie výskumu okrem zapojenia regiónov zaostávajúcich vo výskume, budovania výskumných kapacít a absorpčného potenciálu na celom území EÚ a zabezpečenia toho, že nové nástroje budú uznávať spoločné znaky a odlišnosti medzi vedou, technologickým rozvojom a šírením na trhu;

28. víta pilotné partnerstvo v oblasti aktívneho starnutia v zdraví, teší sa na ďalšie partnerstvá a vyzýva na zapojenie Výboru regiónov do otázok, ktoré sa týkajú miestnych a regionálnych samospráv. Výbor sa nazdáva, že v záujme dosiahnutia lepšej účinnosti tejto iniciatívy sa musí venovať väčšia pozornosť jej riadeniu, a to vzhľadom na veľký počet organizácií a tematických oblastí, ktoré sú so starnutím v dobrom zdravotnom stave spojené;

29. vyzýva na spustenie inovačného partnerstva „Inteligentné mestá/Inteligentné regióny“, pretože rýchle a účinné opatrenia sú rozhodujúce pri nachádzaní nových a odvážnych riešení potrebných na prekonanie hospodárskej krízy a klimatických zmien a pri ich prispôbovaní praxi na miestnej úrovni. Obzvlášť dôležité je zlepšiť spoluprácu medzi regiónmi a priekopníkmi podnikmi a inštitúciami a poskytnúť im zdroje na to, aby mohli účinne šíriť svoje poznatky v záujme ich implementácie v iných regiónoch;

30. vyzýva na zapojenie zainteresovaných strán na miestnej a regionálnej úrovni do koncipovania, implementácie a riadenia európskych partnerstiev v oblasti inovácie. Upozorňuje však, že by to nemalo zahŕňať nárast už existujúceho a často máťúceho množstva poskytovateľov informácií a služieb (ako napr. Business Gateways, Interfaces, Knowledge Exchanges atď.). Pripomína, že prílišná nejednoznačnosť môže spôsobiť, že pre vysoké školy, podniky a dobrovoľnícky sektor bude čoraz zložitejšie nájsť najlepší spôsob postupu. Výbor sa takisto obáva, že vytvorenie dodatočných štruktúr by mohlo podnietiť ešte neľútostnejší boj o obmedzené a znižujúce sa zdroje;

31. upriamuje pozornosť na: potenciál cezhraničnej spolupráce, a to vrátane zahraničných investícií do EÚ a investícií smerujúcich z EÚ do zahraničia, dôležitosť podporujúcich rámcových podmienok a skutočnosť, že uznanie globálneho charakteru inovácie by zdôraznilo cezhraničný rozmer inovácie;

32. v tejto súvislosti zdôrazňuje možnú úlohu projektov, ako sú európske zoskupenia územnej spolupráce a územné dohody;

33. poukazuje na skutočnosť, že na mnohých miestach existujú regionálne a miestne partnerstvá pre inovácie a prenos poznatkov, do ktorých sú často zapojené miestne alebo regionálne samosprávy a zainteresované strany z miestnej akademickej obce či podnikateľskej sféry. Výbor si uvedomuje dôležitosť prístupu založeného na spolupráci tiež medzi miestnymi a regionálnymi vysokými školami, napr. prostredníctvom spájania výskumu a iniciatív zameraných na účasť;

34. pripomína, že takéto partnerstvá, odrážajúce zásady partnerstva a inteligentnej špecializácie, by mohli vytvárať a v prípade potreby riadiť regionálne inovačné programy podporované zo štrukturálnych fondov – pričom by sa zmenili pravidlá tak, aby riadiaci orgán mohol preniesť právomoc. Výbor zdôrazňuje, že takéto nové prístupy umožnia, aby sa prenos výsledkov výskumu do praxe na miestnej a regionálnej úrovni podstatne zrýchlil. Dôležité je adekvátne zapojenie relevantných zainteresovaných strán do tvorby, riadenia implementácie, ako aj vyhodnocovania takýchto programov, aby sa tak zohľadnili ich špecifické potreby, ak to bude možné.

Vedomostná základňa a inteligentná špecializácia

35. Výbor regiónov opäť vyjadruje svoju podporu dosiahnutiu cieľov v oblasti konkurencieschopnosti a inovácií do roku 2020 a poznamenáva, že na ich splnenie je potrebné neustále investovať do vzdelávania a odbornej prípravy, predovšetkým v časoch hospodárskej neistoty⁽⁶⁾;

36. zdôrazňuje, že pre Európu má strategický význam zaviesť koncepčnú inováciu do sústavy vzdelávania;

37. pripomína, že kvôli pretrvávajúcej hospodárskej kríze stratili už tisíce pracovníkov v členských štátoch EÚ svoje pracovné miesta. V dôsledku vzniku nových trhov a presunu podnikov do krajín s lacnou výrobou sa tento účinok ešte zosilňuje. Zlepšovanie zručností pri všetkých druhoch práce a ich zosúladenie s požiadavkami trhu práce je bezpodmienečne nutné⁽⁷⁾ preto, aby inovácia nevedla k čistej strate pracovných miest;

⁽⁵⁾ CdR 230/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 231/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 85/2009 fin.

38. zdôrazňuje v tejto súvislosti, že je potrebné upraviť infraštruktúru podnikov a zamestnanosti, aby držali krok s inováciou výrobkov, služieb alebo dodávok a miestne spoločenstvá tak mohli mať prospech z miestnej inovácie;

39. vyzdvihuje úlohu, ktorú musia zohrávať partnerstvá vysokých škôl pri uplatňovaní výsledkov výskumu na trhu, a to prostredníctvom prepojenia vysokoškolského vzdelávania, výskumu a podnikania. V tomto ohľade poukazuje na význam priaznivého prostredia v miestnych a regionálnych samosprávach, s ktorými budú vysoké školy rozvíjať partnerskú spoluprácu. Zdôrazňuje, že výskum by sa mal chápať v najširšom zmysle, t. j. nemal by sa považovať len za vývoj produktov. Podľa výboru je takisto dôležité, aby boli výskumní pracovníci podnecovaní k prepájaniu svojej práce so širšou verejnosťou, ako aj k zapojeniu verejnosti do tvorby a koncipovania projektov a predovšetkým do šírenia výsledkov;

40. pripomína, že definovanie inteligentnej špecializácie v danej oblasti nezávisí len od zhodnotenia vlastných slabých a silných stránok regiónu, ale aj od posúdenia hrozieb a príležitostí v iných regiónoch a na iných svetadieloch, čo si zasa vyžaduje komplexný prehľad o celosvetovom vývoji v oblastiach možného záujmu. Zároveň uznáva, že by sa nemalo brániť možnému spontánnemu, trhom podmienenému vývoju v regióne len preto, že nepatrí medzi stanovené priority tohto regiónu;

41. varuje pred každým úmyslom využiť inteligentnú špecializáciu ako spôsob uprednostňovania regionálnych alebo miestnych samospráv, ktoré už majú vedúce postavenie, kým iné oblasti by dostali len malú alebo žiadnu podporu. Protirečilo by to základnej zásade územnej súdržnosti EÚ. Z tohto dôvodu je potrebná európska mapa regiónov zobrazujúca úroveň ich inovácie tak, aby sa táto klasifikácia mohla využiť na vytvorenie osobitných nástrojov podpory pre najzaostalejšie regióny prostredníctvom fondov ad hoc, ktoré by prispeli k zblíženiu týchto regiónov s inovačne najrozvinutejšími regióňmi. Jedným zo spôsobov, ako zlepšiť spoluprácu medzi rôznymi regióňmi, je zaviesť také postupy, pri ktorých menej rozvinuté regióny môžu získať a využívať relevantné poznatky z výskumu a postupy ich uplatňovania z rôznych častí Európy, napr. s podporou štrukturálnych fondov;

42. uznáva kľúčovú úlohu výskumných infraštruktúr v inovačných systémoch založených na poznatkoch. V tejto súvislosti víta novú koncepciu regionálnych partnerských zariadení⁽⁸⁾ a partnerstiev medzi výskumnými infraštruktúrami a uvedomuje si ich potenciál, pokiaľ ide o podporu vyváženého rozvoja Európskeho výskumného priestoru tým, že zapoja menšie či menej skúsené krajiny a regióny do konkurencieschopného výskumu a uplatňovania inovácií;

43. pripomína, že ďalší rozvoj virtuálnych infraštruktúr založený na informačných a komunikačných technológiách je

kľúčový pre celú Európu, a to predovšetkým na uľahčenie spojenia medzi geograficky vzdialenými oblasťami a mimoriadne odľahlými regióňmi, ako sú ostrovy a najvzdialenejšie regióny;

44. vyzýva na zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do platformy inteligentnej špecializácie;

45. žiada, aby boli miestne a regionálne samosprávy zapojené do preskúmania operačných programov, ktoré spolufinancujú štrukturálne fondy. Zároveň požaduje, aby sa miestnym a regionálnym záujmom venovala náležitá pozornosť v národných programoch reforiem;

46. víta zámer Európskej komisie zosúladiť operačné programy s prioritami stanovenými v stratégii Európa 2020 a vyzýva na to, aby sa pozornosť sústredila na užší súbor priorít a praktickú realizáciu a zohľadňovali sa regionálne danosti;

47. hoci sa z dlhodobého hľadiska usiluje o zavedenie jedného, medzinárodne kompatibilného ukazovateľa na meranie pokroku, podporuje vytvorenie integrovaného systému ukazovateľov (ako to požaduje Európsky parlament), ktorého súčasťou bude v ideálnom prípade využívanie Innobarometra pre verejnú správu a služby. Zdôrazňuje, že takéto ukazovatele by mali byť čo najjednoduchšie, no nemali by prehliadať veľkú rôznorodosť európskych regiónov. Výbor tiež žiada, aby bol informovaný o prípravných prácach súvisiacich s prípravou takéhoto systému a aby bol do nich zapojený.

Prenos myšlienok na trh

48. Výbor regiónov uznáva význam rovnováhy medzi technologickou inováciou, sociálnou inováciou a inováciou vo verejnom sektore. Obzvlášť dôležité je podporovať sociálnu inováciu, kde sa zamýšľané funkčné a štrukturálne zmeny dosahujú kombináciou rôznych oblastí inovačnej činnosti, napr. prepojením rozvoja technológie, umenia a dizajnu, kultúry a dedičstva, ako aj služieb s vlastnou činnosťou užívateľov;

49. oceňuje, že v oznámení je zmienka o kultúrnom a kreatívnom priemysle, a to vzhľadom na ich možnú úlohu pri prepájaní kreativity a inovácie. V súvislosti s podnecovaním a podporovaním inovácie výbor zdôrazňuje dôležitosť kreatívneho myslenia v otázke, ako spojiť predtým nezlučiteľné disciplíny, a tak zistiť, či by mohli vzniknúť nové myšlienky;

50. zdôrazňuje, že inovácie sú čoraz zložitejšie a systémovjšie. Inovácie nie sú založené len na výskume, ale čoraz častejšie vychádzajú z dopytu a príležitostí, pričom riešia skutočné svetové problémy a zaoberajú sa hlavnými spoločenskými výzvami. Pri uplatňovaní iniciatívy Únia inovácií by bolo potrebné aktívne povzbudzovať politikov a vedcov k tomu, aby vytvárali nové otvorené koncepcie inovácií, a tým aj situácie, ktoré sú skutočne prínosné pre všetky zainteresované strany, a mobilizovali existujúce zdroje bez ohľadu na ich pôvod;

⁽⁸⁾ ESFRI, European Roadmap for Research Infrastructures Implementation Report 2009.

51. je si vedomý obrovskej kúpnej sily verejného obstarávania, ktorá dosahuje výšku 17 % HDP krajín EÚ 27, a uznáva rozhodujúcu úlohu verejného obstarávania ako hnacej sily inovácie a sprísňovania (sociálnych, environmentálnych a iných) noriem;

52. je za aktívnu účasť podnikov a vlády na mechanizmoch podpory inovácií. Upozorňuje však na vplyv, ktorý by na miestne a regionálne samosprávy mohla mať skutočnosť, že by to bol výlučne verejný sektor, ktorý by na seba prevzal úlohu a riziko hlavného zákazníka pre neoverené výrobky a služby;

53. víta iniciatívy zamerané na výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa plánov inovatívneho verejného obstarávania;

54. obáva sa však toho, aký vplyv na miestne a regionálne samosprávy môžu mať požiadavky na členské štáty a regióny, aby vyčlenili rozpočty na obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a verejné obstarávanie inovatívnych produktov a služieb. Regióny, ktoré majú záujem, by mali byť povzbudzované k spusteniu pilotných projektov, napr. prostredníctvom financovania a dostatočne flexibilných pravidiel;

55. požaduje úzke zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do prípravy právneho rámca a programov týkajúcich sa výskumu, demonštrovania a financovania inovatívnych verejných služieb a verejného obstarávania;

56. domnieva sa, že pri koncipovaní územného rozmeru Únie inovácií by bolo užitočným kritériom to, ak by sa rozlišovalo na jednej strane medzi inováciou na vysokej úrovni a programami excelentnosti, ktoré si vzhľadom na svoj charakter vyžadujú podporu prostredníctvom inovačných programov, a na strane druhej praktickejšou, pre trh pripravenou časťou inovácie, ktorú by mohli podporovať miestne a regionálne inovačné partnerstvá so súkromným sektorom. Výbor by bol za to, aby sa začalo od tej „časti inovácie, ktorá je pripravená pre trh“, pretože má väčší potenciál priniesť výsledky v krátkodobom horizonte a zjednodušiť dohody medzi stranami na miestnej úrovni;

57. pripomína, že smernice EÚ o verejnom obstarávaní už umožňujú príslušným úradníkom využívať výberové kritériá zvýhodňujúce nákup inovatívnych tovarov a služieb a že Komisia v uplynulých rokoch poskytla rôzne druhy usmernení vo vzťahu k tejto otázke, vrátane pokynov týkajúcich sa fázy pred komerčným využitím;

58. všima si, že Európska komisia je znepokojená vážnymi prekážkami pri využívaní výberových kritérií inovatívneho obstarávania a namiesto toho podporuje šírenie takých postupov verejného obstarávania, ktoré by boli priaznivo naklonené inovácii;

59. upozorňuje však na to, že pravidlá EÚ v oblasti verejného obstarávania sú nejednotné a zvyšujú administratívnu záťaž domácich programov, pričom často preverujú hranice právomocí ustanovených v Zmluve a zásady subsidiarity, keď stanovujú kritériá obstarávania pre vnútroštátne politiky a nezriedka spájajú takéto ustanovenia so zdanlivo nesúvisiacimi právnymi predpismi alebo predpismi navrhnutými inými útvarmi Komisie;

60. kladie dôraz na požiadavku miestnych a regionálnych samospráv na právnú istotu, predvídateľnosť a centralizovanú definíciu v útvaroch Európskej komisie, pokiaľ ide o všetky pravidlá EÚ týkajúce sa verejného obstarávania ako predpokladu pre akýkoľvek ďalší návrh súvisiaci s Úniou inovácií;

61. zdôrazňuje, že je potrebné zjednodušiť prístup malých a stredných podnikov k programom financovania, ktoré by mohli prispievať k ich účasti v hospodárstve, vzhľadom na to, že zložitost' a rôznorodosť pravidiel súčasných programov im často bráni zúčastniť sa, keďže nemajú ani chuť, ani čas vyskúšať a pochopiť možnosti, ktoré tieto programy ponúkajú, a dôrazne podporuje významnú úlohu malých a stredných podnikov pri podporovaní inovácie;

62. víta návrh Európskej komisie na spoločný strategický rámec pre všetky fondy EÚ vyznačujúce sa územným rozmerom (Kohézny fond, Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre rybné hospodárstvo) a zároveň žiada o jeho koherenosť s návrhom na nový spoločný strategický rámec v oblasti inovácií;

63. jednoznačne podporuje, aby spoločný strategický rámec zahŕňal aj súčinnosť s „tematickými“ fondmi, pokiaľ tieto obsahujú územný prvok – napr. udržateľný rozvoj vidieka prostredníctvom širokopásmového pripojenia, fond dopravy TEN-T, výskum alebo nové „tematické“ miestne iniciatívy, ako sú „Inteligentné mestá“;

64. pripomína, že pravidlá štátnej pomoci sú mnohokrát veľmi zložitú, a požaduje, aby sa pri nasledujúcom preskúmaní, plánovanom v roku 2011, vnieslo svetlo do toho, aké formy inovácie sa môžu riadne podporovať. Poznomenáva, že takéto objasnenie môže viesť k otvoreniu príležitostí na podporu inovatívnych spoločností v danej oblasti;

65. podporuje výzvu subjektov z praxe na zníženie byrokracie inovačného programu EÚ zvýšením počtu verejných výziev na predloženie návrhov a stanovením pevných dátumov ich zverejnenia, pretože tieto subjekty sa domnievajú, že uvedené opatrenia by z pohľadu žiadateľov o podporu prispeli k predvídateľnosti a znížili by výdavky na správu. V tejto súvislosti podčiarkuje význam administratívnej predvídateľnosti;

66. žiada, aby v programoch EÚ existovala lepšia rovnováha medzi rizikom a nákladmi na kontrolu, pretože to inak často ústi do nadmernej kontroly. Požaduje primeraný mechanizmus auditu a podávania správ, napríklad pre tie subjekty, ktoré majú auditom preverené skúsenosti so solídnym riadením a postupmi podávania správ. Vyzýva skôr na uplatňovanie prístupu založeného na vede a technológii alebo vede a inovácii, ktorý by vychádzal zo seriózných vedeckých/technických kritérií kvality ⁽⁹⁾, a nie na zameranie sa na správnosť výdavkov, ako to je ešte stále v programoch EÚ.

V Bruseli 30. júna 2011

Predsedačka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽⁹⁾ CdR 230/2010.

Výhládové stanovisko Výboru regiónov „Uplatňovanie hľadiska klimatických zmien v rozpočte EÚ“

(2011/C 259/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- opätovne zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány musia zohrávať kľúčovú úlohu pri uplatňovaní stratégie Európa 2020;
- zdôrazňuje, že kľúčovým prvkom je energetická účinnosť budov;
- nazdáva sa, že na usmerňovanie investícií je potrebná väčšia transparentnosť. Štatistiky týkajúce sa spotreby a výroby energie by mali byť verejné rovnako ako štatistiky o emisiách;
- navrhuje, aby aspoň jedna samostatná špecifická priorita štrukturálnych fondov na obdobie 2014 – 2020 bola venovaná udržateľnému využitiu a výrobe energie, čím by sa tento cieľ zviditeľnil a pripísal by sa mu význam, aký si zasluhuje;
- požaduje vyčlenenie časti prostriedkov z politiky súdržnosti pre mestskú politiku, čím by sa zaistila podpora rozvoja akčných plánov pre udržateľnú energiu, zlepšovania a rozširovania diaľkového vykurovania, kombinovanej výroby tepla a elektriny, výroby a využívania energie z obnoviteľných zdrojov, verejného osvetlenia, verejnej dopravy a úsporných druhov dopravy, energetickej účinnosti budov atď. a vytvorili by sa podporné služby pre miestne orgány, ako napríklad miestne a regionálne energetické agentúry;
- zdôrazňuje, že ESF by sa mal zamerať na budovanie ľudských kapacít na miestnej a regionálnej úrovni, čo bude kľúčové pre budúci rozvoj nízkoenergetických miest a posilní miestne ekonomiky;
- podporuje účinnejšie mechanizmy financovania, ktoré by mohli podporiť verejno-súkromné partnerstvá. V tejto oblasti by to boli napríklad pôžičky s nízkymi / nulovými úrokmi, bankové záruky, miestne revolvingové fondy a iné inovatívne nástroje finančného inžinierstva, ktoré by v súlade so zásadou dodatkovosti mali byť použité v kombinácii s financovaním, ktoré na miestnej a regionálnej úrovni poskytujú štrukturálne fondy.

Spravodajca

Hlavný spravodajca: Ilmar REEPALU (SE/SES), člen mestskej rady mesta Malmö

Referenčný dokument

List Európskej komisie zo 14. februára 2011

I. ÚVOD**VÝBOR REGIÓNOV****Priority politiky EÚ, miestne a regionálne možnosti a potreby**

1. si jasne uvedomuje skutočnosť, že klimatické zmeny predstavujú obrovskú celosvetovú výzvu a ich dôsledky sa z regionálneho a miestneho hľadiska značne líšia. Pri zvládaní výziev týkajúcich sa klimatických zmien je potrebné zamerať sa na miestne a regionálne podmienky a príležitosti a nájsť inteligentné miestne a regionálne riešenia. Problémy vyplývajúce z klimatických zmien sú príliš veľké na to, aby sa nimi mohli zaoberať jednotlivé štáty individuálne, a preto tu môže Európska únia byť prínosom;

2. zdôrazňuje, že v kontexte stratégie Európa 2020 sú ciele pre zamestnanosť, inovácie, vzdelávanie, sociálne začlenenie a klimatické zmeny / energetiku navzájom úzko prepojené a všetky tieto ciele sú základným predpokladom na dosiahnutie všeobecného cieľa sociálnej a územnej súdržnosti. Kľúčové opatrenia pre dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 sa opierajú o inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast;

3. zdôrazňuje, že stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 „Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál“ je vhodným doplnkom boja proti klimatickým zmenám, pokiaľ ide o rozvoj opatrení nevyhnutných pre udržateľnosť a prispôbovanie sa klimatickým zmenám;

4. poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány musia zohrávať kľúčovú úlohu pri uplatňovaní stratégie Európa 2020 a dosahovaní pokroku smerom k hospodárstvu s nízkymi emisiami oxidu uhličitého znížením spotreby energie, decentralizáciou dodávok energie, zvýšením podielu energie z obnoviteľných zdrojov a zaistením odolnosti ekosystému voči klimatickým zmenám a údržbou a budovaním úložísk CO₂;

5. domnieva sa, že nepredvídateľnosť klímy ohrozuje verejné zdravie, infraštruktúru, poľnohospodárstvo, biodiverzitu, bezpečnosť vody, potravinovú bezpečnosť a hospodársky rozvoj, a je potrebné hľadať riešenia prostredníctvom lepšieho plánovania, postupov a technológií v našich mestách a vidieckych hospodárstvach;

Opatrenia na ochranu klímy ako hybná sila hospodárstva

6. je presvedčený, že opatrenia na ochranu klímy môžu mať pozitívny vplyv na hospodársky rozvoj, vytváranie tzv. zelených pracovných miest, odolnosť, sociálnu súdržnosť a kvalitu života, ak sú založené na inteligentnom raste. Z tohto dôvodu je

dôležité určiť možné odvetvia a výhody vyplývajúce z klimatických zmien, ktoré by mohli predstavovať príležitosť pre hospodársky rozvoj;

7. nazdáva sa, že miestne verejné obstarávanie a investície týkajúce sa klímy môžu stimulovať spravodlivý, inkluzívny a udržateľný rast. Integrácia hospodárskeho rozvoja, sociálnej súdržnosti a financovania ochrany životného prostredia môže stimulovať prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého;

8. je presvedčený, že investície EÚ do inteligentných miestnych špecializácií môžu podporiť regióny v inovatívnych riešeniach s cieľom využiť miestne podmienky a príležitosti na rozvoj hospodárstva s nízkymi emisiami oxidu uhličitého;

9. je presvedčený, že investície do budovania udržateľných európskych miest a regiónov môžu posilniť pozíciu európskych podnikov na rastúcom svetovom trhu;

10. považuje za potrebné zapojiť podniky do rozvoja udržateľného hospodárstva prostredníctvom stimulovania politík a stratégií, ktoré začleňujú sociálne a environmentálne problémy do ich obchodných postupov, a ktoré ich vedú k preberaniu zodpovednosti za dôsledky a vplyvy súvisiace s ich činnosťou;

II. POTREBA ĎALŠÍCH OPATRENÍ A INVESTÍCIÍ

11. zdôrazňuje, že opatrenia s priaznivými účinkami na klímu si vyžadujú značné dlhodobé financovanie. Prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a odolné voči zmene klímy si vyžaduje zameranie na investície do energetickej účinnosti, budov, obnoviteľných zdrojov energie, ekologickej dopravy a ďalších inteligentných systémov riešení pre lepšie využívanie zdrojov. Mestské aj vidiecke oblasti v celej EÚ potrebujú nevyhnutne podporu, aby mohli zintenzívniť svoje úsilie o zmiernenie dôsledkov klimatických zmien na miestnej a regionálnej úrovni a prispôbovanie sa im. Poukazuje na to, že podľa odhadov Komisie by EÚ na prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého musela dodatočne investovať v priemere 270 mld. EUR alebo 1,5 % svojho HDP ročne, a to počas nasledujúcich štyridsiatich rokov, a že posilnením opatrení na ochranu klímy by do roku 2020 vzniklo ďalších 1,5 mil. pracovných miest;

12. žiada o dôrazné posilnenie iniciatívy Dohovor primátorov a starostov, ktorá by mala mať k dispozícii dostatočné prostriedky na podporu miest a regiónov pri operatívnej príprave plánov opatrení na podporu klímy a na vypracovanie spoločných noriem pre emisnú stopu, a to spolu s medzinárodnými partnermi, ako je napríklad Konferencia primátorov USA;

13. osobitne pripomína, že pre výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov na všetkých úrovniach by mali byť k dispozícii podporné režimy, pretože pre dosiahnutie cieľov EÚ 20-20-20 je nevyhnutné využiť potenciál miestnej a regionálnej decentralizovanej energie;

14. zdôrazňuje, že pre zmiernenie klimatických zmien na miestnej a regionálnej úrovni je kľúčovým prvkom energetická účinnosť budov, pretože sektor stavebníctva, t. j. obytné budovy a budovy na komerčné účely, je najväčším spotrebiteľom energie a producentom oxidu uhličitého v EÚ a podieľa sa 40 % na celkovej spotrebe energie v EÚ;

15. zdôrazňuje, že pre zvýšenie účinnosti, zníženie emisií a zlepšenie kvality ovzdušia je potrebné intenzívnejšie úsilie zamerané na udržateľné dopravné systémy, zmenu dopravných návykov občanov a vozidiel, ktoré využívajú ekologické palivá. VR zdôrazňuje význam ekologicky zameranej verejnej osobnej dopravy v aglomeráciách veľkých miest a vyzýva, aby sa prostriedky zo štrukturálnych fondov investovali do posilnenia ekologickej verejnej dopravy a dekarbonizácie;

16. poukazuje na význam podpory rozvoja a zlepšovania úložísk CO₂, čo by prispelo k zníženiu koncentrácie oxidu uhličitého v atmosfére, predovšetkým v regiónoch s najvhodnejšími geologickými a/alebo prírodnými zdrojmi;

17. zdôrazňuje, že EÚ musí dodržiavať medzinárodné finančné záväzky v oblasti klímy; zastáva názor, že finančné prostriedky z medzinárodného trhu s emisiami CO₂ by mali byť vyčlenené ako zdroje na podporu projektov v rozvojových krajinách;

18. považuje za nevyhnutné upovedomiť obyvateľstvo o tom, že terajšie spôsoby využívania zdrojov sú neudržateľné;

19. považuje za potrebné zlepšiť výmenu poznatkov medzi vedou a politikou s cieľom zlepšiť prijímanie rozhodnutí založené na vedeckých dôkazoch;

III. ZÁSADY PRE OPATRENIA A FINANCOVANIE V OBLASTI KLÍMY

20. domnieva sa, že zásady subsidiarity, partnerstva a viacúrovňového riadenia sú základnými predpokladmi pre úspešné využitie štrukturálnych fondov a zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány by sa mali podieľať na navrhovaní zmlúv o partnerstve, rokovaníach o nich a ich uplatňovaní na základe spoločného strategického rámca pre fondy EÚ. To treba vnímať ako významnú a jedinečnú príležitosť pre EÚ na zaistenie väčšej súdržnosti svojich výdavkov v rozličných politických oblastiach a úrovniach správ;

21. opakovane zdôrazňuje svoj nesúhlas s vytvorením fondu zameraného výhradne na klimatické zmeny, ktorý by mal k dispozícii najmä zdroje v súčasnosti pridelené v rámci štrukturálnych fondov a ktorý by zoskupil všetky finančné nástroje EÚ využívané na financovanie boja proti klimatickým zmenám. Takýto „presun“ finančných prostriedkov by mohol spôsobiť nielen stratu zdrojov vyčlenených na boj proti

klimatickým zmenám, ale tiež spochybníť začlenenie projektov v oblasti klimatických zmien do stratégií regionálneho rozvoja;

22. navrhuje, aby sa miestne a regionálne opatrenia týkajúce sa klimatických zmien chápali ako doplnok k medzinárodným, európskym a národným opatreniam, vychádzajúc pritom z výmeny skúseností a spolupráce medzi regiónmi s podobnými problémami a príležitosťami;

23. domnieva sa, že treba ďalej rozvíjať prístup viacúrovňového riadenia, pretože zmiernenie klimatických zmien a prispôbovanie sa im môže byť úspešné len vtedy, ak sú zapojené všetky úrovne verejnej správy. V tomto kontexte VR vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby sa uplatňovala zásada subsidiarity;

24. zdôrazňuje preto, že je dôležité zabrániť administratívnym prekážkam na všetkých úrovniach v EÚ. To si vyžaduje koordinovaný postup miestnych, regionálnych a národných orgánov a Európskej komisie;

25. opätovne upozorňuje, že treba podporovať sektorové alebo medzisektorové energetické a klimatické partnerstvá vytvárané medzi regiónmi a podnikmi s cieľom podnietiť inovácie a rýchly prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a odolné voči klimatickým zmenám. Takéto verejno-súkromné partnerstvá by mali byť explicitne zamerané na rozvoj a využívanie technológií s nízkymi emisiami oxidu uhličitého, rozvoj a zlepšenie úložísk CO₂, činnosti na prispôbovanie sa klimatickým zmenám a preto by mali dostávať osobitnú podporu zo štrukturálnych fondov;

26. nazdáva sa, že na usmerňovanie investícií je potrebná väčšia transparentnosť. Štatistiky týkajúce sa spotreby a výroby energie by mali byť verejné rovnako ako štatistiky o emisiách a predovšetkým štatistiky vyplývajúce z vývoja fyzických parametrov klímy. Malo by sa zaviesť sledovanie výdavkov z rozpočtu EÚ súvisiacich s klímou, aby mohla EÚ jasne vyčíslieť, aká časť z jej výdavkov ide na opatrenia na ochranu klímy;

IV. PRIORITY A INTEGRÁCIA

27. domnieva sa, že klimatické zmeny, pokiaľ ide o prispôbovanie sa im a zmiernenie ich dôsledkov, a energetická politika by mali patriť medzi hlavné priority rozpočtu EÚ;

28. zdôrazňuje, že rozpočet EÚ by mal podporovať zásady viacúrovňového riadenia a všetky opatrenia EÚ by mali byť založené na horizontálnom prístupe, ktorý by kombinoval opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a prispôbovanie sa im, pričom rozdelenie politických a finančných úloh a zodpovednosti medzi správami na miestnej a národnej úrovni a na úrovni EÚ a tiež medzi rozličné politiky, predovšetkým politiky by bolo jasne špecifikované, s cieľom zabrániť medzerám, nekonzistentnosti a duplikácii politických opatrení;

29. domnieva sa, že právne predpisy EÚ a podmienenosť výdavkov EÚ sú kľúčovými prvkami pre dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020, berúc pritom do úvahy skutočnosť, že opatrenia týkajúce sa klimatických zmien by mali byť začlenené do všetkých dôležitých oblastí výdavkov, vrátane štrukturálnych fondov, fondov pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka, výskum a inovácie a vonkajšiu spoluprácu. „Začleňovanie“ znamená zmenu priorít terajších opatrení na podporu udržateľnosti, pričom sa uznáva, že jedna činnosť môže a mala by sledovať dosiahnutie viacerých cieľov súčasne;

30. zastáva názor, že účinné rozdeľovanie a efektívnosť obmedzených rozpočtových zdrojov možno najlepšie zaistiť vtedy, ak sa opatrenia na ochranu klímy a energetická účinnosť začlenia ako prierezová priorita do štrukturálnych fondov, SPP, rámcových programov pre výskum a technologický rozvoj (budúci ôsmy rámcový program). Budúci nástroj pre životné prostredie a opatrenia na ochranu klímy Life+ by mal dopĺňať toto začleňovanie tým, že bude poskytovať viac prostriedkov na opatrenia na ochranu klímy a testovať nové prístupy v oblasti prispôsobovania sa klimatickým zmenám a zmierňovania ich dôsledkov;

31. podporuje desaťročné rozpočtové obdobie, ktoré by mohlo poskytnúť značnú stabilitu a predvídateľnosť pre programovanie financovania a povedie k špecifickému zameraniu;

32. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v energetickej stratégii na roky 2011 – 2020 chýbajú dodatočné osobitné záväzky, ktoré by sa týkali financovania a podpory miestnych a regionálnych investícií do udržateľnej energie, napriek tomu, že Komisia zdôrazňovala úlohu miestnych a regionálnych orgánov;

V. NÁVRHY NA FINANCOVANIE Z VIACERÝCH ZDROJOV

Kohézna politika a štrukturálne fondy

33. navrhuje, aby aspoň jedna samostatná špecifická priorita štrukturálnych fondov na obdobie 2014 – 2020 bola venovaná udržateľnému využitiu a výrobe energie, čím by sa tento cieľ zviditeľnil a pripísal by sa mu význam, aký si zasluhuje;

34. poznamenáva, že koncepcia udržateľného mesta sa mení smerom k miestnej výrobe energie, nárastu elektrickej mobility, použitiu inteligentných sietí a ďalších systémových riešení pre lepšie využitie zdrojov, a požaduje vyčlenenie časti prostriedkov z politiky súdržnosti pre mestskú politiku, čím by sa zaistila podpora rozvoja akčných plánov pre udržateľnú energiu, zlepšovania a rozširovania diaľkového vykurovania, kombinovanej výroby tepla a elektriny, výroby a využívania energie z obnoviteľných zdrojov, verejného osvetlenia, verejnej dopravy a úsporných druhov dopravy, energetickej účinnosti budov atď. a vytvorili by sa podporné služby pre miestne orgány, ako napríklad miestne a regionálne energetické agentúry;

35. poukazuje na úmysel Európskej komisie propagovať energetické riešenia na miestnej úrovni a ďalší rozvoj iniciatív „inteligentné mestá“ (napríklad inteligentné meranie

a inteligentné siete) na podporu ekologických a energeticky účinných investícií a vyzýva Európsku komisiu, aby tento dobrý úmysel zohľadnila v rámci štrukturálnych fondov na obdobie rokov 2014 – 2020;

36. požaduje, aby výdavky na financovanie regionálneho rozvoja / politiky súdržnosti určené na zvýšenie energetickej účinnosti obytných domov boli zvýšené minimálne na 5 %, čo by v celej EÚ zodpovedalo v priemere minimálne 15 % v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja;

37. zdôrazňuje, že kľúčovou úlohou štrukturálnych fondov je podpora rozvíjania vedomostí, inovatívnych riešení a informovanosti verejnosti o výzvach a príležitostiach, ktoré vyplývajú z potreby bojovať proti klimatickým zmenám, zmierňovať ich následky a prispôbovať sa im;

38. považuje za dôležité stimulovať participatívne prístupy a znalostné platformy, ktoré by zahŕňali všetky sektory zapojené do oblasti klimatických zmien a rozvíjali potreby výskumu založené na politike;

Výskum a vývoj

39. vyzýva rozpočtový orgán, aby zaistil primerané financovanie a zvýšenie výdavkov na výskum a inovácie, pokiaľ ide o dôsledky klimatických zmien, znižovanie emisií oxidu uhličitého a prispôsobovanie sa klimatickým zmenám, predovšetkým čo sa týka oblasti energie, a uplatňovanie strategického plánu energetických technológií nielen na úrovni EÚ a na národnej úrovni, ale tiež na miestnej a regionálnej úrovni, vrátane podpory zoskupení a inovatívnych malých a stredných podnikov;

40. poukazuje na význam začleňovania financovania udržateľných technológií a inovácií, ktoré je potrebné pre nové inteligentné technológie, prostredníctvom úplnej integrácie otázok týkajúcich sa klimatických zmien a opatrení na ochranu klímy do všetkých programov a stratégií EÚ;

41. zdôrazňuje význam rozširovania inteligentných riešení a špičkových inovácií ako ukázkových projektov s cieľom zmeniť postoje, posilniť zelený rast a podporiť stratégiu Európa 2020;

Európsky sociálny fond

42. zdôrazňuje, že Európsky sociálny fond možno využiť na podporu udržateľných postupov v terajších profesiách a na rozvoj nových zručností v zelených technológiách a zelených službách, pretože ESF je nástrojom, ktorý má zamestnancom a podnikom pomôcť prispôbiť sa novej hospodárskej situácii;

43. zdôrazňuje, že ESF by sa mal zamerať na budovanie ľudských kapacít na miestnej a regionálnej úrovni, čo bude kľúčové pre budúci rozvoj nízkoenergetických miest a regiónov, v ktorých je možné uplatňovať účinné opatrenia na prispôsobovanie sa klimatickým zmenám a/alebo zmierňovanie ich vplyvu, a posilní miestne ekonomiky;

Spoločná poľnohospodárska politika

44. zdôrazňuje význam podpory interakcie medzi vidieckymi a mestskými oblasťami a ich spoločného rozvoja, napríklad v oblasti energetickej účinnosti, verejnej dopravy šetrnej k životnému prostrediu, zachovania služieb v oblasti životného prostredia, vodohospodárstva a atraktivity prostredníctvom integrovaného prístupu;

45. domnieva sa, že spoločná poľnohospodárska politika by mala odmeňovať poľnohospodárov a správcov pôdy za dodávanie verejných statkov, akými sú výroba energie z obnoviteľných zdrojov, zachovanie oblastí, ktoré sú dôležité z hľadiska ich úlohy úložisk CO₂, znižovanie emisií skleníkových plynov alebo prispôsobovanie sa klimatickým zmenám;

46. nazdáva sa, že by sa mal vytvoriť väčší priestor pre zvýšenie podmienenosti alebo ekologizáciu SPP (prvý a druhý pilier SPP);

47. zdôrazňuje, že fond rozvoja vidieka (druhý pilier SPP) predstavuje aj naďalej kľúčovú metódu pomoci poľnohospodárom pri inováciách a podpore diverzifikácie vidieckych ekonomík, a že by sa mala rozšíriť jeho terajšia úloha v súvislosti so zmierňovaním klimatických zmien, prispôbovaním sa im a riešení ďalších závažných problémov, ako je napríklad vodohospodárstvo, biodiverzita a obhospodarovanie pôdy;

Nové investičné mechanizmy

48. zdôrazňuje, že privítal skutočnosť, že „prostriedky, ktoré neboli využité v zmysle kapitoly II nariadenia (ES) č. 663/2009, budú prerozdelené a odtiaľ budú k dispozícii miestnym a regionálnym orgánom [...] v rámci projektov v oblasti energie z udržateľných zdrojov“ a upozorňuje, že by sa mal zvážiť nový európsky nástroj energetickej účinnosti ako dôležitý precedens, na ktorý by sa nadviazalo v budúcnosti;

49. upozorňuje, že „v súčasnom kontexte hospodárskej a zároveň environmentálnej krízy sú plány obnovy úzko späté s investíciami do energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov“;

50. zdôrazňuje, že rozvoj hospodárstva s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a odolného voči klimatickým zmenám, a to na miestnej a regionálnej úrovni, zlepši celkovú konkurencieschopnosť Európy v oblasti ekologického hospodárstva a preto by malo byť možné spolufinancovať ho prostredníctvom dlhopisov na projekty, ktoré by vydávala EIB;

51. podporuje účinnejšie mechanizmy financovania, ktoré by mohli podporiť verejno-súkromné partnerstvá. V tejto oblasti by to boli napríklad pôžičky s nízkymi / nulovými úrokmi, bankové záruky, miestne revolvingové fondy a iné inovatívne nástroje finančného inžinierstva, ktoré by v súlade so zásadou dodatkosti mali byť použité v kombinácii s financovaním, ktoré na miestnej a regionálnej úrovni poskytujú štrukturálne fondy;

52. podporuje názor, že by mali byť k dispozícii nové finančné prostriedky tým, že sa aspoň jedna tretina príjmov zo systému obchodovania s emisiami sprístupní miestnym a regionálnym orgánom. Podrobný systém rozdelenia výnosov by sa mal stanoviť v jednotlivých členských krajinách v rámci národných stratégií na ochranu klímy, aby sa zohľadnilo rozdelenie zodpovednosti za ochranu klímy, ktoré je v jednotlivých členských štátoch veľmi rôzne. Výbor vyzýva, aby sa v celej Európe viac využívala uhlíková daň, a aby z nej miestne a regionálne orgány získali nové finančné zdroje, v súlade s už uvedeným rámcom. Vzhľadom na to, že súčasné trhy s uhlíkom momentálne mestám a regiónom nepostačujú, dôrazne podporuje výzvu OECD, aby miestne a regionálne orgány vytvorili vlastné projekty zamerané na znižovanie emisií skleníkových plynov financované prostredníctvom systému na obchodovanie s emisnými kvótami.

V Bruseli 30. júna 2011

Predsedačka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Ochrana a rozvoj historických jazykových menšín v rámci Lisabonskej zmluvy“

(2011/C 259/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje pozitívny vplyv menšinových jazykov a jazykovej rozmanitosti v Európe, tak všeobecne na sociálnu súdržnosť, ako aj konkrétne na ľudí a spoločenstvá, ktorých sú príslušníkmi, pričom tento vplyv okrem iného podporuje tvorivosť a inováciu v rámci zhodnocovania kultúrneho dedičstva aj v prospech hospodárskeho rozvoja;
- zdôrazňuje, že v Európe sa zvyšuje povedomie o tejto problematike, čoho dôkazom je aj vývoj právnych predpisov Spoločenstva, ide zvlášť o prípad Lisabonskej zmluvy, ktorá zavádza rešpektovanie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti ako základný prvok ochrany a rozvoja európskeho kultúrneho dedičstva a samotnej Charty základných práv EÚ, ktorá zakazuje akúkoľvek formu diskriminácie na základe jazyka alebo príslušnosti k národnostnej menšine;
- zdôrazňuje svoju základnú úlohu, ktorá spočíva v tom, že Výbor regiónov je zhromaždením, v ktorom sa môžu zbierať a šíriť v prospech všetkých historických jazykových menšín osvedčené postupy v oblasti ochrany a zhodnocovania menšinových jazykov a všeobecnejšie kultúry každej jazykovej menšiny ako výraz európskeho kultúrneho pluralizmu;
- nakoniec vyzýva Komisiu a Radu, aby si viacej uvedomovali nutnosť lepšieho právneho rámca umožňujúceho vhodnú, primerane financovanú politiku v prospech jazykových menšín.

Spravodajca Luciano CAVERI (IT/ALDE), člen rady autonómneho regiónu Valle d'Aosta

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. pripomína, že Európska únia je bohatá na historické jazykové a národnostné menšiny (ktoré možno definovať aj ako pôvodné alebo tradičné), ktoré sa vyjadrujú v iných jazykoch, než sú jazyky štátov, ktorých sú príslušníkmi,

2. pripomína, že vo všetkých štátoch Európskej únie dôležitú úlohu pri ochrane a podpore tejto kultúrnej rozmanitosti v súlade so zásadou subsidiarity zohráva demokracia na miestnej a regionálnej úrovni, napríklad v oblasti vzdelávania všetkých druhov a stupňov, v kultúre a médiách, ako aj v regionálnom rozvoji,

3. zdôrazňuje pozitívny vplyv menšinových jazykov a jazykovej rozmanitosti v Európe, tak všeobecne v sociálnej oblasti a oblasti kultúry, ako aj konkrétne na ľudí a spoločenstvá, ktorých sú príslušníkmi, pričom tento vplyv okrem iného podporuje tvorivosť a inováciu v rámci zhodnocovania kultúrneho dedičstva aj v prospech hospodárskeho rozvoja,

4. upozorňuje, že v priebehu posledných desaťročí sa postupne obohacovali právne nástroje na ochranu a rozvoj takzvaných menšinových jazykov prostredníctvom medzinárodného práva, ako tomu bolo v prípade Deklarácie OSN o právach príslušníkov národnostných, etnických, náboženských a jazykových menšín z roku 1992 a mnohých deklarácií, dohovorov a odporúčení UNESCO v celej jej histórii až po posledný Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov z roku 2005,

5. víta najmä tú skutočnosť, že úloha Rady Európy v oblasti jazykovej politiky bola vždy dôležitá, zvlášť v prípade základnej Európskej charty regionálnych jazykov a jazykov menšín z roku 1992 a Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín z roku 1995,

6. poukazuje okrem toho na nedávne uznesenie Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy z 18. marca 2010 (301/2010) „Menšinové jazyky – prínos k regionálnemu rozvoju“, ktoré hovorí o pozitívnom prínose týchto jazykov k regionálnemu rozvoju,

7. zdôrazňuje, že v Európe sa zvyšuje povedomie o tejto problematike, čoho dôkazom je aj vývoj právnych predpisov Spoločenstva, ide zvlášť o prípad Lisabonskej zmluvy, ktorá zavádza rešpektovanie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti ako základný prvok ochrany a rozvoja európskeho kultúrneho dedičstva a samotnej Charty základných práv EÚ, ktorá zakazuje akúkoľvek formu diskriminácie na základe jazyka alebo príslušnosti k národnostnej menšine,

8. pripomína, že ešte predtým, než tento právny základ zabezpečil solídny systém ochrany, rôzne inštitúcie Spoločenstva už uznávali prvky ochrany prítomné v princípoch existujúcich zmlúv (acquis communautaire), ako sa ukázalo počas rozširovania, kedy požadovali aktívne politiky ochrany jazykových menšín aj vďaka progresívnemu výkladu tejto problematiky Súdny dvorom Európskej únie,

9. zdôrazňuje však, že aj keď vývoj právnych predpisov umožňuje lepšiu ochranu, pričom sa samozrejme rešpektujú ústavné princípy jednotlivých členských štátov, pre Komisiu to neznamena, že existuje právny základ, ktorý by bol dôvodom na existenciu konkrétnych rozpočtových položiek pre historické jazykové menšiny,

10. podčiarkuje úsilie, ktoré niektoré inštitúcie vrátane Výboru regiónov vyvíjajú v záujme ochrany mnohojazyčnosti v politickej činnosti a administratívnej práci vrátane postupného zavádzania menšinových jazykov, ako dokazujú dohody so Španielskom a Spojeným kráľovstvom,

11. hodnotí veľmi pozitívne spoluprácu Komisie s rôznymi organizáciami pôsobiacimi v EÚ v prospech jazykových menšín a upozorňuje na rozsiahlu činnosť vyvíjanú Sieťou na podporu jazykovej rozmanitosti (NPLD) a v minulosti pred zrušením aj s Európskym úradom pre menej rozšírené jazyky (EBLUL) a sieťou Mercator, ktoré sa zaoberali problematikou menšinových jazykov a kultúr,

12. súhlasí s tým, že dnes sú už v rámci mnohých európskych programov (napríklad Media, Kultúra, opatrenia v prospech malých a stredných podnikov, štrukturálne fondy, vývoj nových technológií) financované opatrenia v prospech jazykových menšín, pričom sa niekedy zohľadňujú politiky v širšom zemepisnom kontexte ako je Podunajská stratégia alebo Alpský dohovor (na ktorom pracovala skupina pre alpský priestor),

13. upozorňuje, že nie všetko je pozitívne: zo štúdie Európskeho parlamentu z roku 2008 vyplýva, že objem finančných prostriedkov v prospech jazykovej rozmanitosti sa v pomere k narastajúcemu počtu jazykov Spoločenstva zmenšil.

Potrebné opatrenia

14. Zdôrazňuje svoju základnú úlohu, ktorá spočíva v tom, že Výbor regiónov je zhromaždením, v ktorom sa môžu zbierať a šíriť v prospech všetkých historických jazykových menšín osvedčené postupy v oblasti ochrany a zhodnocovania menšinových jazykov a všeobecnejšie kultúry každej jazykovej menšiny ako výraz európskeho kultúrneho pluralizmu,

15. žiada Európsku komisiu, aby pokračovala v podpore jazykovej rozmanitosti a aby rôznymi spôsobmi podporovala vyučovanie jazykov vrátane menšinových alebo regionálnych jazykov,

16. vyzýva orgány EÚ, aby podporovali používanie týchto jazykov v priamom styku medzi európskymi inštitúciami a občanmi a tým dali najavo, že Európskej únii záleží na historických jazykových menšinách, pričom má na mysli hlavne internetové stránky EÚ a komunikáciu on-line,

17. nabáda aj miestne a regionálne úrovne demokratického riadenia využívať informačné kampane na oboznamovanie vlastnej verejnosti a ostatných európskych krajín s právami jazykových menšín a s bohatstvom a rozmanitosťou vlastných kultúr,

18. žiada Komisiu, aby regionálnym a miestnym inštitúciám v Európe pomohla pri rozvoji vyučovania jazykov materiálmi a nástrojmi, ako je špecifická odborná príprava vyučujúcich s ohľadom na potreby každého jazykového spoločenstva,

19. odporúča, aby menšinové alebo regionálne jazyky boli plne začlenené do politik, programov a prierezových priorít EÚ. Zamerať sa pritom treba na audiovizuálnu politiku, politiku vzdelávania na všetkých úrovniach, na kultúru a vyučovanie jazykov, ako aj na politiku územnej spolupráce a regionálneho rozvoja, na cestovný ruch a mládežnícke výmeny,

20. navrhuje Komisii a následne Rade, aby v budúcom programovom období boli menšinové a regionálne jazyky

v rámci regionálnej politiky vhodným spôsobom začlenené do budúceho rámcového programu výskumu, do programov Kultúra a Media, do všetkých programov v oblasti kultúry, vzdelávania a odbornej prípravy a zvlášť do Akčného programu celoživotného vzdelávania. To isté musí platiť aj pre oblasti, ako sú štrukturálne fondy, program digitalizácie a pre všetko, čo sa týka rozvoja osôb a spoločenstiev, ktorých sú súčasťou,

21. upozorňuje Komisiu na potrebu spoločného rámca pre rôzne iniciatívy v prospech historických jazykových menšín. Tento rámec by sa pravidelne aktualizoval (aj preskúmaním štúdií Euromosaic) a vytváral by príležitosti na výmenu a vzájomné spoznávanie sa v záujme pevnej kultúrnej súdržnosti v celkovom kontexte európskej integrácie, v ktorom sa aj regionálne a menšinové jazyky považujú za významný prvok „európskej skladačky“,

22. nakoniec dúfa, že Komisia a Rada si budú viacej uvedomovať nutnosť lepšieho právneho rámca umožňujúceho vhodnú, primerane financovanú politiku v prospech jazykových menšín,

23. odporúča, aby členské štáty, ktoré sú kľúčovými tvorcami rozhodnutí o jazykovej politike, citlivo reagovali na jazykovú rozmanitosť na svojich územiach v prospech zvyšovania hodnoty historických jazykových spoločenstiev s vedomím, že uznanie kultúrneho dedičstva a všetkých ostatných hodnôt, ktoré tieto spoločenstvá tlmochia (dejiny, jazyk a kultúrne bohatstvo) prispieva k pokojnému spolunažívaniu a obohacovaniu európskej identity.

V Bruseli 30. júna 2011

*Predsedníčka
Výboru regiónov*
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“

(2011/C 259/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- dôrazne nabáda všetky členské štáty, aby stanovili kvantitatívne národné ciele pre všetky hlavné iniciatívy stratégie 2020, a najmä pre tie, ktoré priamo súvisia s Programom pre nové zručnosti a nové pracovné miesta, a to s cieľom zvýšiť stotožnenie sa s národnými programami reforiem, preukázať politickú ambíciu uplatňovaných politik a umožniť transparentné hodnotenie efektívnosti politických opatrení;
- zasadzuje sa za taký prístup k zručnostiam a pracovným miestam, ktorý: a) dá miestnym/regionálnym partnerom právomoci na tvorbu opatrení a priamych zdrojov s cieľom uspokojovať potreby miestnych/regionálnych zamestnávateľov a zameria sa na stanovené cieľové skupiny v rámci pracovnej sily, a b) vytvorí rámec na zjednocovanie služieb pri ich poskytovaní a na navrhovanie konkrétnych riešení pre špecifické miestne/regionálne problémy;
- pripomína článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o územnej súdržnosti a zdôrazňuje, že je potrebné plne zohľadniť regionálne rozdiely, pretože v rámci Európskej únie existujú výrazné nerovnosti a takisto sa značne odlišujú výzvy, ktorým čelia regióny pri naplňaní cieľov stratégie Európa 2020. Tieto náročné okolnosti boli jasne definované v piatej správe o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (pozri bod 6 na strane 3 - 4);
- vyzýva, aby sa vo väčšej miere zohľadnil časový harmonogram rušenia súčasných opatrení týkajúcich sa pracovného trhu, ktoré súvisia s terajšou krízou, a ich dôsledky na dôveru trhu, verejné financie, individuálne perspektívy zamestnateľnosti zraniteľných pracovníkov a celkovú mieru dlhodobej nezamestnanosti. Domnieva sa, že rýchly úspech alebo neúspech Programu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta bude závisieť od efektívnosti a trvalých dôsledkov krízových opatrení na podporu trhu práce počas hospodárskej krízy. Musí však platiť pravidlo, že s krízou súvisiace opatrenia na trhu práce musia byť zase rýchlo ukončené.

Spravodajca

Henk KOOL (NL/SES), člen výkonnej rady mesta Haag

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti

KOM(2010) 682 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ ako jednu zo siedmich hlavných iniciatív stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Uznáva, že táto iniciatíva je doplnená ďalšími hlavnými iniciatívami a zdôrazňuje, že program možno uskutočniť len vtedy, ak sa prijme ucelený, viacúrovňový a integrovaný prístup na jeho uplatnenie;

2. dôrazne nabáda všetky členské štáty, aby stanovili kvantitatívne národné ciele pre všetky hlavné iniciatívy stratégie 2020, a najmä pre tie, ktoré priamo súvisia s Programom pre nové zručnosti a nové pracovné miesta, a to s cieľom zvýšiť stotožnenie sa s národnými programami reforiem, preukázať politickú ambíciu uplatňovaných politík a umožniť transparentné hodnotenie efektívnosti politických opatrení;

3. víta, že Komisia v tejto kľúčovej iniciatíve do určitej miery zohľadňuje regionálne aspekty, domnieva sa však, že by sa mal prikladať väčší význam rozličným úlohám, ktoré zohrávajú miestne a regionálne orgány ako zamestnávateľia, poskytovatelia služieb a regulačné orgány pri podpore rastu a súdržnosti a koordinácii strategických partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami, podnikateľskými agentúrami a podnikmi v jednotlivých regiónoch;

4. zasadzuje sa za taký prístup k zručnostiam a pracovným miestam, ktorý: a) dá miestnym/regionálnym partnerom právomoci na tvorbu opatrení a priamych zdrojov s cieľom uspokojovať potreby miestnych/regionálnych zamestnávateľov a zamerať sa na stanovené cieľové skupiny v rámci pracovnej sily, a b) vytvorí rámec na zjednocovanie služieb pri ich poskytovaní a na navrhovanie konkrétnych riešení pre špecifické miestne/regionálne problémy;

5. ďalej sa nazdáva, že v hlavnej iniciatíve je predložených niekoľko návrhov opatrení, ktoré by posilnili miestny/regionálny rozmer a naliehali by na európske inštitúcie a členské štáty, aby podporili kroky týkajúce sa: miestnych stratégií pre zručnosti, regionálneho a miestneho rozmeru panorámy zručností EÚ, miestnych opatrení zameraných na zapojenie tých, ktorí majú vážne problémy získať pracovné miesto (napríklad prisťahovalcov), do trhu práce, miestnych opatrení týkajúcich sa predčasného ukončenia školskej dochádzky, stratégií zameraných na schopnosť dospelých čítať, písať a počítať a na celoživotné vzdelávanie, podmienok umožňujúcich vytváranie pracovných miest, sociálneho dialógu o pracovných a zamestnaneckých politikách na miestnej/regionálnej úrovni,

regionálnych centier výnimočnosti pre pracovné miesta budúcnosti a opatrenia na to, aby sa do budúcnosti zabezpečil dostatočný počet zamestnancov v kľúčových sektoroch, ako je zdravotníctvo;

6. pripomína článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o územnej súdržnosti a zdôrazňuje, že je potrebné plne zohľadniť regionálne rozdiely, pretože v rámci Európskej únie existujú výrazné nerovnosti a takisto sa značne odlišujú výzvy, ktorým čelia regióny pri napĺňaní cieľov stratégie Európa 2020. Tieto náročné okolnosti boli jasne definované v piatej správe o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti ⁽¹⁾ a to konkrétne:

a) menej ako jeden z troch regiónov dosiahol mieru zamestnanosti 75 % a takmer jeden z piatich regiónov má mieru zamestnanosti nižšiu ako 65 %;

b) vo vyše 20 % všetkých regiónov má 40 % obyvateľov nízku úroveň vzdelania;

c) menej ako jeden zo šiestich regiónov dosiahol cieľ stanovený pre podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním;

d) miera zapojenia do celoživotného vzdelávania sa značne odlišuje, pričom 22 % regiónov má veľmi nízku mieru zapojenia, a to 5 % alebo menej;

e) obyvateľstvo rapídne starne a miera demografickej závislosti sa skresľuje;

7. poukazuje na možné negatívne dôsledky pre niektoré regióny vyplývajúce z politík, ktoré sa snažia o celkové zlepšenie v EÚ alebo národné ciele s malým alebo žiadnym ohľadom na územný rozmer, a vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby zohľadnili dôsledky takéhoto prístupu, predovšetkým pre tie regióny, ktoré majú vážne štrukturálne nedostatky;

8. poukazuje na značné rozdiely medzi regiónmi v celej Európskej úrovni, pokiaľ ide o mieru zapojenia do celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy a obáva sa, že napriek

⁽¹⁾ KOM(2010) 642 (9.11.2010).

veľkému počtu cieľov v tejto oblasti, ktoré boli stanovené v priebehu mnohých rokov sa stále nedarí zabezpečiť, aby zaostávajúce členské štáty a regióny dosiahli priemer EÚ;

9. ľutuje, že súčasťou predstavenia hlavnej iniciatívy „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ nebolo posúdenie vplyvu navrhnutých opatrení na rozpočet;

10. vyzýva, aby sa vo väčšej miere zohľadnil časový harmonogram rušenia súčasných opatrení týkajúcich sa pracovného trhu, ktoré súvisia s terajšou krízou, a ich dôsledky na dôveru trhu, verejné financie, individuálne perspektívy zamestnateľnosti zraniteľných pracovníkov a celkovú mieru dlhodobej nezamestnanosti. Domnieva sa, že rýchly úspech alebo neúspech Programu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta bude závisieť od efektívnosti a trvalých dôsledkov krízových opatrení na podporu trhu práce počas hospodárskej krízy. Musí však platiť pravidlo, že s krízou súvisiace opatrenia na trhu práce musia byť zase rýchlo ukončené;

11. žiada, aby boli na úrovni EÚ ako aj na úrovni členských štátov vytvorené mechanizmy na koordináciu úsilia o dosiahnutie cieľov Programu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta a ostatných hlavných iniciatív, najmä iniciatív „Mládež v pohybe“ a „Európska platforma na boj proti chudobe“;

Na ceste k novému stimulu pre flexiistotu

12. víta, že Európska komisia uznala, že v rámci voľného trhu práce a v kontexte vysokej miery štrukturálnej nezamestnanosti sú len samotné opatrenia na zaistenie ponuky pracovnej sily nedostatočné na to, aby sa riešil problém nezamestnanosti, a že ich treba doplniť opatreniami zameranými na stimulovanie dopytu po pracovnej sile, požaduje však, aby sa medzi týmito dvomi súbormi politických riešení dosiahla väčšia rovnováha;

13. uznáva, že národné modely flexiistoty treba posilniť a prispôbiť novému sociálnemu a hospodárskemu kontextu a víta začlenenie usmernení pre flexiistotu do činnosti Rady. Pripomína Komisii, že sociálni partneri by mali byť zapojení vždy, keď sa diskutuje o zmenách, ktoré by mohli mať vplyv na trh práce. Žiada Komisiu, aby podrobnejšie objasnila dôsledky navrhovaných zmien v zmluvách na dobu neurčitú na bezpečnosť pracovných miest, existujúce práva zamestnancov, pracovnú dobu a spôsoby organizácie práce;

14. pripomína, že Európska únia bola prostredníctvom predchádzajúcich smerníc EÚ katalyzátorom progresívnych zmien v národných právnych predpisoch týkajúcich sa zamestnanosti a zdôrazňuje význam udržania týchto štandardov. Domnieva sa však, že je potrebné ďalšie úsilie a ďalšia motivácia v záujme dosiahnutia štrukturálnych zmien zameraných na väčšiu sociálnu stabilitu;

15. podporuje dôraz, ktorý Európska komisia kladie na kľúčovú úlohu malých a stredných podnikov pri vytváraní

pracovných miest a hospodárskej súťaže a pripomína odporúčania formulované vo svojom stanovisku na tému Najskôr myslieť v malom – iniciatíva „Small Business Act“ pre Európu Act (2) hlavne pokiaľ ide o prístup k finančným prostriedkom a uplatňovanie zásady „najskôr myslieť v malom“;

16. poukazuje na nerovnomerný pokrok a na odlišné interpretácie mnohých z existujúcich smerníc EÚ o zamestnanosti v jednotlivých štátoch pri ich transpozícii do právnych predpisov členských štátov, v dôsledku čoho neexistuje jednotný pracovný trh EÚ. Zároveň však konštatuje, že vďaka právu Komisie dostávať správy členských štátov o pokroku pri vykonávaní právnych predpisov EÚ vo vnútroštátnom práve je zabezpečené, že sa odchýlky v prípade jednotlivých štátov udržia v určitom rámci. S cieľom získať prehľad o rozsahu rozdielov sa navrhuje vypracovanie komparatívnych analýz uplatňovania niektorých smerníc v členských štátoch;

Vybavenie ľudí správnymi zručnosťami pre uplatnenie sa na pracovnom trhu

17. uznáva výstižné zhodnotenie hlavných problémov pracovného trhu Európskej únie, ktoré predložila Európska komisia. Súhlasí s tým, že prevláda nedostatok vhodných zručností vzhľadom na budúce potreby trhu, neexistuje dostatočná ponuka príležitostí odbornej prípravy na určitých úrovniach zručností ani dopyt po nej a že treba lepšie zosúladiť a koordinovať zručnosti a skúsenosti migrujúcich pracovníkov;

18. upozorňuje však, že Európska komisia sa v súčasnosti pridrža príliš úzkej interpretácie problému zručností a zdá sa, že podceňuje problémy pri riadení meniaceho sa sektorového zloženia hospodárstva a ich dôsledky na vek, pohlavie a na ľudí so zdravotným postihnutím, ako aj pri uznávaní predchádzajúcich skúseností, formálnom uznávaní zručností spojených s rastúcimi základnými pracovnými sektormi, ako napríklad doplnková zdravotná starostlivosť, pri uznávaní rastúceho podielu starších pracovníkov a s tým spojenými otázkami neustáleho zvyšovania ich zručností, pri riešení otázky miery nezamestnanosti medzi príslušníkmi tretích krajín, ktorá je dvojnásobne vyššia než miera nezamestnanosti príslušníkov jednotlivých členských štátov a pri uznaní potreby osobitného súboru opatrení na boj proti rastúcemu počtu mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie a nepokračujú vo vzdelávaní ani v odbornej príprave;

19. domnieva sa, že Európska komisia by mala klásť väčší dôraz na potrebu lokálnejšieho poskytovania služieb a strategického plánovania z hľadiska profilovania pracovného trhu, predpovedania a tvorby priemyselnej politiky a väčšej personalizácie pri navrhovaní a plánovaní priamych intervencií zo strany miestnych zamestnávateľov, sociálnych partnerov a služieb zamestnanosti, v oblastiach získavania podpory v podnikaní a proaktívnych mechanizmovčasnej identifikácie potrieb odbornej prípravy zamestnancov vo firmách, ktorým hrozí zánik;

(2) CdR 246/2008 fin.

20. podporuje koncept „panorámy zručností EÚ“ na zlepšenie transparentnosti pre uchádzačov o zamestnanie, pracovníkov, spoločnosti a/alebo verejné inštitúcie, no domnieva sa, že je potrebná lokálnejšie zameraná forma tohto nástroja, aby sa mohli doplniť informácie zhromažďované na národnej úrovni, predovšetkým v tých členských štátoch, ktoré majú veľmi centralizované administratívne systémy. Najpresnejšie a najvčasnejšie informácie o regionálnych pracovných trhoch možno získavať na nižšej než národnej úrovni, na ktorej môžu miestne a regionálne úrady zohrávať dôležitú úlohu pri odhaľovaní nekompatibility zručností, pri poskytovaní vhodných programov rekvalifikácie a odbornej prípravy a stimulovaní investícií v reakcii na miestny dopyt;

21. podporuje rozvoj výraznejšieho prepojenia medzi podnikmi a univerzitami, a najmä začlenenie pracovných stáží, za ktoré možno získať kredity, do všetkých univerzitných študijných programov s cieľom posilniť odborné, podnikateľské a spoločenské zručnosti absolventov a zlepšiť ich zamestnateľnosť na modernom trhu práce;

22. nazdáva sa, že digitálna gramotnosť a spôsobilosť by mali byť kľúčovým prvkom pri predvídaní a plánovaní zručností do budúcnosti a že investície do infraštruktúr IKT musia dopĺňať vhodné plány na zvyšovanie digitálnych zručností pracovníkov, najmä menej kvalifikovaných, zraniteľných skupín a nezamestnaných;

23. vzhľadom na to, že rok 2011 je Európskym rokom dobrovoľníckej práce navrhuje, aby Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta zohľadnil význam dobrovoľníctva pri rozširovaní zručností jednotlivcov. Ďalej žiada, aby boli súčasné certifikačné systémy na uznávanie zručností, vedomostí a skúseností získaných prostredníctvom dobrovoľníckej práce prepojené so systémom životopisu Europass s cieľom umožniť celoeurópske uznávanie relevantných skúseností z dobrovoľníckej práce a zlepšiť zamestnateľnosť;

24. nazdáva sa, že existujúce služby, ktoré už poskytujú mnohé miestne a regionálne orgány v oblasti poskytovania školiacich a poradenských služieb a stimulovania spoločností, predovšetkým malých a stredných podnikov, a ich podpory, by mali byť explicitne uznané a mala by sa zdôrazniť a ďalej podporovať ich úloha pri spoločnom investovaní a uľahčovaní prepojení medzi akademickou a obchodnou oblasťou;

Agenda EÚ na podporu pracovnej mobility

25. poznamenáva, že len 15 % mobility na pracovnom trhu pripadá na cezhraničný pohyb v rámci EÚ, a že podiel prisťahovalcov v produktívnom veku, ktorí prichádzajú z tretích krajín, je dvojnásobne vyšší než podiel prisťahovalcov z iných členských štátov. Domnieva sa, že mapovanie kvalifikačných

profilov príslušníkov tretích krajín, tak ako to navrhla Európska komisia, by malo byť vítané a zdôrazňuje, že by sa mal klásť väčší dôraz na sociálnu a hospodársku integráciu a zapájať by sa mali národné, regionálne a miestne orgány. V prípade takéhoto mapovania sa však musí zvoliť veľmi opatrný postup a zaručiť osobná nedotknuteľnosť;

26. uznáva, že Európska komisia podporuje pracovnú mobilitu ako mechanizmus úprav nerovnováhy na trhu medzi regiónmi, pozoruje však, že to má vplyv na zásadu územnej súdržnosti. Požaduje väčšie zohľadnenie úniku mozgov a odlišných dôsledkov pracovnej mobility na „domovské“ a „prijímajúce“ regióny, pretože uplatňovanie takejto politiky prináša so sebou riziko toho, že krátkodobý prínos pre celkovú zamestnanosť v rámci celej EÚ vyvolá zvýšenie dlhodobějších nákladov v niektorých okrajových regiónoch. Napokon vyzýva na rozsiahlu debatu medzi členskými štátmi a ich regiónmi o skúsenostiach s prisťahovalectvom a o dôsledkoch na dlhodobý rastový potenciál jednotlivých regiónov;

Zlepšenie kvality práce a pracovných podmienok

27. víta návrh na uskutočnenie rozsiahleho hodnotenia súčasného právneho *acquis* týkajúceho sa kvality práce a pracovných podmienok, vyzýva však Európsku komisiu, aby zohľadnila terajšie nejednotné uplatňovanie smerníc EÚ v členských štátoch EÚ;

28. upozorňuje na dôležité programy racionalizácie a krátenia rozpočtov, ktoré momentálne uplatňujú miestne a regionálne orgány v mnohých členských štátoch EÚ a poukazuje na možné ťažkosti, ktorým môžu čeliť orgány pri ich riadení spoločne s progresívnym programom pre zaoberanie s ich pracovníkmi. Znepokojenie vyvoláva možnosť, že miestne a regionálne orgány budú v snahe o zachovanie štandardu prvoradých služieb s menšími finančnými a ľudskými zdrojmi čeliť problémom pri dodržiavaní smernice o pracovnom čase. Samotné zvyšovanie produktivity zrejme nebude stačiť na plnenie rozsahu cieľov v oblasti služieb a menej početný personál bude nevyhnutne nútený pracovať dlhšie. Po vykonaní realistických zlepšení v oblasti produktivity možno očakávať, že vznikne rovnováha medzi menšími ľudskými zdrojmi a objemom služieb, ktoré možno poskytovať. Treba podporovať miestne a regionálne orgány, aby išli príkladom pri dodržiavaní pracovných predpisov a takisto sú vyzývané, aby si pre poskytovanie služieb stanovovali reálne ciele;

29. uznáva, že členské štáty si zachovávajú kontrolu nad presadzovaním takýchto ochranných právnych predpisov, navrhuje však, že EÚ by mohla zriadiť nástroj na zber a šírenie informácií, predovšetkým čo sa týka uplatňovania pravidiel na ochranu zdravia a bezpečnosti, teda tzv. monitor zdravia a bezpečnosti, aby sa tak umožnila výmena informácií o nezrovnalostiach pri ich vykonávaní v členských štátoch;

30. pripomína, že Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta sa síce zmieňuje o chudobe pracujúcich, no bohužiaľ nepredkladá žiadne konkrétne návrhy týkajúce sa kvalitnej práce, udržateľného zamestnania a primeraného príjmu s cieľom priamo riešiť tento pretrvávajúci problém;

Podpora vytvárania pracovných miest

31. podporuje názor, že malé a stredné podniky budú hnacou silou rastu zamestnanosti v budúcnosti a že bude potrebná vyššia úroveň podnikateľskej aktivity v rámci celého hospodárstva EÚ na podporu rastúcej populácie v produktívnom veku a s cieľom vymaniť sa z vysokej miery závislosti na priamych zahraničných investíciách v niektorých regiónoch. Vyzýva však na širší prístup k podnikateľskej odbornej príprave a k prispôbovaniu sa novému sektorovému zloženiu hospodárstva. Je potrebné klásť väčší dôraz na podnikateľského ducha vo vzdelávacích systémoch, no treba ho tiež začleniť do odborného výcviku a rekvalifikácie starších pracovníkov vo verejnom aj súkromnom sektore v snahe podporiť väčšie inovácie na terajších pracoviskách;

32. víta dôraz, ktorý sa kladie na princíp „najskôr myslieť v malom“, ktorý by sa mal uplatňovať vo všetkých pilieroch hlavnej iniciatívy. Ďalej zdôrazňuje, že podpora by sa nemala zameriavať len na vznikajúce podniky, nové MSP a podniky v oblasti špičkových technológií, ale aj na podniky, ktoré prechádzajú vývojom a reštrukturalizáciou, s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť všetkých podnikov;

33. súhlasí s tým, že treba vyvinúť úsilie na posun pracovných miest z neformálnej do formálnej oblasti a zdôrazňuje, že na jeho dosiahnutie bude potrebná právna úprava určitých domácich a opatrovateľských aktivít. Vyzýva Európsku komisiu, aby predložila návrh týkajúci sa podrobností o druhoch stimulov v snahe čo najskôr napredovať v tomto smere;

34. domnieva sa, že aj verejné orgány môžu pri realizácii verejných zákaziek prispieť k zamestnávaniu dlhodobo nezamestnaných, postihnutých osôb a praktikantov. Do znenia výzvy na predkladanie ponúk môžu napríklad zahrnúť požiadavku, aby víťazný subjekt použil určitú časť sumy zákazky na zamestnanie týchto cieľových skupín pri realizácii zákazky. Dostupné možnosti sa momentálne nevyužívajú v dostatočnej miere. Výbor preto v súlade so svojím stanoviskom o modernizácii politiky verejného obstarávania EÚ odporúča, aby sa na európskej úrovni venovala väčšia pozornosť sociálnemu obstarávaniu a podporovalo sa uplatnenie dlhodobo nezamestnaných, postihnutých osôb a praktikantov pri realizácii verejných zákaziek;

Finančné nástroje EÚ určené pre iniciatívu nové zručnosti a nové pracovné miesta

35. uvítal by, keby sa lepšie objasnilo, ako budú príslušné programy EÚ pristupovať k cieľom hlavnej iniciatívy pre nové zručnosti a nové pracovné miesta počas súčasného programového obdobia, varuje však pred radikálnymi zmenami v operačných programoch v tejto fáze procesu implementácie;

36. podporuje výzvu na lepšie využitie a väčšiu súčinnosť medzi fondmi EÚ, tak ako sa navrhuje v preskúmaní rozpočtu⁽³⁾ na podporu cieľov Programu pre nové zručnosti a nové pracovné miesta. Domnieva sa však, že to možno lepšie dosiahnuť prostredníctvom:

lokálne orientovaných prístupov – zlepšením koordinácie medzi sektorovými a územnými politikami, pri využití viacfon-dového prístupu (spoločný strategický rámec) a predovšetkým silnejším územným rozmerom ESF (ktorý sa využíva prostred-níctvom rozsiahlych národných programov len v niektorých členských štátoch). Členské štáty a regióny by si mali ponechať dostatočnú flexibilitu na stanovenie vlastných priorít a vypracovávanie rozličných vhodných politických reakcií na národné/regionálne špecifiká,

prístupu viacúrovňového riadenia – na zaistenie väčšieho prepojenia cieľov stratégie Európa 2020 a ambícií politiky súdržnosti je vítané uzatváranie zmlúv o rozvojovom a investičnom partnerstve. Tieto zmluvy by sa mali vytvárať v spolupráci so všetkými úrovňami správy s cieľom zabezpečiť, aby sa regionálne plánovanie nestalo len nástrojom určeným národnými prioritami,

prístupu založenom na výsledkoch – monitorovaním pokroku z hľadiska kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazova-teľov na podporu hodnotenia a tvorby politiky. To by pomohlo posilniť opatrenia zamerané na priority a tiež ich prepojiť so špecifickými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny v rámci stra-tégie Európa 2020 (článok 148 ZFEÚ). Ak sa to má dosiahnuť, je potrebné vypracovať na úrovni EÚ spoločný rámec pre hodnotenie dôsledkov;

37. uvítal by výraznejšie prepojenie oznamovacích povin-ností vyplývajúcich zo stratégie Európa 2020 a z národných programov reforiem a rovnakých povinností vyplývajúcich z politiky súdržnosti, aby sa predišlo duplicitě a aby sa dosiahli efektívnejšie výsledky;

38. uznáva potrebu lepšieho využívania finančných prostriedkov EÚ na uskutočnenie reforiem v oblasti zamestna-nosti, vzdelávania a odbornej prípravy, odmieta však návrhy, aby sa na financovanie vzťahovala zmluvne záväzná „podmie-nenosť“, pretože medzi nárokmi regiónov na finančné prostriedky z kohéznych fondov a efektívnosťou inštitúcií a makroekonomických politik členských štátov by nemalo exis-tovať žiadne represívne prepojenie;

39. pripomína, že na základe skúseností s využívaním niek-torých fondov, ako napríklad Európskeho fondu na prispôso-benie sa globalizácii (EGF), je potrebná lepšia koordinácia medzi všetkými fondmi EÚ, ktoré sa zaoberajú zručnosťami a pracovnými miestami;

⁽³⁾ KOM(2010) 700, 19.10.2010.

40. prostredníctvom svojej platformy na monitorovanie stratégie Európa 2020 by chcel pomôcť Európskej komisii pri monitorovaní implementácie stratégie Európa 2020 a jej hlavných iniciatív miestnymi a regionálnymi orgánmi.

V Bruseli 1. júla 2011

Predseda
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Reforma uplatňovania pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci na služby všeobecného hospodárskeho záujmu“

(2011/C 259/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- opätovne pripomína, že pri revízii legislatívneho balíka o štátnej pomoci vo forme náhrad za služby vo verejnom záujme sa musí čo najprísnejšie dodržiavať zásada subsidiarity a musí sa územným samosprávam zaručiť slobodná voľba a nezávislá správa, pokiaľ ide o spôsoby organizácie, financovania a vykonávania ich právomocí v oblasti služieb vo verejnom záujme;
- zdôrazňuje, že široký manévrovací priestor, ktorým musia disponovať územné samosprávy v súlade s Lisabonskou zmluvou, si vyžaduje právny základ sekundárneho práva, ktorý v podobe súboru definícií zaručí čo najpružnejšie uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže v oblasti služieb všeobecného hospodárskeho záujmu;
- stavia sa proti zavedeniu hodnotenia ekonomickej efektívnosti náhrad za služby všeobecného hospodárskeho záujmu Komisiou;
- domnieva sa, že je takisto potrebné zohľadniť ďalšie objektívne kritériá, ktoré v zásade vylučujú akékoľvek riziko vplyvu na vnútorný obchod Spoločenstva, ako napr. obmedzená miestna právomoc niektorých poskytovateľov, ktorí sa riadia povolujuúcimi predpismi, obmedzená vecná právomoc niektorých verejných alebo súkromných poskytovateľov, ktorí boli vytvorení osobitne na ten účel, aby poskytovali špecifickú službu verejného záujmu na danom území, a ktorí nevyvíjajú žiadnu obchodnú činnosť na trhu, a neziskový charakter niektorých sociálnych podnikov;
- navrhuje Komisii, aby horná hranica nariadenia o pomoci *de minimis* bola zvýšená na 800 000 EUR ročne špecificky pre náhrady za služby verejného záujmu. Tým by sa z rozsahu kontroly štátnej pomoci vylúčili všetky miestne služby verejného záujmu poskytované najmä miestnymi združeniami a miestnymi sociálnymi mikropodnikmi.

Hlavný spravodajca	Karl-Heinz LAMBERTZ (BE/SES) ministerský predseda po nemecky hovoriaceho spoločenstva v Belgicku
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Reforma uplatňovania pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci na služby všeobecného hospodárskeho záujmu KOM(2011) 146 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta rozhodnutie Komisie začať diskusiu so zainteresovanými stranami a inštitúciami o revízii legislatívneho balíka týkajúceho sa štátnej pomoci formou náhrady za služby verejného záujmu a vychádzať v tejto diskusii zo záverov hodnotiacej správy, ktorú vypracovala po rozsiahlej konzultácii s členskými štátmi a mnohými zainteresovanými stranami;
2. domnieva sa, že táto revízia je pre miestne a regionálne samosprávy a pre občanov významnou politickou iniciatívou, pretože musí mať za cieľ vymedziť jasné a vyvážené nové pravidlá, ktoré umožnia zosúladiť spôsoby financovania služieb verejného záujmu s podmienkami vnútorného trhu, a zabezpečiť tak právnu istotu a predvídateľnosť, ktoré sú potrebné pre rozvoj služieb verejného záujmu v Únii a pre účinné uspokojenie základných potrieb občanov EÚ;
3. so záujmom konštatuje, že revízia tohto legislatívneho balíka vychádza z všeobecných cieľov Komisie v oblasti služieb verejného záujmu a vnútorného trhu, a najmä z návrhu č. 25 týkajúceho sa „Aktu o jednotnom trhu⁽¹⁾“, v ktorom sa hovorí o tom, že do konca roku 2011 sa prijme oznámenie sprevádzané súborom opatrení zameraných na služby všeobecného záujmu, pričom zdôraznila, že EÚ a jej členské štáty musia zabezpečiť, aby sa služby vo verejnom záujme dali jednoduchšie prevádzkovať na primeranej úrovni, riadili sa jasnými pravidlami týkajúcimi sa ich financovania, mali čo najvyššiu kvalitu a boli skutočne dostupné pre každého;
4. opätovne pripomína, že pri revízii tohto legislatívneho balíka sa musí čo najprísnejšie dodržiavať zásada subsidiarity a musí sa územným samosprávam zaručiť slobodná voľba a nezávislá správa, pokiaľ ide o spôsoby organizácie, financovania a uplatňovania ich právomocí v oblasti služieb verejného záujmu, v súlade s ustanoveniami právnych predpisov platných na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni;
5. zdôrazňuje, že územné samosprávy sú obzvlášť oprávnené aktívne sa zúčastňovať na tomto revíznom postupe týkajúcom sa legislatívneho balíka, vzhľadom na to, že majú blízko do terénu a každodenne sa prakticky podieľajú na vymedzovaní, organizovaní, financovaní a poskytovaní služieb verejného záujmu, a týmto spôsobom reagujú na stále sa vyvíjajúce a čoraz rozmanitejšie základné potreby občanov na území, kde žijú, či už je to v oblasti zamestnania, bývania, dopravy, vzdelávania, zdravia, opatrovania malých detí, ale takisto aj starších a závislých osôb, alebo v oblasti kultúry, športu a voľného času atď.;
6. víta, že Komisia uznala kľúčové postavenie služieb verejného záujmu v rámci spoločných hodnôt Únie v súlade s článkom 14 ZFEÚ. Takisto je nevyhnutné, aby členské štáty, ako aj správy na miestnej a regionálnej úrovni mohli zaručiť svojim občanom služby verejného záujmu za primeraných podmienok. Tieto služby podporujú sociálnu a územnú súdržnosť a blahobyt občanov, majú prerozdeľovaciu funkciu, pomáhajú v boji za odstránenie rozdielov a za sociálnu spravodlivosť a výrazným spôsobom prispievajú k rozvoju Únie v súlade so stratégiou Európa 2020. Európska politika v oblasti služieb verejného záujmu preto súvisí aj s uplatňovaním článku 9 ZFEÚ;
7. v tejto súvislosti pripomína, že rozvoj kvalitných služieb všeobecného hospodárskeho záujmu musí byť trvalou a prierezovou prioritou Komisie, pričom sa domnieva, že Komisia mala tieto služby a predovšetkým sociálne služby všeobecného záujmu v stratégii Európa 2020 výslovne zdôrazniť, pretože sú nevyhnutné na dosiahnutie stanovených cieľov, a okrem toho ľutuje, že z nich Komisia neurobila jednu z 12 hlavných priorit obnovy jednotného trhu, keď okrem iného uznáva ich zásadnú úlohu pri prekonávaní odporu občanov voči jednotnému trhu;
8. súhlasí s názorom Komisie, že cieľom reformy pravidiel štátnej pomoci pre služby všeobecného hospodárskeho záujmu musí byť to, aby tieto služby vo väčšej miere prispievali k oživeniu hospodárstva EÚ a k obnoveniu sociálnej štruktúry;

⁽¹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Na ceste k Aktu o jednotnom trhu. Pre vysoko konkurencieschopné sociálne trhové hospodárstvo. 50 návrhov, ako lepšie spoločne pracovať, podnikáť a obchodovať. KOM(2010) 608 v konečnom znení.

9. pripomína, že občania teraz viac než kedykoľvek predtým potrebujú kvalitné a dostupné služby všeobecného hospodárskeho záujmu, aby prekonalí hospodárske a sociálne dôsledky krízy, a domnieva sa, že uplatňovanie reformných programov a boj proti schodkom verejných rozpočtov schváleným členskými štátmi by preto nemali viesť k obmedzeniu rozsahu a kvality služieb, ktoré sú poskytované alebo financované ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu;

10. žiada, aby sa prijali vyváženejšie ustanovenia, ktoré budú lepšie zodpovedať charakteru služieb verejného záujmu, ich miestnemu a cezhraničnému alebo európskemu rozmeru, rozmanitosti ich spôsobu organizácie a štruktúry ich aktérov a ktoré budú primerané skutočnému riziku, pokiaľ ide o vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva, a riziku reálneho narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu;

Pri revízii legislatívneho balíka týkajúceho sa štátnej pomoci je potrebné zohľadniť novinky, ktoré zavádza Lisabonská zmluva v oblasti služieb verejného záujmu

11. súhlasí s analýzou Komisie týkajúcou sa nových ustanovení Lisabonskej zmluvy v oblasti služieb verejného záujmu ako spoločných hodnôt Únie, najmä pokiaľ ide o vysokú úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovnaký prístup a presadzovanie všeobecného prístupu a práv užívateľov, ako aj o široké diskrečné právomoci národných, regionálnych a miestnych orgánov pri poskytovaní, obstarávaní a organizovaní [služieb verejného záujmu];

12. zdôrazňuje, že článok 14 ZFEÚ vychádza zo všeobecne uplatniteľných ustanovení zmluvy, poskytuje Parlamentu a Rade nový právny základ na to, aby prostredníctvom nariadení vytvorili najmä hospodárske a finančné zásady a podmienky, ktoré by službám všeobecného hospodárskeho záujmu umožnili plniť svoje špecifické úlohy;

13. pripomína Komisii, že má právomoc navrhnúť Parlamentu a Rade, aby sa začal uplatňovať článok 14 ZFEÚ, ktorý predstavuje veľký demokratický pokrok Lisabonskej zmluvy, a že nesie plnú politickú zodpovednosť za jeho neuplatnenie;

14. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že v dôsledku takéhoto postupu Komisie je Súdny dvor Európskej únie nútený vyjadrovať sa na základe konkrétnych prípadov k otázkam, ktoré by mal zákonodarcu objasniť v súlade so zásadou demokratickej zodpovednosti a v duchu Lisabonskej zmluvy;

15. pripomína, že protokol č. 26 o službách všeobecného záujmu uznáva osobitosť a rozmanitosť služieb verejného záujmu a prioritnú právomoc členských štátov a územných samospráv, pokiaľ ide o poskytovanie, obstarávanie, financovanie a organizovanie týchto služieb;

16. zdôrazňuje však, že široký manévrovací priestor, ktorým musia disponovať územné samosprávy v súlade s Lisabonskou zmluvou, si vyžaduje právny základ sekundárneho práva, ktorý v podobe súboru definícií zaručí územným samosprávam čo najpružnejšie uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže v oblasti služieb všeobecného hospodárskeho záujmu;

17. pripomína, že v súlade s ustanoveniami článku 106 ods. 2 ZFEÚ, podniky poverené poskytovaním služieb verejného záujmu podliehajú najmä pravidlám hospodárskej súťaže a osobitne pravidlám v oblasti zákazov a kontroly poskytovania štátnej pomoci len vtedy, ak uplatňovanie týchto pravidiel nebráni *de iure* alebo *de facto* plneniu osobitných úloh, ktorými ich poverili vnútroštátne, regionálne a miestne orgány verejnej moci;

18. zdôrazňuje, že dostupnosť náhrady čistých nákladov vynaložených na zabezpečenie služieb verejného záujmu zo strany podnikov, ktoré sú poverené ich poskytovaním, predstavuje hospodársku a finančnú podmienku potrebnú na dobré plnenie osobitných úloh, ktorými ich poverili verejné orgány, a to najmä v súčasnej hospodárskej a finančnej kríze, v ktorej verejné služby hrajú dôležitú úlohu automatického stabilizátora a ochranného mechanizmu pre najzraniteľnejších európskych občanov, a týmto spôsobom prispievajú k obmedzeniu sociálnych účinkov krízy;

Účinné prideľovanie verejných zdrojov, ekonomická efektívnosť náhrad za služby verejného záujmu a produktivita služieb verejného záujmu v kontexte hospodárskej a rozpočtovej krízy

19. pripomína Komisii, že územné samosprávy sa vždy snažili o to, aby uspokojovali potreby miestnych občanov a reagovali na ich postupný vývoj a aby na tento účel v rámci svojho každodenného riadenia čo najlepšie využívali verejné prostriedky, v snahe zabezpečiť kvalitu, prístupnosť, bezpečnosť a kontinuitu služieb verejného záujmu na ich území, a že v súčasnej kríze je ešte potrebnéjsie mať na zreteli požiadavku efektívnosti, ktorá vyplýva z ich hlavnej politickej zodpovednosti, ktorú majú voči občanom a voličom;

20. v tejto súvislosti chce zdôrazniť, že rozvoj verejno-verejnej spolupráce prostredníctvom zoskupenia prostriedkov má v sebe silný potenciál, pokiaľ ide o väčšiu účinnosť verejných zdrojov a modernizáciu služieb verejného záujmu ako reakciu na nové potreby miestnych občanov;

21. stavia sa proti zavedeniu hodnotenia ekonomickej efektívnosti náhrad za služby všeobecného hospodárskeho záujmu Komisiou. Podľa názoru VR totiž dostatočný právny základ takejto legislatívnej iniciatívy neposkytuje ani článok 106, ani rozhodnutie či jednostranná smernica Komisie na základe ustanovení ods. 3 tohto článku;

22. v tejto súvislosti potvrdzuje, že miera ekonomickej efektívnosti náhrad za verejné služby by v každom prípade mohla byť iba jednou zo zložiek všeobecnejšieho rámca hodnotenia kvality verejných služieb, ktoré musí zahŕňať aj čisto kvalitatívne ukazovatele (dostupnosť, kontinuitu služieb, reakčnú dobu, spokojnosť používateľov atď.), nielen ekonomické ukazovatele, a že táto miera nemôže byť dôvodom obmedziť rozsah poskytovaných služieb;

23. jasne zdôrazňuje, že mandát Komisie ako európskeho orgánu pre hospodársku súťaž sa vôbec netýka podmienok účinného pridelovania verejných zdrojov verejnými orgánmi členských štátov, ani podmienok účinného prispievania služieb verejného záujmu k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie, rastu a zamestnanosti, pretože tieto aspekty sú vysoko nad rámcom uplatňovania zásady zákazu akejkoľvek nadmernej kompenzácie, ktorá by mohla narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu;

24. pripomína, že tento výlučný mandát Komisie, ktorý sa vykonáva pod kontrolou Súdneho dvora Európskej únie, sa obmedzuje na overovanie správnosti náhrad za služby verejného záujmu, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené Súdnym dvorom v jeho rozhodnutí vo veci Altmark, a preto sa na ne vzťahujú pravidlá zákazu a kontroly štátnej pomoci;

Pokračovať v začatom procese objasňovania kľúčových pojmov pre kvalifikáciu náhrad za služby verejného záujmu formou štátnej pomoci

25. víta skutočnosť, že Komisia zverejnila „staff working documents“ o často kladených otázkach⁽²⁾, Sprievodcu pre všeobecné hospodárske služby verejného záujmu⁽³⁾, vytvorila interaktívny informačný systém o službách všeobecného záujmu⁽⁴⁾ a že považuje za potrebné ďalej rozvíjať a formálne podchytiť proces objasňovania kľúčových pojmov v oblasti uplatňovania pravidiel kontroly štátnej pomoci na služby verejného záujmu, ktorý neformálne prebieha už niekoľko rokov, vzhľadom na to, že pre Komisiu nie je záväzný. Žiada Komisiu, aby objasneniu pojmov, ktoré nie sú definované v zmluve, dala formálnu podobu v návrhu nariadenia Rady a Európskeho parlamentu, ktoré bude vychádzať z článku 14 ZFEÚ, a nie v oznámení, ktoré môže mať rôzny výklad a ktoré by bolo záväzné iba pre Komisiu;

(2) Pracovný dokument útvarov Komisie o najčastejšie kladených otázkach v súvislosti s rozhodnutím Komisie z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o založení ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, a s uplatňovaním rámca Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrad za služby vo verejnom záujme. *Sprievodný dokument k Oznámeniu o službách všeobecného záujmu vrátane sociálnych služieb všeobecného záujmu: nový európsky záväzok*, KOM(2007) 725 v konečnom znení, SEK(2007) 1514.

(3) SEK(2010) 1545, 7.12.2010.

(4) http://ec.europa.eu/services_general_interest/index_fr.htm.

26. je znepokojený skutočnosťou, že absencia legislatívne konsolidovaných definícií týkajúcich sa verejných služieb na vnútornom trhu vedie Európsku komisiu pri rokovaniach v rámci Všeobecnej dohody o obchode so službami (GATS) k tomu, že do rokovanií automaticky zahŕňa všetky služby bez akéhokoľvek zohľadňovania osobitostí služieb všeobecného záujmu;

27. navrhuje, aby interaktívny informačný systém o službách všeobecného záujmu počítal aj s informatickým simulátorom, ktorý územným samosprávam umožní overiť kategorizáciu pomoci;

28. domnieva sa, že jeden z dôvodov, prečo územné samosprávy zriedkavo uplatňovali rozhodnutie Komisie z roku 2005, je okrem nákladov na transakciu, ktoré sa s tým spájajú, aj skutočnosť, že je ťažké zohľadniť územné danosti v koncepciách a pojmoch Spoločenstva uvádzaných v tomto rozhodnutí, najmä pokiaľ ide o také málo operatívne pojmy ako „činnosti, ktoré majú ekonomický charakter“, „podniky“, „ovplyvnenie obchodu v rámci Spoločenstva“, „hospodárske výhody“, „mandát“, „dobré fungujúci priemerný podnik adekvátne vybavený dopravnými prostriedkami“ alebo „primeraný zisk“;

29. zdôrazňuje, že tieto reálne ťažkosti miestnych samospráv stotožníť sa s týmito pojmami znásobuje aj skutočnosť, že ich uplatnenie na jeden daný typ služby verejného záujmu nie je jednotné, ale závisí priamo od výberu spôsobu organizácie a od foriem zmluvných vzťahov, ktoré sa v jednotlivých územných samosprávach odlišujú, a to aj v rámci jedného členského štátu;

30. žiada Komisiu, aby spolu s návrhom revidovaného rozhodnutia zároveň predložila aj informačný a nezáväzný európsky zoznam služieb verejného záujmu vymedzených členskými štátmi a miestnymi samosprávami. Navrhuje, aby sa v tomto zozname, ktorý by mohol byť vytvorený v spolupráci s Výborom regiónov na základe výberu spôsobu organizovania týchto služieb, spresnilo, či ide o činnosť, ktorá má alebo nemá ekonomický charakter, a aby bol tento zoznam každoročne aktualizovaný s cieľom konkrétne ukázať miestnym samosprávam, ako treba rozumieť týmto pojmom, a vysvetliť objektívne dôvody ich klasifikácie ako činnosti, ktoré majú alebo nemajú ekonomický charakter, ako aj vývoj tejto klasifikácie;

31. žiada Komisiu, aby toto objasnenie kľúčových pojmov rozšírila na spoločné hodnoty Únie v oblasti služieb verejného záujmu, tak ako sa uvádza v Lisabonskej zmluve, *najmä pokiaľ ide o vysokú úroveň kvality, bezpečnosti a dostupnosti, rovnaký prístup a presadzovanie všeobecného prístupu a práv užívateľov*, a najmä spoločné hodnoty Únie týkajúce sa univerzálneho prístupu

k službám verejného záujmu so sociálnym charakterom. V tejto súvislosti ľutuje, že sa používa obmedzujúci výklad, ktorý Komisia už uplatnila vo svojich nedávnych rozhodnutiach o kompatibilitate štátnej pomoci poskytovanej organizáciám pôsobiacim v oblasti sociálneho bývania v čoraz väčšom počte členských štátov, konkrétne vo veciach E 2/2005 a N 642/2009 týkajúcich sa sociálneho bývania v Holandsku, v ktorých Komisia využitím jediného kritéria veľmi nízkych maximálnych príjmov spochybňuje zásadu zmiešaného spoločenstva v sociálnom bývaní. Vyzýva preto Komisiu, aby svoj postoj znovu zvážila v súvislosti s opravným prostriedkom podaným na Súdnom dvore Európskej únie;

32. z toho dôvodu zdôrazňuje, že členské štáty a územné samosprávy musia vymedziť osobitné úlohy služieb verejného záujmu so sociálnym charakterom, ako aj charakter a obsah záväzkov služieb verejného záujmu, ktoré z toho vyplývajú, a v dôsledku ktorých Komisia nemá právomoc zasahovať do podmienok poskytovania týchto sociálnych služieb domácnostiam príjemcov a do určovania kategórií domácností, ktorých základné sociálne potreby neuspokojujú len trhové sily;

33. žiada Komisiu, aby svoju úvahu a svoje návrhy na revíziu doplnila o všetky možné formy náhrad za služby verejného záujmu vzhľadom na rozsiahle diskrečné právomoci územných samospráv týkajúce sa financovania služieb verejného záujmu vrátane náhrad formou pomoci pre dlhodobé investície, ktoré sú potrebné na financovanie miestnej infraštruktúry pre služby verejného záujmu (nemocnice, sociálne bývanie, ubytovacie strediská, kultúrne centrá ...), a aby svoju argumentáciu týkajúcu sa kompatibility neobmedzovala len na ročné príspevky na prevádzku, ktoré sa môžu v prípade nadmernej kompenzácie prenášať z jedného roka na druhý, a aby spresnila podmienky na posúdenie skutočnosti, že nedošlo k nadmernej kompenzácii v prípade pomoci pre dlhodobé investície, najmä pre infraštruktúru v oblasti nehnuteľností a pozemkov;

Oddeliť otázku týkajúcu sa zabránenia prípadným nadmerným kompenzáciám a ich kontroly od voľby postupu, ktorý bude uplatňovať organizujúci orgán verejnej moci pri výbere poskytovateľa

34. žiada Komisiu, aby otázku týkajúcu sa zabránenia prípadným nadmerným kompenzáciám, ich kontroly a preplácania, ktorá vyplýva zo zásady zakázať poskytovanie štátnej pomoci a zo zásady rešpektovať záruku spravodlivej hospodárskej súťaže, oddelila od otázky týkajúcej sa podmienok, ktoré orgán verejnej moci stanovuje z hľadiska zmluvných vzťahov a výberu podnikov, ktoré je možné poveriť riadením služieb verejného záujmu a ktoré v závislosti od formy organizácie zvolenej orgánom verejnej moci vychádzajú zo všeobecných zásad nediskriminácie, rovnakého zaobchádzania a transparentnosti, uvedených v zmluve, ako je to napríklad v prípade koncesií na poskytovanie služieb alebo udeľovania výlučných alebo osobitných práv, alebo z ustanovení smernice o verejnom obstarávaní;

35. opätovne pripomína, že uplatnenie určitého postupu výberového konania pri výbere podniku alebo podnikov

poverených riadením služieb verejného záujmu predstavuje jednu z viacerých možností organizácie, ktorá spočíva v akte verejného nákupu vonkajších služieb verejného záujmu za určitú cenu, a nie výlučný spôsob, ako sa vyhnúť klasifikácii podpory ako štátnej pomoci;

36. vyzýva Komisiu, aby objasnila, že realizácia výberového konania, ktoré je v súlade s predpismi EÚ, vylučuje možnosť príslušných nadmerných náhrad. Súčasne poukazuje na to, že výberové konanie nemusí vždy zohľadniť dlhodobý vývoj čistých nákladov na zabezpečenie príslušných služieb, ak cena odráža pomer síl a situáciu na trhu v danom momente. Podmienky tvorby ceny na základe výberového konania môžu v závislosti od stratégií poskytovateľov na preniknutie na niektoré trhy spôsobiť nedostatočnú štrukturálnu kompenzáciu, ktorá môže časom spochybniť zásady finančnej kontinuity služieb verejného záujmu a ich cenovú dostupnosť;

37. konštatuje, že okrem toho, že výberové konanie predstavuje pre územné samosprávy dodatočné náklady na transakciu, niektoré služby verejného záujmu nie sú vhodné pre taký nepružný postup, akým je výberové konanie, z dôvodu nestáleho charakteru týchto služieb, finančnej kontinuity alebo potreby, aby sa vo všeobecnom záujme vytvoril rámec pre podniky prostredníctvom pravidiel schvaľovania pre prípad, že neexistuje rovnomerná výmena informácií medzi užívateľom a poskytovateľom služby, hlavne pokiaľ ide o ochranu ohrozených osôb vzhľadom na potrebu uspokojovať základné sociálne potreby, ako je zdravotná starostlivosť, bývanie alebo zamestnanie, že sa udelia osobitné alebo výlučné práva, alebo jednoducho z toho dôvodu, že neexistuje cezhraničný záujem o poskytnutie miestnych a sociálnych služieb verejného záujmu;

38. preto navrhuje Komisii, aby spolu s revíziou legislatívneho balíka predložila aj návrh na výkladové oznámenie v podobe komunikačnej príručky pre územné samosprávy, v ktorom budú spresnené právne predpisy uplatňované na jednotlivé spôsoby poskytovania služieb verejného záujmu, ktoré budú zahŕňať najmä priame poskytovanie, poskytovanie na základe verejno-verejnej spolupráce prostredníctvom zoskupenia prostriedkov, priame poskytovanie prostredníctvom internej jednotky, verejný nákup služieb verejného záujmu od vonkajšieho poskytovateľa za určitú cenu, prenos prevádzkového rizika na vonkajšieho poskytovateľa, ktorý za to bude alebo nebude platený, udelenie výlučných alebo osobitných práv formou pravidiel schvaľovania, alebo finančnú podporu na projekt všeobecného záujmu, ktorý vychádza z iniciatívy niektorej neziskovej organizácie;

39. víta skutočnosť, že Súdny dvor Európskej únie zjednotil a objasnil podmienky priameho poskytovania služieb a nedávno tiež podmienky verejno-verejnej spolupráce medzi orgánmi miestnej správy. Žiada preto Komisiu, aby navrhla úpravu právnych predpisov o verejnom obstarávaní s cieľom vytvoriť definíciu pre priame riadenie, ktoré bude prispôbené miestnej samospráve a požiadavke efektívneho využívania verejných zdrojov vzhľadom na súčasnú hospodársku a rozpočtovú krízu;

40. pripomína, že pokiaľ ide o ekonomickú efektívnosť, optimálne pridelovanie verejných zdrojov a modernizáciu služieb verejného záujmu ako reakciu na vývoj hlavných potrieb miestnych obyvateľov, verejno-verejná spolupráca medzi územnými samosprávami v sebe skrýva veľký potenciál;

41. žiada Komisiu, aby sa administratívna spolupráca medzi územnými samosprávami a verejnoprávnymi subjektmi považovala so zreteľom na zásady Zmluvy o fungovaní Európskej únie za vnútorné organizačné rozhodnutie na vnútroštátnej úrovni nepodliehajúce ustanoveniam o verejnom obstarávaní;

Diferencovaná a primeraná reakcia týkajúca sa reálneho vplyvu na vnútorný obchod Spoločenstva

42. podporuje zámer Komisie znížiť administratívne a rozpočtové náklady územných samospráv a podnikov poverených riadením služieb verejného záujmu v oblasti pravidelných kontrol nadmernej kompenzácie, ktoré sú v súčasnosti podmienkou na udelenie výnimky z notifikačnej povinnosti a pre apriórnu kompatibilitu náhrad za služby verejného záujmu;

43. v súlade so zásadou proporcionality uvedenou v zmluve podporuje metódu navrhovanú Komisiou diverzifikovať spôsoby kontroly prípadných nadmerných kompenzácií, vhodnejšie reagovať na výlučne lokálny charakter niektorých miestnych služieb verejného záujmu, najmä pokiaľ ide o sociálne služby verejného záujmu, ktoré v súčasnom stave rozvoja vnútorného trhu nemajú žiadny alebo len veľmi slabý vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva, upriamiť pozornosť na služby verejného záujmu poskytované na úrovni EÚ alebo na cezhraničnej úrovni, ktoré majú výraznejší vplyv na vnútorný trh v dôsledku toho, že sa riadia sektorovými liberalizačnými smernicami alebo z dôvodu štruktúry ich poskytovateľov na úrovni Spoločenstva alebo na cezhraničnej úrovni;

44. preto sa domnieva, že je potrebné rozlišovať medzi: 1. situáciami, v ktorých náhrady za služby verejného záujmu *de minimis* nemajú vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva, a preto nie je možné zahrnúť ich do štátnej pomoci, 2. náhradami poskytovanými za služby verejného záujmu, ktoré majú miestny charakter a sú nad hranicou *de minimis*, ktoré však z organizačných dôvodov a v súčasnom stave rozvoja vnútorného trhu nemajú taký vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva, ktorý by bol v rozpore so záujmami Únie, 3. náhradami poskytovanými za služby verejného záujmu na úrovni Spoločenstva alebo na cezhraničnej úrovni, ktoré sa riadia sektorovými smernicami alebo nariadeniami alebo ich poskytujú podniky s nadnárodnou štruktúrou;

45. domnieva sa, že je takisto potrebné zohľadniť ďalšie objektívne kritériá, ktoré a priori vylučujú akékoľvek riziko vplyvu na vnútorný obchod Spoločenstva, narušenia hospodárskej súťaže alebo krízového subvencovania, ako napr. obmedzená miestna právomoc niektorých verejných alebo

súkromných poskytovateľov, ktorí sa riadia povoliujúcimi predpismi, obmedzená vecná právomoc niektorých verejných alebo súkromných poskytovateľov, ktorí boli vytvorení osobitne na ten účel, aby poskytovali špecifickú službu verejného záujmu na danom území, a ktorí nevyvíjajú žiadnu obchodnú činnosť na trhu, neziskový charakter niektorých sociálnych podnikov, ktoré svoje prípadné zisky reinvestujú do financovania služieb verejného záujmu, ktorých poskytovaním boli poverené, čo sa im odpočíta od budúcich náhrad. Tieto objektívne charakteristiky spojené s osobitnou povahou poskytovateľa a jeho miestnym ukotvením vylučujú akékoľvek riziko narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na vnútorný obchod Spoločenstva;

46. žiada Komisiu, aby zmiernila svoje rozhodnutie v súvislosti s pravidelnými kontrolami nadmerných kompenzácií, ktorými je v súčasnosti podmienené udelenie výnimky z notifikačnej povinnosti pre náhrady za služby verejného záujmu, a v súvislosti s úsilím zabrániť týmto prípadným nadmerným kompenzáciám a aby sa zodpovednosť za vymedzenie konkrétnych preventívnych opatrení a za to, v akých intervaloch sa tieto kontroly budú uskutočňovať, preniesla na príslušné orgány verejnej moci a aby sa ako protíváha uľahčili podnikom možnosti odvolať sa v prípade dokázaných nadmerných kompenzácií;

47. žiada, aby sa venovala osobitná pozornosť skutočnosti, že miestne a sociálne služby verejného záujmu, ktoré územné samosprávy zabezpečujú v relatívne malom a obmedzenom rozsahu, majú špecifický charakter a nemajú vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi. Žiada tiež, aby sa so zreteľom na miestny charakter a ohrozenosť týchto služieb verejného záujmu pre tieto prípady určili zjednodušené postupy a pravidlá udelenia výnimky z pravidiel poskytnutia štátnej pomoci, a to najmä v izolovanejších a odľahlejších regiónoch, ako sú najvzdialenejšie regióny, ostrovy a horské regióny. Domnieva sa však, že miestny a obmedzený charakter týchto služieb sa nesmie overovať iba na základe kritéria obyvateľstva určitého samosprávneho celku, ale musí sa pri tom vychádzať zo súboru ukazovateľov, ktoré budú zohľadňovať hlavne zemepisnú situáciu samosprávneho celku a rozsah potenciálnych užívateľov týchto verejných služieb;

48. konštatuje, že prvé dve kritériá rozsudku vo veci *Atlmarm*, a síce povinnosť jasne vymedziť poslanie služby verejného záujmu, ktorej poskytnutím je poverený príjemca pomoci, a vopred stanoviť objektívne a transparentné parametre, na základe ktorých sa vypočíta výška náhrad, nútia miestne samosprávy, aby sa snažili explicitne vymedziť poslanie služieb verejného záujmu. Dáva na zváženie skutočnosť, že požiadavky týkajúce sa poverovacieho aktu nesmú vyvolávať žiadne nežiaduce povinnosti, pokiaľ ide o daň z obratu orgánov samosprávy, a požaduje preto, aby boli tieto kritériá zosúladené s predpismi európskej smernice o dani z pridanej hodnoty;

49. domnieva sa, že toto úsilie môže skutočne prispieť k väčšej transparentnosti a posilneniu demokratickej zodpovednosti pri poskytovaní služieb verejného záujmu, pod podmienkou, že bude primerané a rozumné, že nebude predstavovať nadmernú administratívnu záťaž pre miestne samosprávy a podniky a nebude poškodzovať zásadu prispôsobivosti

služieb verejného záujmu vývoju kolektívnych potrieb. V súlade so zásadou transparentnosti uvedenou v zmluve a so zreteľom na to, že je potrebné, aby boli služby verejného záujmu jasnejšie pre občanov, navrhuje Komisii, aby každé z týchto rozhodnutí o náhrade za službu verejného záujmu bolo podmienené „zmluvou o poskytnutí služby verejného záujmu“ namiesto „mandátu“, ktorý sa uplatňuje v súčasnosti a ktorý ale nie je dostatočne explicitný pre územnú samosprávu alebo občana;

Konštruktívne a vyvážené návrhy, ktoré v súlade so zásadou proporcionality a transparentnosti uvedenou v zmluve zaručia, že služby verejného záujmu sa v Únii budú rozvíjať na základe absolútnej právnej istoty pre orgány verejnej moci, podniky, ktoré sú poverené poskytovaním týchto služieb, a pre občanov, ktorí sú ich užívateľmi

50. má v úmysle predložiť Komisii konkrétne, konštruktívne a vyvážené návrhy s cieľom zjednodušiť a vyjasniť ustanovenia, ktoré sú v súčasnosti v platnosti, a zaručiť, že regionálne a miestne spoločenstvá ich budú účinne uplatňovať so zreteľom na bezpečnosť a právnu predvídateľnosť, pričom tieto návrhy vychádzajú zo zásady proporcionality a transparentnosti uvedenej v zmluve;

51. navrhuje Komisii, aby horná hranica nariadenia o pomoci de minimis⁽⁵⁾ vo výške 200 000 EUR na tri roky, pod ktorou sa štátna podpora nepovažuje za štátnu pomoc, bola zvýšená na 800 000 EUR⁽⁶⁾ ročne pre náhrady za služby verejného záujmu, aby sa z rozsahu kontroly štátnej pomoci vylúčili všetky miestne služby verejného záujmu poskytované najmä miestnymi združeniami a miestnymi sociálnymi mikro-podnikmi, najmä v oblasti miestneho sociálneho rozvoja, ako je sociálne začlenenie, boj proti vylúčeniu, miestne aktivity, rozvoj kultúrnych, športových alebo sociálno-vzdelávacích činností. Tento návrh vychádza zo skutočnosti, že takýto typ miestnych služieb verejného záujmu nepredstavuje žiadne riziko, pokiaľ ide o vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva, a že miestne samosprávy nemajú materiálnu možnosť podriať tento typ miestnych subjektov systému kontroly štátnej pomoci vzhľadom na to, že ide o mimoriadne hustú štruktúru;

52. navrhuje Komisii, aby náhrady prevyšujúce 800 000 EUR ročne, ktoré miestne samosprávy poskytujú podnikom povereným zabezpečovaním služieb verejného záujmu v miestnom rozsahu, vrátane sociálnych služieb verejného záujmu, vychádzali z nového zjednodušeného rozhodnutia o apriórnej kompatibilitate so systémom poskytovania štátnej pomoci, ktorá je v súčasnom stave vývoja vnútorného trhu založená na veľmi malom riziku, pokiaľ ide o vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva. Malé riziko vplyvu na obchod je dané výlučne miestnym charakterom služby verejného záujmu, jej spôsobom sektorovej organizácie, a najmä osobitnými charakteristickými znakmi jej poskytovateľov spojenými s ich miestnym ukotvením a s tým, že nepôsobia na úrovni Spoločenstva alebo na cezhraničnej úrovni;

53. domnieva sa, že uplatňovanie zjednodušeného rozhodnutia musí byť podmienené týmito objektívnymi charakteristickými znakmi, pretože v súčasnom stave vývoja vnútorného trhu zaručujú veľmi malé riziko, pokiaľ ide o vplyv na vnútorný obchod Spoločenstva. Sú to tieto: náhradu poskytuje miestna a/alebo regionálna samospráva alebo zoskupenie miestnych a/alebo regionálnych samospráv alebo útvar, ktorý na tento účel dostal mandát od miestnej a/alebo regionálnej samosprávy; náhrada sa udeľuje za poskytnutie služby verejného záujmu na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá sa obmedzuje na dané územie a zodpovedá špecifickým potrebám jeho obyvateľov; náhrada sa poskytuje podnikom, ktoré majú *de jure* alebo *de facto* územnú právomoc, ktorá sa obmedzuje na územie, na ktorom sa poskytuje služba verejného záujmu, alebo podnikom, ktoré poskytujú výlučne služby verejného záujmu a nevykonávajú žiadnu inú činnosť obchodného charakteru a boli osobitne vytvorené na ten účel, aby uspokojovali tieto základné potreby, alebo ktoré, svoje prípadné zisky z poskytovania služieb verejného záujmu reinvestujú do financovania služieb verejného záujmu, čo sa im odpočíta od budúcich náhrad;

54. navrhuje, aby sa v zjednodušenom rozhodnutí o apriórnej kompatibilitate náhrad za služby verejného záujmu poskytované na miestnej a/alebo regionálnej úrovni a v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality uvedenou v zmluve poverili orgány verejnej moci, ktoré poskytujú náhrady, aby prijali potrebné opatrenia s cieľom predísť všetkým takým situáciám, v ktorých by mohlo dôjsť k prípadnej nadmernej kompenzácií, aby takéto situácie kontrolovali a aby ich odstránili, vzhľadom na to, že je v priamom záujme miestnych samospráv, aby predchádzali situáciám, v ktorých by mohlo dôjsť k prípadnej nadmernej kompenzácií. Ako protívaha sa musia zjednodušiť možnosti odvolať sa v prípade dokázanej nadmernej kompenzácie;

55. navrhuje, aby sa v prípade služieb verejného záujmu poskytovaných na úrovni Spoločenstva alebo na cezhraničnej úrovni, ktoré sa riadia smernicami alebo nariadeniami Spoločenstva, (podľa príkladu nariadenia o záväzkoch služby verejného záujmu v pozemnej doprave⁽⁷⁾), ako aj v prípade ostatných služieb verejného záujmu, ktoré sa neriadia právnymi predpismi Spoločenstva a ani nemajú charakteristické znaky, ktoré sú vymedzené v novom zjednodušenom rozhodnutí, najmä z dôvodu štruktúrálnej organizácie poskytovateľov na úrovni Spoločenstva alebo na cezhraničnej úrovni, k otázkam týkajúcim sa kompatibility náhrad za službu verejného záujmu a zahŕňajúcim výšku čistých nákladov na jej poskytovanie, účinnosť poskytovateľov a prípadnú kontrolu primeraných ziskov pristupovalo sektorovo a nie horizontálne, aby sa takýto prístup prispôbil osobitostiam spojeným s organizovaním každej služby verejného záujmu a aby o týchto otázkach rozhodoval Európsky parlament s Radou v spoloorozhodovacom konaní. Kým sa neuskutoční revízia platných smerníc a nariadení a neprijmú sa nové sektorové smernice alebo nariadenia, musí zostať naďalej v platnosti súčasný rámec Spoločenstva, pričom je potrebné zohľadniť zjednodušenia, ktoré boli navrhnuté

⁽⁵⁾ Nariadenie Komisie (ES) č.1998/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na pomoc de minimis.

⁽⁶⁾ Priemerné čisté náklady na poskytnutie miestnej služby verejného záujmu, ktoré nezhrňajú primeraný príjem združenia s 20 až 25 pracovníkmi.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70.

v súvislosti s náhradou za verejnú službu de minimis a revíziou rozhodnutia o apriórnej kompatibilite služieb verejného záujmu poskytovaných na miestnej úrovni;

56. navrhuje Komisii, aby v súlade so zásadou transparentnosti uvedenou v zmluve a v súlade s ustanoveniami článku 14 a článku 106 ods. 2 ZFEÚ, bolo uplatňovanie týchto troch ustanovení podmienené vytvorením „zmluvy o poskytnutí služby verejného záujmu“⁽⁸⁾, to jest jednoznačným oficiálnym

aktom, ktorý: 1. uznáva, že úloha, ktorú zabezpečuje poskytovateľ, má povahu všeobecného záujmu a spĺňa podmienky ustanovené v článku 14, v článku 106 ods. 2 ZFEÚ a v článku 2 protokolu č. 26; 2. spresňuje povahu osobitných záväzkov, ktoré z toho vyplývajú, a vymedzuje príslušné územie; 3. stanovuje parametre na výpočet výšky náhrady za poskytnutú službu verejného záujmu; a tiež zverejnením tejto „zmluvy o poskytnutí služby verejného záujmu“ v *Úradnom vestníku Európskej únie* v osobitnom registri vytvorenom na tento účel.

V Bruseli 1. júla 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ V zmysle uvedeného nariadenia (ES) č. 1370/2007.

Stanovisko Výboru regiónov „Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky“

(2011/C 259/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- žiada, aby akákoľvek iniciatíva v oblasti infraštruktúry prijatá na európskej úrovni zohľadňovala riešenie týchto otázok na regionálnej a miestnej úrovni;
- zasadzuje sa za to, aby sa na úlohu a potreby miestnych a regionálnych orgánov prihliadalo pri posudzovaní každého projektu v oblasti rozvoja energetickej infraštruktúry a aby sa systematicky vykonávalo podrobné hodnotenie správ o nákladoch a ziskoch, ktoré by realizácia takýchto projektov mohla predstavovať na miestnej, regionálnej, či dokonca makroregionálnej úrovni;
- zastáva názor, že hodnotenie energetickej infraštruktúry by malo posúdiť dosah týchto projektov z hľadiska bezpečnosti dodávok energie, ale aj ich vplyvu na životné prostredie a krajinný ráz, ako aj na sociálno-hospodársky rozvoj;
- veľmi pozitívne vníma skutočnosť, že za prioritu sa považuje rozvoj technológií spojených s vytváraním inteligentných sietí. Takéto siete budú mať rozhodujúci význam pre dobré fungovanie trhu s energiou, pretože umožnia účinnejšie a efektívnejšie využívanie zdrojov;
- je znepokojený skutočnosťou, že Európska komisia nie je schopná navrhnuť úplný a podrobný plán financovania tohto programu rozvoja energetickej infraštruktúry;
- žiada, aby mohol vysloviť svoj názor, pokiaľ ide o kľúčové otázky, ako je vyčlenenie rozpočtových prostriedkov na tento program investícií do energetickej infraštruktúry, navrhované spôsoby financovania, výška príspevkov, ktoré budú musieť znášať jednotliví aktéri, najmä miestne a regionálne orgány, ale aj všetci spotrebitelia.

Spravodajca

Michel LEBRUN (BE/ELS) poslanec parlamentu francúzskeho spoločenstva

Referenčný dokument

Správa Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky – Konceptia integrovanej európskej energetickej siete

KOM(2010) 677 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta skutočnosť, že sa Európska únia plne zapojila do tohto rozsiahleho a dôležitého projektu, ktorým je paralelné vytvorenie európskej energetickej supersiete, účinných prepojení a decentralizovaných inteligentných sietí. Výbor regiónov môže len s nadšením privítať, že v rámci tejto iniciatívy sa konečne majú primeraným spôsobom zohľadniť aj okrajové územné celky a majú sa stať súčasťou týchto sietí. Vytvorením týchto štruktúr sa posilní územná celistvosť a solidarita medzi regiónmi, avšak len pod podmienkou, že pri príprave týchto projektov bude možné vypočítať a plne zohľadniť obavy a záujmy všetkých zainteresovaných strán;

2. oceňuje preto, že Európska komisia vo svojom oznámení nazvanom „Priority energetickej infraštruktúry na rok 2020 a ďalšie roky“ konštatuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa miestne a regionálne orgány podieľali na celom rozhodovacom procese v oblasti modernizácie európskej energetickej infraštruktúry, ako aj na budovaní budúcej integrovanej supersiete. Výbor regiónov zdôrazňuje, že tieto orgány by mali byť zapojené už do prvých etáp počiatočného posudzovania;

3. zdôrazňuje, že regionálne a miestne samosprávy by mali veľkou mierou prispieť k úspechu projektov Európskej komisie, vzhľadom na to, že majú právomoci a zodpovednosť v mnohých oblastiach spojených s plánovaním, udeľovaním povolení, investíciami, verejným obstarávaním, výrobou, dopravou, distribúciou, kontrolou spotreby energie a zvýšením energetickej účinnosti, ako aj so spracovaním a skladovaním energetickeho odpadu. Akákoľvek iniciatíva v oblasti infraštruktúry prijatá na európskej úrovni musí preto zohľadňovať riešenie týchto otázok na regionálnej a miestnej úrovni;

4. obzvlášť oceňuje, že sa venovala pozornosť mechanizmom regionálneho zoskupovania. Systematické vytváranie regionálnych platforiem nielen že uľahčuje, či dokonca urýchľuje postupy plánovania, financovania, realizácie, monitorovania a kontroly zamýšľaných projektov, ale bude tiež nevyhnutné v záujme zabezpečenia účinnej spolupráce a získania podpory všetkých regionálnych a miestnych aktérov, ktorých sa zavedenie novej energetickej infraštruktúry bude týkať;

5. žiada, aby bola systematicky a včas venovaná mimoriadna pozornosť informáciám poskytovaným občanom v súvislosti so zavádzaním novej infraštruktúry. Je nevyhnutné, aby miestne

a regionálne orgány, ktoré majú priamy kontakt s obyvateľmi, disponovali prostriedkami a štruktúrami, ktoré im umožnia uspokojivým spôsobom informovať verejnosť a konzultovať jej názor, aby si zaistili jej podporu a zabezpečili, že sa s daným projektom stotožní. Tiež je dôležité, aby Európska komisia zabezpečila väčšiu transparentnosť modelových výpočtov, na základe ktorých sa stanovuje opodstatnenosť energetickej infraštruktúry, ďalej aby dohliadla na možnosť porovnania jednotlivých modelov a nakoniec aby miestne a regionálne orgány mohli ovládať používané parametre a spôsob výpočtu na zostavenie týchto modelov;

Kľúčové posolstvá

6. súhlasí s názorom Európskej komisie, že Európska únia bude môcť dosiahnuť svoje ciele z hľadiska obnoviteľných zdrojov energie, zníženia emisií skleníkových plynov, zníženia spotreby energie a bezpečnosti dodávok energie len vtedy, ak vyčlení značné investície s cieľom rozvíjať z energetickeho hľadiska účinnejšie hospodárstvo, čo si vyžaduje okrem iného modernizáciu transeurópskych sietí, vytváranie prepojení a na začlenenie energie z obnoviteľných zdrojov do tejto supersiete, najmä prostredníctvom rozsiahleho rozvoja sietí nízkeho a stredného napätia, čo je nevyhnutným predpokladom pre decentralizovanú výrobu energie z obnoviteľných zdrojov;

7. upozorňuje Európsku komisiu na nedávne uznesenie Výboru regiónov na tému „Dôsledky prírodných katastrof a jadrového nešťastia v Japonsku: poučenie pre Európsku úniu“, a najmä na jeho body 14 až 16 a žiada, aby sa pri plánovaní budúcej energetickej infraštruktúry toto stanovisko zohľadnilo. Ďalej žiada, aby sa náležite zohľadnili ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2050. Osobitne dôležité je prísne dbať na to, aby všetky krajiny dosiahli alebo prekročili svoje ciele v oblasti znižovania emisií z fosílnych palív, ako je uhlie, ropa alebo zemný plyn;

8. zdôrazňuje, že v závislosti od dôležitosti treba určiť, kde sa existujúca infraštruktúra môže zlepšiť alebo modernizovať a kde je potrebná nová veľká infraštruktúra;

9. zdôrazňuje, že je potrebné pracovať na doplnkových opatreniach v súvislosti s riadením dopytu, ako aj na opatreniach potrebných na dosiahnutie cieľov stanovených v oblasti úspory energie a energetickej účinnosti do roku 2020. Potreby energetickej infraštruktúry budú závisieť od našej schopnosti zracionalizovať našu spotrebu.

10. upozorňuje na skutočnosť, že primerané opatrenia na úrovni štátov a na úrovni EÚ by budúcej európskej supersieti umožnili stať sa hybnou silou dokončenia európskeho vnútorného trhu s elektrinou a zemným plynom a zabezpečili by skutočnú hospodársku súťaž v tejto oblasti. Výbor regiónov sa domnieva, že dokončenie projektu účinného jednotného trhu ako aj vytvorenie výkonnej integrovanej európskej energetickej siete sú nevyhnutnou podmienkou na dosiahnutie takej miery blahobytu a súdržnosti, aká je stanovená v cieľoch Európskej únie do roku 2020;

11. považuje za dôležité disponovať účinnou infraštruktúrou pre zásobovanie zemným plynom, aby sa podporila diverzifikácia a bezpečnosť zásobovania, ako i znížila energetická závislosť niektorých regiónov. Zdôrazňuje tiež potrebu zaviesť v oblasti plynárenskej infraštruktúry pravidlá, ktoré zabezpečia väčšiu pružnosť najmä preto, aby sa umožnil spätný tok, vďaka ktorému by niektoré regióny prestali byť závislé od jediného zdroja zásobovania. Domnieva sa, že je dôležité rozvíjať plynárenské infraštruktúry, a zároveň plne zohľadniť prínos termínalov pre skvapalnený zemný plyn a stlačený zemný plyn;

12. nazdáva sa, že opatrenia, ktoré navrhuje Európska komisia vo svojom oznámení sú komplementárne s tretím balíkom, pretože sa usilujú reagovať na dopyt po investíciách do výroby a dopravy energie;

13. v tejto súvislosti uznáva úlohu agentúr na reguláciu trhu s energiou, ako záruky opodstatnenosti a účinnosti investícií do energetickej infraštruktúry, či už ide o centralizované alebo decentralizované investície;

14. veľmi pozitívne vníma skutočnosť, že za prioritu sa považuje rozvoj technológií spojených s vytváraním inteligentných sietí. Takéto siete budú mať rozhodujúci význam pre dobré fungovanie trhu s energiou, pretože umožnia účinnejšie a efektívnejšie využívanie zdrojov. Výbor regiónov žiada, aby mohla byť vytvorená platforma pre konzultácie, informovanie a výmenu názorov v súvislosti s touto budúcou inteligentnou sieťou;

15. domnieva sa, že energetická účinnosť je silným a rentabilným nástrojom na dosiahnutie energetickej udržateľnej budúcnosti a že môže čiastočne znížiť potrebu investícií do energetických infraštruktúr;

16. je znepokojený skutočnosťou, že Európska komisia nie je schopná navrhnuť úplný a podrobný plán financovania tohto programu rozvoja energetickej infraštruktúry. Ľutuje preto, že nebude môcť vysloviť svoj názor, pokiaľ ide o kľúčové otázky, ako je vyčlenenie rozpočtových prostriedkov na tento program, navrhované spôsoby financovania, výška príspevkov, ktoré budú musieť znášať jednotliví aktéri, najmä miestne a regionálne orgány, ale aj všetci spotrebitelia;

17. podporuje myšlienku Európskej komisie vytvoriť európsky fond pre infraštruktúru, z ktorého budú financované všetky veľké projekty infraštruktúry európskeho záujmu v oblasti energetiky, širokopásmového pripojenia a dopravy, vrátane sietí TEN;

18. ľutuje, že nie sú stanovené kvantifikované ciele týkajúce sa výsledkov, ktoré by sa mali dosiahnuť touto stratégiou;

19. preto naliehavo žiada, aby boli čo najskôr vyjasnené a poskytnuté úplné a podrobné informácie, pokiaľ ide o spôsoby a prostriedky financovania, ktoré Komisia preskúmala, a aby mu bola v budúcnosti poskytnutá možnosť vyjadriť sa k týmto otázkam;

20. zasadzuje sa za to, aby sa na úlohu a potreby miestnych a regionálnych orgánov prihliadalo pri posudzovaní každého projektu v oblasti rozvoja energetickej infraštruktúry. Je nevyhnutné vykonávať systematicky podrobné hodnotenie správ o nákladoch a ziskoch, ktoré by realizácia takýchto projektov mohla predstavovať na miestnej, regionálnej, či dokonca makro-regionálnej úrovni. Toto hodnotenie by malo posúdiť dosah týchto projektov z hľadiska bezpečnosti dodávok energie, ale aj ich vplyvu na životné prostredie a krajinný ráz, ako aj na sociálno-hospodársky rozvoj regiónov. Je známe, že námietky verejnosti predstavujú hlavnú prekážku rozvoja energetickej infraštruktúry. Ukázať miestnym komunitám, že rozvoj energetickej infraštruktúry, ako aj jeho vplyv na životné prostredie im priniesie výhody, môže výrazne prispieť k odstráneniu takýchto námietok;

21. uznáva, že štátna úroveň zostáva nevyhnutným stupňom riadenia, pokiaľ ide o koordináciu investícií do sietí a prepojení. Výbor regiónov však znovu pripomína, že za podstatnú časť výroby energie z obnoviteľných zdrojov a znižovanie spotreby energie, najmä v budovách, vďačíme iniciatívam na miestnej a regionálnej úrovni;

22. konštatuje, že rozvoj infraštruktúry na prenos elektrickej energie medzi EÚ a tretími krajinami môže zvýšiť, a v niektorých prípadoch dokonca vyvolať riziko úniku oxidu uhličitého, a preto žiada, aby Komisia urýchlene preskúmala zmeny, ktoré treba vykonať na európskom trhu s kvótami, aby sa vyhlilo takýmto únikom oxidu uhličitého. Mali by sa zvážiť rôzne možnosti, ako napr. mechanizmus započítavania emisií oxidu uhličitého;

Úloha miestnych a regionálnych samospráv

23. uznáva, že projekt modernizácie európskej energetickej infraštruktúry je dôležitý z hospodárskeho, environmentálneho i zo sociálneho hľadiska, pretože umožní prilákať odvetvia a vytvoriť nové odvetvia v oblasti energetiky, a zároveň podporí vytvorenie mnohých pracovných miest v tomto sektore. Regióny a obce by mohli ako prvé pocítiť tieto pozitívne dôsledky;

24. zdôrazňuje, že je dôležité venovať pozornosť začleneniu obnoviteľných zdrojov energie z miestnych a regionálnych sietí do transeurópskych energetických sietí, čo uľahčí dopravu a distribúciu energie z týchto zdrojov, a tak im umožní lepšie sa rozvinúť;

25. vyzýva najmä na nevyhnutné zmeny infraštruktúry, aby sa umožnilo budovanie inteligentných sietí, ktoré malým a stredným podnikom a družstvám umožnia vyrábať vlastnú ekologickú energiu a partnersky sa o ňu deliť v jednotlivých regiónoch. Vyzýva Európsku komisiu, aby zvolala osobitnú

konferenciu s miestnymi a regionálnymi orgánmi a zainteresovanými stranami, ktorou by sa začala transformácia výroby energie v Európe;

26. považuje za dôležité opäť upozorniť na príležitosť v oblasti inovácií a technologického rozvoja, ktorú táto stratégia predstavuje pre vedúce postavenie európskych podnikov a ich konkurencieschopnosť v odvetví výroby zariadení (predovšetkým v oblastiach, ktoré súvisia s elektrinou, ako je napríklad obnoviteľná výroba elektrickej energie, vysoko účinné inteligentné siete, nové systémy skladovania elektrickej energie alebo rozšírenie elektrických vozidiel), a zasadzuje sa za posilnenie európskej stratégie v oblasti energetických technológií a príslušných iniciatív rámcových programov pre výskum a vývoj;

27. konštatuje, že pokiaľ ide o spotrebiteľské ceny, inováciu a bezpečnosť dodávok energie, situácia sa bez účinnejších a inteligentnejších sieťových infraštruktúr nezlepší, a to najmä v regiónoch, ktoré sú z hospodárskeho hľadiska pre podniky menej zaujímavé, ako sú okrajové, slabo zaľudnené alebo hospodársky menej rozvinuté regióny;

28. pripomína, že centralizovaná výroba vo veľkých elektrárňach bude mať aj v budúcnosti veľký význam pre fungovanie európskeho vnútorného trhu s energiou. Musí sa však v podstatnej miere doplniť zariadeniami na decentralizovanú výrobu energie a inteligentnými riadiacimi a prenosovými systémami. Výbor regiónov preto zdôrazňuje, že mestá a regióny by mali byť viac nabádané, aby rozvíjali systémy a technológie decentralizovanej výroby energie, pretože to umožňuje bojovať proti vzniku energetických monopolov, podporiť lepšie zapojenie obyvateľstva, a tým aj väčšiu akceptáciu udržateľnej energetiky;

29. zdôrazňuje, že decentralizácia výroby energie v prospech zavedenia malých výrobných centier na miestnej a regionálnej úrovni na ekologicky vhodných miestach je účinným opatrením pre regióny a mestá, ale aj pre rozvoj obnoviteľných zdrojov energie, ktoré neznečisťujú životné prostredie, ako aj pre boj za ochranu životného prostredia a proti globálnemu otepľovaniu;

30. dodáva, že rozvoj decentralizovaných zdrojov výroby energie by zároveň pomohol celej Európskej únii postupne sa vymaniť z energetickej závislosti od vonkajšieho sveta, a tak posilniť bezpečnosť dodávok;

31. žiada, aby sa mohol podieľať na vypracovaní metodológie, ktorá bude prijatá v snahe určiť, ktoré konkrétne projekty budú označené za projekty európskeho záujmu a aké prostriedky budú potrebné na to, aby sa tieto priority realizovali spôsobom, ktorý by bol pružný a prispôbený miestnym a regionálnym osobitostiam z hľadiska podmienok trhu a možností, ktoré ponúkajú technológie;

32. podporuje myšlienku vytvoriť špecializované platformy na makroregionálnej úrovni, ktoré by mali uľahčovať realizáciu stanovených priorít. Tieto platformy by mali začať pracovať už vo fáze skúmania projektov a mali by sa podieľať na všetkých etapách realizácie, vrátane vypracúvania plánov financovania a vyčleňovania prostriedkov z rozpočtu;

33. v tejto súvislosti jednoznačne víta iniciatívu členských štátov EÚ v oblasti Severného mora a Nórska týkajúcu sa

morskej prenosovej a distribučnej sústavy, ktorej cieľom je lepšie koordinovať rozvoj využívania morskej veternej energie, ako aj infraštruktúry v severných moriach, pretože veterná energia bude zohrávať významnú úlohu pri dosahovaní energetických a klimatických cieľov EÚ;

34. zasadzuje sa za to, aby sa podstatne posilnila úloha regionálnych iniciatív v oblasti energetiky, vďaka tomu, že úlohy súvisiace s technickým a finančným plánovaním ako aj hodnotenie dosahu týchto projektov budú vykonávať špecializované organizácie. Takisto je žiaduce, aby boli osobitne na tento účel zriadené regionálne štruktúry, pod podmienkou, že ich spôsoby financovania a rozhodovacie mechanizmy budú účinné a efektívne;

35. oceňuje veľmi povzbudivé výsledky dosiahnuté vďaka zriadeniu skupín na vysokej úrovni v tejto oblasti medziregionálnej a medzinárodnej spolupráce. Výbor regiónov má však aj naďalej isté obavy, či v tejto konštelácii budú môcť byť vypočítané názory regionálnych a miestnych orgánov menšieho významu;

36. súhlasí s názorom Komisie, že súčasné postupy udeľovania povolení v oblasti energetickej infraštruktúry sú veľmi pomalé, a žiada, aby sa tieto postupy zrationalizovali, lepšie skoordinovali a zlepšili. Bolo by však neprijateľné vylúčiť z tohto postupu udeľovania povolení miestne a regionálne orgány, ktoré sú ako prvé zodpovedné za dosah, ktorý by niektoré projekty v oblasti energetiky mohli mať na obyvateľstvo, a ktorých sa tento dosah týka;

37. pozitívne vníma návrh zriadiť kontaktný orgán, ktorý by mal podobu jednotného kontaktného miesta a ktorý by bol akýmsi spojovacím článkom medzi spoločnosťami pripravujúcimi projekty a príslušnými orgánmi na vnútroštátnej, regionálnej a/alebo na miestnej úrovni. Výbor regiónov zdôrazňuje, že je naliehavé zabezpečiť, aby právomoci, ktoré prislúchajú orgánom územnej správy neutrpeli žiadnu ujmu;

38. žiada, aby sa prijali primerané maximálne lehoty na udelenie povolenia, ktoré zabezpečia správne a úplné hodnotenie projektov, zaručia účasť zainteresovaných strán a zároveň uľahčia plánovanie a rozvoj infraštruktúry;

39. opakuje svoje želanie, aby sa na rozhodovacom procese už od prvej fázy posudzovania projektov podieľalo aj obyvateľstvo. Toto partnerstvo musí byť jasné, otvorené, konkrétne, a musí zabezpečovať transparentnosť, ktorá je pre získanie podpory obyvateľstva pre spoločný projekt nevyhnutná. Samotný harmonogram musí byť čo najviac spropagovaný, aby mohol každý vyjadriť svoj názor a dostať odpovede na svoje otázky;

40. chcel by sa aktívne zúčastniť na vypracovaní hlavných usmernení, ktoré majú pomôcť zlepšiť transparentnosť a predvídateľnosť tohto postupu udeľovania povolení, aby sa ubezpečil, že tieto budú môcť uspokojivo plniť svoje ciele, pokiaľ ide o informovanosť a komunikáciu o negatívnych a pozitívnych účinkoch týchto projektov, transparentnosť, zohľadnenie vyjadrených názorov, monitorovanie projektov a sledovanie verejnej mienky;

41. žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala informovaniu verejnosti o výhodách z hľadiska bezpečnosti dodávok, zníženia emisií skleníkových plynov a energetickej účinnosti, ktoré rozvoj infraštruktúry a inteligentných sietí predstavuje pre spotrebiteľov a občanov. Toto informovanie by však malo byť vyvážené a nemalo by zakrývať nevýhody, s ktorými sa obyvatelia v tejto súvislosti stretávajú. Len úplné a transparentné informácie umožnia obyvateľom pochopiť význam týchto otázok a pomôžu im ľahšie akceptovať negatívne účinky. Toto informačné úsilie musí byť takisto prispôbené každej konkrétnej situácii a priniesť každému presné a dôležité informácie;

42. zasadzuje sa za vytvorenie účinných, prístupných a spravodlivých systémov odškodňovania obyvateľov, ktorých by realizácia týchto projektov zasiahla mimoriadne negatívne. Výška odškodného by mala byť dostatočná, aby umožnila miestnym a regionálnym orgánom kompenzovať tieto dôsledky a zabezpečiť, ak aj nie podporu, tak aspoň akceptovanie zo strany verejnej mienky;

43. podporuje myšlienku vytvoriť výhody a stimuly pre regióny, ktoré by uľahčovali rýchle schvaľovanie projektov európskeho záujmu, pokiaľ by tieto neboli nabádané, aby obchádzali pravidlá spojené s nevyhnutnou obozretnosťou, ako je hodnotenie dosahu a konzultácia s obyvateľstvom. Výbor regiónov takisto žiada, aby udeľovanie týchto stimulov mohlo byť rozšírené na miestne orgány;

44. súhlasí s názorom Komisie, že by bolo zaujímavé rozšíriť tento systém stimulov a uplatňovať ho na každý projekt v oblasti výroby, ale aj dopravy a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý by bol iniciovaný na miestnej a regionálnej úrovni;

45. chcel by sa podieľať na vytvorení nástroja na podporu projektov, ktorý bude regiónom a orgánom jednotlivých štátov pomáhať pri činnosti spojenej s plánovaním infraštruktúry a rozvojom projektov. V tejto súvislosti bude nevyhnutné, aby sa prihliadalo na hodnotenie environmentálneho, ale aj sociálno-hospodárskeho dosahu projektov na úrovni regiónov a miestnych spoločenských;

46. je znepokojený skutočnosťou, že v celkovej sume prostriedkov, ktorú Komisia odhaduje na 200 miliárd eur, zostáva deficit vo výške 60 miliárd eur;

47. je mimoriadne naklonený myšlienke zmobilizovať finančné prostriedky zo súkromných zdrojov vďaka prijatiu predpisov, ktoré umožnia vyriešiť otázku rozdelenia nákladov na veľké projekty, ktoré sú technicky náročné, alebo majú cezhraničný charakter. Tieto nové legislatívne normy by sa mohli uplatniť na viacero makroregionálnych projektov, ktoré sú v súčasnosti v dôsledku chýbajúcich prostriedkov ohrozené;

48. podporuje iniciatívu Európskej komisie optimalizovať zapojenie verejných a súkromných finančných prostriedkov

znížením rizika pre investorov. Na základe optimalizácie zisku, bezpečnosti investícií a pozitívneho dosahu na spoločnosť budú môcť miestne a regionálne orgány investovať do projektov, ktoré sa im budú zdať najprimeranejšie;

49. s poľutovaním konštatuje, že neboli poskytnuté presné a konkrétne informácie, pokiaľ ide o rozpočtové prostriedky a finančné rámce, ktoré budú môcť byť na toto úsilie vyčlenené. Výbor regiónov sa zasadzuje za to, aby finančné mechanizmy, ktoré sa budú posudzovať, zodpovedali kritériám pružnosti, boli prispôbené rôznym typom existujúceho rizika a zohľadňovali osobitné finančné potreby každého projektu;

50. konkrétne nabáda Komisiu, aby sa hlbšie zamyslela nad možnými spôsobmi finančnej účasti rôznych aktérov vrátane miestnych a regionálnych orgánov na rozvoji energetickej infraštruktúry. Malo by to v prvom rade stimulačný účinok z hľadiska rozbiehania a vývoja daných projektov. Okrem toho by perspektíva finančných ziskov, ktoré by mohli vyplývať z využívania infraštruktúry v budúcnosti, mohla pomôcť získať pre projekt podporu verejnej mienky;

51. žiada, aby sa prioritne investovalo do každého projektu, ktorý pomôže pri dosahovaní cieľov „20-20-20“, ako je rozvoj inteligentných sietí, začlenenie energie z obnoviteľných zdrojov do európskej supersiete, zapojenie všetkých okrajových regiónov a obcí do tejto supersiete a pripojení;

52. upozorňuje na to, že inteligentné siete podstatnou mierou pomáhajú v úsilí viesť jednotlivcov k zodpovednej spotrebe energie. Inteligentné siete, inteligentné elektromery i príslušné spotrebiče, ktoré by boli schopné poskytovať nielen energiu, ale aj informácie týkajúce sa objemu a typu spotreby, majú potenciál úspor energie, takže by mohli pomôcť znížiť emisie skleníkových plynov a zlepšiť energetickú účinnosť. Z tohto dôvodu by sa mal podporovať ďalší rozvoj a zavádzanie príslušných technológií. Zdôrazňuje tiež, že je potrebné, aby miestne a regionálne orgány do roku 2020 vypracovali (s pomocou vnútroštátnych plánov a európskych programov) pilotné projekty týkajúce sa inteligentných sietí s osobitným dôrazom na projekty pohraničných regiónov;

53. žiada, aby sa priority v oblasti financovania a podpory projektov modernizácie energetickej infraštruktúry určovali podľa týchto kritérií: rozvoj výroby a distribúcie energie z miestnych obnoviteľných zdrojov, budovanie jednotného trhu s elektrinou a so zemným plynom, podpora poskytovaná spotrebiteľom tým, že sa im pomôže lepšie sa zúčastňovať na trhu, a to nielen zlepšením účinnosti ich spotreby, ale aj tak, že sa im umožní, aby sa rozvíjali ako miestni, či dokonca individuálni výrobcovia a aby prípadné prebytky svojej výroby mohli predať. Na dosiahnutie cieľov „20-20-20“ je okrem toho dôležité investovať do zvyšovania účinnosti nahradením a zmodernizovaním existujúcich sietí, aby sa tak znížili straty pri konverzii a prenose.

54. požaduje podporu vývoja systémov vlastnej spotreby založenej na obnoviteľných zdrojoch a vysoko výkonných kogeneračných systémoch prostredníctvom vytvárania energetických sietí, ktoré by uprednostňovali tento typ zariadení.

V Bruseli 1. júla 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Program podpory LIFE EÚ. Ďalší postup“

(2011/C 259/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- potvrdzuje, že program LIFE už viackrát dokázal svoju užitočnosť, a preto by sa doba jeho platnosti mala rozšíriť aj na nasledujúce finančné obdobie, pričom zložke Biodiverzita sa musí venovať osobitná pozornosť;
- žiada, aby sa zjednodušili administratívne postupy, zvýšil maximálny podiel spolufinancovania, aby boli náklady na prípravu projektu spôsobilé na financovanie v rámci programu LIFE a aby sa opäť umožnilo miestnym a regionálnym orgánom započítavať prostriedky na ľudské zdroje v celom rozsahu ako vlastné zdroje;
- žiada, aby budúca zložka LIFE Biodiverzita pokrývala širšiu koncepciu biodiverzity. Ak má program LIFE zohrávať významnú úlohu vo financovaní sústavy Natura 2000, mal by umožniť aj financovanie opakujúcich sa činností spojených s riadením prírodných lokalít;
- navrhuje, aby zložka Životné prostredie nového programu LIFE bola aj naďalej rozhodujúcim stimulom pre miestne a regionálne orgány podporovať dodržiavanie právnych predpisov ešte pred nadobudnutím účinnosti predpisov EÚ týkajúcich sa ochrany životného prostredia, ako aj snažiť sa ísť nad rámec legislatívnych požiadaviek a využívať inovačné technológie a environmentálne riešenia a realizovať projekty, ktoré by mali veľký potenciál opätovného využitia pre ekologické inovácie orientované na verejný sektor;
- podporuje – s cieľom zvýšiť účinnosť programu LIFE – návrh Komisie týkajúci sa vytvorenia rozsiahlejších integrovaných projektov LIFE, ktoré poskytujú účinný spôsob, ako čo najviac vyťažiť z programu LIFE ako katalyzátora tým, že vytvárajú štruktúrovaný vzťah k ostatným fondom EÚ;
- zdôrazňuje, že nový program LIFE naďalej poskytuje podporu komunikačným a informačným projektom, so zvýšeným dôrazom na vzdelávanie a podporu projektov, do ktorých sú zapojené miestne a regionálne orgány a ktoré majú významný dosah na úrovni EÚ.

Spravodajkyňa

Daiva MATONIENĖ (LT/EA), členka mestského zastupiteľstva mesta Šiauliai

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Revízia nariadenia LIFE+ v polovici obdobia jeho uplatňovania KOM(2010) 516 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****A. Všeobecné informácie**

1. zastáva názor, že ochrana životného prostredia a zachovanie biologickej rozmanitosti je významnou podmienkou kvality života v Európe, a preto táto otázka nie je iba úlohou vlád jednotlivých krajín, miestnych a regionálnych orgánov alebo inštitúcií EÚ, ale mala by tiež byť starosťou každého Európana;

2. zdôrazňuje, že jedným z cieľov Európskej únie je podpora udržateľného a neinflačného rastu pri zohľadnení ekologických cieľov a že strata biodiverzity môže mať na tento rast negatívny vplyv; EÚ sama však disponuje stále väčšími právomocami v oblasti ochrany životného prostredia, čo je zohľadnené v článku 192 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorým sa stanovujú právomoci EÚ v oblasti životného prostredia;

3. uznáva, že program LIFE, ktorý bol zavedený nariadením (EHS) č. 1973/92 a neskôr aktualizovaný, ako špecifický nástroj financovania EÚ v oblasti ochrany životného prostredia doteraz poskytol 3 115 ekologickým projektom finančnú podporu v celkovej výške 2,2 miliardy EUR ⁽¹⁾, a preto predstavuje dôležitý nástroj pomoci pri financovaní opatrení miestnych a regionálnych orgánov v oblasti ochrany životného prostredia a projektov európskeho významu ⁽²⁾;

4. varuje pred preceňovaním možností programu LIFE, hoci ho vysoko uznáva a oceňuje. Vďaka prostriedkom vo výške približne 340 miliónov EUR, ktoré sú ročne v programe LIFE k dispozícii, možno podporiť celý rad projektov, z ktorých mnohé majú veľký potenciál slúžiť ako dobré príklady a podnety pre pozitívne prístupy v oblasti environmentálnej politiky. Táto výška finančných prostriedkov, ktorá zodpovedá približne 0,2 % ročného rozpočtu EÚ, však nestačí na vyriešenie všetkých problémov, ktoré vznikajú v dôsledku nedostatočného financovania v rámci iných programov v oblasti životného prostredia alebo fondov EÚ;

5. uznáva, že program LIFE+ vo veľkej miere prispel k prijatiu a uskutočňovaniu plánov riadenia životného prostredia, obnovovaniu vzácných biotopov, zabezpečeniu obnovovania stavov dôležitých druhov a budovaniu sústavy Natura 2000. Okrem toho program LIFE+ prispel k nadväzovaniu partnerských vzťahov, a tým k upevneniu štruktúr spolupráce, čím sa uľahčila výmena skúseností a informácií medzi zainteresovanými stranami a politickými rozhodujúcimi činiteľmi;

6. žiada o rozvoj miestnych partnerstiev, ktoré môžu najvhodnejšie kombinovať zdroje programu LIFE s inými zdrojmi z domácich fondov a fondov EÚ;

7. zdôrazňuje, že nové výzvy v oblasti životného prostredia, naďalej ubúdajúca biodiverzita a rozvoj EÚ stavajú ochranu životného prostredia v Európe pred novú úlohu, pre ktorú sa musí urýchlene nájsť účinné riešenie v rámci nového finančného výhľadu;

8. domnieva sa, že európske miestne a regionálne orgány majú nezastupiteľnú úlohu pri implementácii predpisov EÚ týkajúcich sa ochrany životného prostredia a oboznamovaní širokej verejnosti s ekologickými inováciami a osvedčenými postupmi;

9. odporúča, aby zachovanie biologickej rozmanitosti malo vo všetkých oblastiach politiky EÚ zameranej na ochranu životného prostredia najvyššiu prioritu. Keďže ochrana rôznorodosti druhov je priezračnou problematikou, musí sa okrem toho zabezpečiť, aby bola zohľadnená vo všetkých kľúčových oblastiach politiky;

10. žiada, aby environmentálna politika EÚ brala do úvahy nové problémy, ktoré sa spájajú s rýchlym rozvojom geneticky modifikovaných organizmov a nedostatočne preskúmaným vplyvom týchto organizmov na pôvodné druhy;

11. priznáva, že za určitých podmienok sa vyskytujú konflikty medzi cieľmi biologickej rozmanitosti a cieľmi iných prvkov trvalo udržateľného rozvoja. Preto je vzhľadom na takéto možné konflikty cieľov veľmi dôležité, aby sa v novom programovom období vypracovali opatrenia na pružnejšiu koordináciu medzi rozdielnymi ekologickými cieľmi trvalo udržateľného rozvoja a zabezpečil súlad medzi všetkými prijatými opatreniami tak, aby ustanovenia a opatrenia v jednej oblasti nevedli k zhoršeniu v inej oblasti alebo dokonca k horším komplexným riešeniam;

12. zdôrazňuje, že hoci projekty LIFE majú jasný environmentálny cieľ, všetky môžu byť zo sociálno-ekonomického hľadiska prínosné pre miestne spoločenstvá, vrátane ekosystémových služieb projektov v rámci zložky Príroda a biodiverzita. Výbor regiónov víta popis takeého potenciálneho prínosu v žiadostiach o projekty LIFE, s ktorým sa začalo už v tomto roku. To by malo viesť k tomu, že Európska komisia zostaví kompletný súbor ukazovateľov sociálno-hospodárskych výsledkov pre celý program LIFE;

⁽¹⁾ V súčasnosti používaný nástroj LIFE+ bol vytvorený nariadením (ES) č. 614/2007, Ú. v. EÚ L 149, 9.6.2007.

⁽²⁾ Európska komisia, GR pre životné prostredie 2010: LIFE Focus „LIFE a miestne samosprávy“.

13. domnieva sa, že zložka Príroda a biodiverzita programu LIFE+ v podstatnej miere prispela k uplatňovaniu smernice o ochrane vtáctva a smernice o ochrane prirodzených biotopov, a že aspoň niekoľko cieľov stanovených v oznámení „Zastavenie poklesu biodiverzity do roku 2010“ bolo dosiahnutých. LIFE+ sa však vzťahuje iba na časť opatrení stanovených v smernici o ochrane vtáctva a smernici o ochrane prirodzených biotopov, a tiež zastavenie poklesu biodiverzity je naďalej oblasťou, ktorej sa musí venovať osobitná pozornosť;

14. žiada, aby sa z tohto dôvodu na program podpory LIFE+ aj v budúcnosti nazeralo ako na podstatnú súčasť politiky EÚ zameranej na ochranu životného prostredia, pričom zložke Biodiverzita sa musí venovať osobitná pozornosť a treba urobiť všetko pre to, aby sa dosiahli ciele zastavenia poklesu biodiverzity stanovené na obdobie do roku 2020;

15. upozorňuje na špecifickú situáciu najvzdialenejších regiónov, ktoré sú najväčšími čistými prispievateľmi k biodiverzite na celom území Európskej únie, a s viac ako 200 lokalitami európskeho významu v rámci sústavy Natura 2000 majú tieto regióny veľký význam v súvislosti s cieľom zastaviť stratu biodiverzity;

16. víta návrh Komisie zaviesť „rámce prioritných opatrení“ na financovanie sústavy Natura 2000 ako plány makromanazementu na regionálnej alebo národnej úrovni, ktoré budú poskytovať jasný a záväzný rámec pre ostatné fondy EÚ a príspevky jednotlivých krajín k financovaniu ochrany lokalít a prioritných druhov na určitom území v rámci sústavy Natura 2000 ⁽³⁾;

B. Odporúčania k revízií programu LIFE+ v polovici obdobia jeho uplatňovania

17. zdôrazňuje, že súčasná finančná a hospodárska kríza spôsobila aj mnohoraké problémy týkajúce sa plánov miestnych a regionálnych orgánov v oblasti spolufinancovania rôznych iniciatív, vrátane iniciatív na zachovanie biologickej rozmanitosti. V tejto súvislosti Výbor regiónov vyzýva orgány členských štátov a inštitúcie EÚ, aby si vymieňali a uplatňovali osvedčené postupy v tejto oblasti, napr. poľský model osvedčených postupov, v rámci ktorého vláda vytvorila národný fond, ktorý zaručuje spolufinancovanie úspešných žiadostí o projekty programu LIFE ⁽⁴⁾;

18. víta zavedenie indikatívnych národných prostriedkov programom LIFE+, najmä ak sa toto opatrenie bude používať dočasne a jeho cieľom bude zvýšiť počet schválených žiadostí z nových členských štátov EÚ. Súčasne vyjadruje názor, že je potrebné jasne uvádzať dočasný charakter tohto opatrenia a vyzýva Komisiu, aby pokračovala v poskytovaní odbornej prípravy národným kontaktným miestami a členským štátom, ktoré využívajú program v menšej miere, a apelovala na tieto

členské štáty, aby zvýšili kapacitu svojich národných a regionálnych kontaktných miest poskytovať aktívnu pomoc svojim žiadateľom;

19. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť dostatočnú pozornosť záujmom miestnych a regionálnych orgánov, ktoré budú týmto nariadením dotknuté a ponechať dostatočnú pružnosť pri určovaní priorit rámcov prioritných opatrení na financovanie sústavy Natura 2000, ako aj dať regionálnym orgánom možnosť riadiť programy týchto rámcov, a stať sa tak užívateľmi tohto nového opatrenia;

20. vyzýva Európsku komisiu, aby pokračovala v zlepšovaní príspevku zložky Environmentálna politika a riadenie programu LIFE+ k financovaniu projektov podporujúcich dodržiavanie právnych predpisov, ktoré v počiatočných štádiách legislatívneho procesu určujú zdroje potrebné na implementáciu nových právnych predpisov EÚ, pilotných projektov ekologického obstarávania, pomocou ktorých sa testuje uskutočniteľnosť rozsiahleho programu ekologického verejného obstarávania v mestách a regiónoch, a demonštračných projektov v oblasti efektívneho využívania zdrojov, ekologického rastu a udržateľnej výroby;

21. zdôrazňuje, že by sa mali vytvoriť ďalšie možnosti ako financovať iniciatívy mimovládnych organizácií v oblasti ochrany životného prostredia, a tým zabezpečiť účinné spolupôsobenie občianskej spoločnosti pri implementácii predpisov EÚ týkajúcich sa ochrany životného prostredia, zvyšovať povedomie verejnosti o ochrane životného prostredia prostredníctvom jej väčšej účasti na stanovovaní nových cieľov a zhromažďovať príklady osvedčených postupov a odborné poznatky;

22. upozorňuje na skutočnosť, že doteraz sa veľká časť iniciatív uskutočňovaných v rámci zložky Príroda zameriavala výlučne na niekoľko druhov, ktorým hrozí vyhynutie, o čom bola verejnosť podrobne informovaná (napr. medveď hnedý – *Ursus arctos*, kunka červenobruchá – *Bombina bombina* alebo hnedáčik chrastavcový – *Euphydryas aurinia*). Na druhej strane, mnohým ďalším ohrozeným druhom sa nevenovala žiadna pozornosť. Pri vylepšovaní programu LIFE+ by sa malo tiež zvážiť, ako ho využiť na ochranu ďalších, možno menej viditeľných druhov;

23. pripomína, že podľa súčasných platných požiadaviek musia byť projekty v rámci zložky Príroda príkladné a/alebo inovačné. Ochrana biologickej rozmanitosti si však v mnohých prípadoch vôbec nevyžaduje inováciu, lež pokračovanie začatej práce, ako aj zhromažďovanie a šírenie nadobudnutých osvedčených postupov. Preto je pre projekty z tejto zložky veľmi dôležité, aby sa stanovila možnosť, že sa bude požiadavke na príkladný a inovatívny charakter prikladať menší význam a vo väčšej miere sa budú zohľadňovať špecifické potreby oblastí Natura 2000 a otázka zachovania biologickej rozmanitosti na konkrétnom zemepisnom území. Malo by byť postačujúce, keď sa budú opierať o osvedčené príklady a zamerajú sa na ich prenesenie do iných regiónov;

⁽³⁾ Podľa článku 8 smernice o biotopoch. Európska komisia, LIFEnews feature 2010 „LIFE Nature and Biodiversity: what common future?“.

⁽⁴⁾ Európska komisia, LIFEnews feature 2010 „LIFE Nature and Biodiversity: what common future?“.

24. zdôrazňuje, že vzhľadom na problémy, s ktorými sú miestne a regionálne orgány a spoločnosť v nových členských štátoch pri prispôbovaní sa podmienkam členstva v EÚ konfrontované, je dôležité v týchto krajinách aktívnejšie podporovať uplatňovanie programu LIFE+ a ďalších osobitných programov;

25. zdôrazňuje, že v záujme dosiahnutia maximálnej synergie by sa malo už v tomto finančnom období EÚ pracovať na pokiaľ možno rozsiahlom zosúladiení programu LIFE+ s ostatnými programami EÚ, ktoré sú priamo či nepriamo spojené s ochranou životného prostredia, napr. so 7. rámcovým programom pre výskum, rámcovým programom pre konkurencieschopnosť a inovácie, Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka (EPFRV), štrukturálnymi fondmi a Kohéznyim fondom;

26. poukazuje na prínos účasti súkromného sektora na iniciatívach zameraných na ochranu biologickej rozmanitosti a podpory presvedčenia, že ciele programu LIFE+ podporujú udržateľný a sociálne zodpovedný rozvoj hospodárstva;

27. poukazuje na prínos väčšieho zapojenia akademických kruhov do aktivít programu LIFE a nabáda ich na spoluprácu s hlavnými príjemcami podpory z tohto programu, pretože vedeckí pracovníci prispievajú najnovšími vedeckými poznatkami a poskytujú nový pohľad na spoločné problémy;

C. Program LIFE+ v novom finančnom období

28. zdôrazňuje, že je dôležité poskytnúť v novom finančnom období primerané prostriedky na iniciatívy v oblasti ochrany životného prostredia v Európe, aby sa zabezpečila ochrana biologickej rozmanitosti a vysoko kvalitné životné prostredie pre európskych občanov, a zároveň na celom svete zlepšilo povedomie ľudí o ochrane životného prostredia;

29. pripomína, že prax poukazuje na neobmedzené množstvo výziev v oblasti životného prostredia a zvyčajný nedostatok zdrojov na ich riešenie. Z tohto dôvodu by mali byť všetky opatrenia na ochranu životného prostredia a biologickej rozmanitosti obzvlášť účinné. Jedným z najpodstatnejších predpokladov efektívnosti Európy, ktorá je podľa svojho motta „jednotná vo svojej rozmanitosti“, je flexibilita vynakladaných prostriedkov, ktorá umožní aktérom v najrôznejších štátoch a regiónoch Európy pri zohľadnení miestnych podmienok zaručiť maximálny prínos financovania zo zdrojov EÚ;

30. uisťuje, že podstatnú úlohu pri zabezpečovaní biologickej rozmanitosti prostredia a vysoko kvalitného životného priestoru pre občanov Európy hrajú miestne a regionálne orgány, a tak to bude aj v budúcnosti. Preto by prioritou malo byť zabezpečiť, aby miestne a regionálne orgány rôzne nástroje zamerané na ochranu životného prostredia aj využívali a mohli sa v čo najväčšej miere podieľať na ich vytváraní alebo zlepšovaní;

31. potvrdzuje, že program LIFE zavedený v roku 1992 už viackrát dokázal svoju užitočnosť. Preto by sa doba jeho platnosti mala rozšíriť aj na nasledujúce finančné obdobie, pričom by sa mali maximálne využiť pozitívne i negatívne skúsenosti získané počas súčasného finančného obdobia;

Priority pri vypracúvaní nového programu LIFE

32. berie na vedomie výsledky konzultácie o hodnotení vplyvu budúceho programu LIFE⁽⁵⁾, kde sa poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány vidia vo zvýšení informovanosti o environmentálnych problémoch a potrebe riešení medzi rôznymi aktérmi, ako aj podpore inovácie techník, ktoré umožňujú lepšie environmentálne riadenie, najmä v príslušných orgánoch, dva najúčinnější spôsoby ako zlepšiť miestnu environmentálnu politiku a jej implementáciu. Výbor preto vyzýva Komisiu, aby trvala na posilňovaní administratívnych kapacít miestnych a regionálnych orgánov a zvyšovaní povedomia verejnosti ako kľúčových priorít každej reformy programu LIFE;

33. vyslovuje pevné presvedčenie, že program LIFE by mal byť hlavným finančným nástrojom na ochranu prírody a biologickej rozmanitosti aj v novom programovom období a mal by sa vyznačovať nákladovou efektívnosťou a vysokou kvalitou projektov a programov. Preto by sa akýkoľvek vývoj tohto programu mal zamerať na zjednodušenie postupov predkladania žiadostí a administratívy a otvorenie programu pre široký okruh oprávnených žiadateľov;

34. žiada, aby sa opäť umožnilo miestnym a regionálnym orgánom a iným verejnoprávnym organizáciám v novom finančnom období programu LIFE+ započítavať prostriedky na ľudské zdroje v celom rozsahu ako vlastné zdroje, aby mohli ešte lepšie využívať program LIFE;

35. zdôrazňuje, že úplné dosiahnutie cieľov programu LIFE pravdepodobne brzdia pomalé administratívne postupy a nízky podiel spolufinancovania (spravidla 50 % s možnými výnimkami týkajúcimi sa zložky LIFE+ Príroda). Preto by mal program nájsť spôsob, ako zjednodušiť administratívne postupy (žiadost', vykonávanie, spôsobilosť menších projektov), a tiež zvýšiť maximálny podiel spolufinancovania;

36. pripomína pretrvávajúce rozdiely v miere informovanosti a finančnej kapacite medzi starými a novými členskými štátmi a s cieľom zabezpečiť dostupnosť programu preto navrhuje vypracovať príslušné mechanizmy na osobitnú podporu žiadateľov a prijímateľov z nových členských štátov. Táto pomoc sa má zamerať na vypracovanie návrhu projektu a na administratívne otázky. Mohla by sa realizovať posilnením systému národných kontaktných miest alebo tiež vytvorením regionálnych kontaktných miest tam, kde ešte neexistujú;

⁽⁵⁾ Správa na tému „Assessment of Territorial Impacts of the EU Life+ instrument“, ktorú vypracoval sekretariát Výboru regiónov v máji 2011.

37. navrhuje, aby sa pri postupoch vybavovania žiadostí zohľadňovali záujmy udržateľnosti a využívali dostupné možnosti informačných technológií. Predovšetkým by sa mali vypracovať online žiadosti o projekt, hodnotenie, postupy komunikácie medzi riadiacim orgánom a žiadateľmi, vrátane online registrácie žiadateľov a systému poskytovania údajov;

38. žiada, aby sa nevyhnutná pozornosť venovala procesu posudzovania žiadostí o projekty, ktorý v súčasnosti trvá asi rok a pol od výzvy na predloženie návrhov a začiatku projektu. V tejto súvislosti by sa mohli využiť príklady osvedčených postupov riadenia od spoločných technických sekretariátov programov územnej spolupráce, ktoré dosahujú najlepšie výsledky;

39. poukazuje na to, že popri zjednodušení postupov pri podávaní žiadostí a dodržiavaní postupov v rámci programov územnej spolupráce by náklady na prípravu projektu mali byť spôsobilé na financovanie v rámci programu LIFE alebo kompenzované jednorazovou platbou (napr. v závislosti od celkového rozpočtu projektu), ak bude projekt schválený;

40. poznamenáva, že vykonávacie postupy nového programu LIFE by sa mali pokiaľ možno čo najviac zjednodušiť, aby sa zabezpečilo, že pri projektoch financovaných z tohto programu nebude v centre pozornosti skladanie účtov, lež cieľná environmentálna a informačná činnosť;

41. pripomína, že nemenej dôležitú úlohu v iniciatívach zameraných na ochranu životného prostredia a biologickej rozmanitosti budú aj v budúcnosti zohrávať organizácie občianskej spoločnosti. Preto by sa do nového programu LIFE mala zahrnúť silná zložka zameraná na mimovládne organizácie a osvetu verejnosti. Súčasne by sa malo zabezpečiť, aby aj malé miestne mimovládne organizácie a vedeckí pracovníci mohli z tohto programu profitovať;

42. zdôrazňuje, že je dôležité, aby každá zmena v programe LIFE+ zohľadnila aj veľký rozpor medzi opatreniami na ochranu biologickej rozmanitosti a dosiahnutými výsledkami: projekty sú často naplánované na kratšie obdobie, zatiaľ čo výsledky sa prejavajú až po dlhšej dobe. Preto je potrebné uplatňovať zodpovedajúcu metódu hodnotenia žiadostí;

43. žiada, aby bol program LIFE+ definovaný na základe konkrétnejších a lepšie dosiahnuteľných cieľov. Preto treba klásť väčší dôraz skôr na výsledky ako na hodnotenie úspechu na základe správnosti výdavkov;

44. navrhuje, aby – keďže program je zameraný na dlhodobé ciele – boli žiadatelia podnecovaní k uplatňovaniu a/alebo financovaniu činností nevyhnutných na zabezpečenie účinného monitorovania projektu po jeho ukončení, k čomu patrí aj sledovanie dlhodobých účinkov projektu. Takouto motiváciou by mohlo byť, že by žiadatelia, ktorí si vo svojej žiadosti

stanovia systém následného monitorovania projektu a zaviazu sa ho financovať z vlastných zdrojov, dostali v hodnotení body navyše;

45. poukazuje na to, že nový program LIFE+ musí obsahovať aj označenie projektov, ktoré sú v súlade s cieľmi regionálnych stratégií, napr. stratégiou pre Pobaltie;

46. vychádzajúc z praktických skúseností je presvedčený, že podpora projektov (grantov na vykonávanie činností) je najúčinnnejším mechanizmom a mala by zostať hlavným nástrojom pomoci v rámci programu LIFE s cieľom podporiť miestne a regionálne orgány v ich činnostiach a investíciách v oblasti životného prostredia. Takisto by sa mohlo preskúmať využívanie inovatívnych finančných nástrojov najmä v zložke Životné prostredie programu LIFE, ale tieto nástroje by sa mali použiť, ak vôbec, ako dodatok, a nie namiesto priameho financovania projektov;

Riadenie programu

47. domnieva sa, že súčasné centralizované riadenie programu LIFE sa preukázalo ako účinné, keďže iba relatívne malý podiel prostriedkov z programu sa vynakladá na administratívu. Výbor regiónov, ktorý sa už predtým vyjadril proti opätovnému presunu tohto nástroja do právomoci jednotlivých štátov ⁽⁶⁾, preto odporúča pokračovať v centralizovanom riadení budúceho programu LIFE vedenom Európskou komisiou;

48. konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že počas realizácie projektu môže byť veľmi ťažké dosiahnuť konkrétne výsledky v oblasti jedného ekosystému, malo by sa v novom finančnom období EÚ vykonať hodnotenie projektov uskutočnených v rámci programu LIFE+ aj z tohto hľadiska. Najväčšia pozornosť by sa však nemala venovať výsledkom dosiahnutým v priebehu hodnoteného obdobia, lež stanoveným opatreniam, ich rozsahu a možným dlhodobým vplyvom projektov;

49. žiada, aby bol nový program LIFE dostatočne flexibilný a zosúladený s inými podpornými nástrojmi, ktoré nemusia priamo súvisieť s ochranou životného prostredia, avšak majú v sebe určitú ekologickú zložku;

50. domnieva sa, že je potrebné navrhnuť spoločnú, koordinovanú stratégiu zameranú na ochranu prírody a rozvoj vidieka, najmä na územiach sústavy Natura 2000 s výrazným poľnohospodársko-chovateľským využitím. Zároveň zdôrazňuje, že sa treba snažiť o efektívnu koordináciu s budúcimi nástrojmi SPP, čo bude pravdepodobne zahŕňať otázku konkurencieschopnosti z hľadiska životného prostredia;

51. víta myšlienku poveriť regionálne orgány riadením rámcov prioritných opatrení pre sústavu Natura 2000 a zároveň zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť dostatok priestoru pre neskoršie zmeny v prioritách týchto rámcov;

⁽⁶⁾ CdR 253/2004 fin.

Štruktúra nového programu LIFE

52. podporuje Radu, ktorá zdôraznila „potrebu všetkých jeho prvkov“ a význam zohľadnenia tohto nariadenia v budúcom finančnom rámci EÚ, „pričom sa zohľadnia synergie s inými finančnými nástrojmi EÚ, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti životného prostredia“⁽⁷⁾;

53. žiada, aby bol program LIFE aspoň formálne prepojený s novým spoločným strategickým rámcom;

54. navrhuje, aby si budúci program LIFE zachoval podobnú štruktúru, akú má ten súčasný a aby pozostával z troch prvkov: *LIFE Biodiverzita* (vrátane súčasnej zložky LIFE+ Príroda a biodiverzita), *LIFE Životné prostredie* a *LIFE Riadenie* (vrátane súčasnej zložky LIFE+ Informovanie a oznamovanie);

LIFE Biodiverzita

55. žiada neobmedzovať budúcu zložku LIFE Biodiverzita iba na sústavu Natura 2000, ale pokryť širšiu koncepciu biodiverzity. Biodiverzita sa stala koncepciou so širokým záberom, ktorá zahŕňa také aspekty, ako sú ekosystémové služby, ekologická infraštruktúra, cudzie invazívne druhy atď. Mnohé z týchto aspektov je síce možné riešiť v rámci sústavy Natura 2000, ktorá zostane zachovaná ako základná koncepcia, avšak niektoré aspekty sú pokryté len čiastočne alebo vôbec nie. Preto je potrebné uplatniť širšiu koncepciu biodiverzity;

56. podotýka, že ak má program LIFE zohrávať významnú úlohu vo financovaní sústavy Natura 2000, mal by umožniť aj financovanie opakujúcich sa činností spojených s riadením prírodných lokalít a nemal by sa obmedzovať len na osvedčené postupy alebo inovatívne projekty, ako je uvedené v článku 3 nariadenia LIFE+. V záujme vysokej úrovne kvality podporovaných projektov a činností by však program LIFE mal obsahovať minimálne normy pre návrhy projektov, ich monitorovanie a oznamovanie výsledkov verejnosti;

LIFE Životné prostredie

57. navrhuje, aby zložka Životné prostredie nového programu LIFE bola aj naďalej rozhodujúcim stimulom pre miestne a regionálne orgány, ktoré chcú ísť nad rámec legislatívnych požiadaviek a využívať inovačné technológie a environmentálne riešenia. Táto zložka by mohla pokrývať počiatočné investície, a tak vydláždíť cestu dlhodobým výhodám⁽⁸⁾;

58. pripomína, že vzhľadom na obmedzené finančné prostriedky môže podpora v rámci programu LIFE pokračovať len pre obmedzený počet miestnych a regionálnych orgánov, pričom implementácia acquis predstavuje výzvu pre väčšinu miest a regiónov. Budúce projekty programu LIFE by teda mali mať veľký potenciál opätovného využitia pre ekologické

inovácie orientované na verejný sektor⁽⁹⁾, pričom lepšie zviditeľnenie zložky programu LIFE Životné prostredie by malo patriť medzi priority;

59. zdôrazňuje, že budúca zložka programu LIFE Životné prostredie by sa mala zamerať na viac než niekoľko tematických oblastí⁽¹⁰⁾ a mala by byť otvorená jedinečným výzvam a príležitostiam miest, ktoré pokrýva. Hodnotiace kritériá by sa mali zakladať tak na uznaní strategických cieľov programu, ako aj na miestnych prioritách potenciálnych prijímateľov. Aby program LIFE zostal udržateľný, mohol by na obdobie dvoch rokov stanoviť pre každú tému priority, ktoré sa vzťahujú na priority EÚ;

60. žiada, aby sa v rámci zložky LIFE Životné prostredie podporovali projekty týkajúce sa integrovaného environmentálneho riadenia miestnymi a regionálnymi orgánmi a tiež projekty podporujúce dodržiavanie právnych predpisov ešte pred nadobudnutím účinnosti predpisov EÚ týkajúcich sa ochrany životného prostredia;

61. všíma si prebiehajúcu diskusiu o tom, či je efektívne zachovať dva oddelené nástroje na financovanie ekologických inovácií⁽¹¹⁾, ktoré oba spravuje GR pre životné prostredie. Vyzýva preto Európsku komisiu, aby posúdila tento aspekt pri svojom hodnotení vplyvu budúceho programu LIFE, pričom by mala vziať do úvahy, že obidva nástroje v súčasnosti slúžia rôznym účelom a dostávajú sa k odlišným prijímateľom⁽¹²⁾. Akékoľvek rozhodnutie, ku ktorému sa v tejto diskusii dospeje, by malo zabezpečiť, že miestne a regionálne orgány budú aj naďalej patriť medzi príjemcov, pretože majú nezastupiteľnú úlohu pri oboznamovaní širokej verejnosti s osvedčenými postupmi v oblasti ochrany životného prostredia, sú v úzkom kontakte s verejnosťou, a preto sú schopné zvyšovať povedomie a podnecovať k zmenám v správaní;

LIFE Riadenie

62. žiada, aby budúca zložka LIFE Riadenie zahŕňala podporu výmeny poznatkov o implementácii a presadzovaní práva v oblasti životného prostredia, a to podporovaním sietí, odborného výcviku a projektov výmeny osvedčených postupov na európskej úrovni, ako napr. IMPEL alebo projekt programu LIFE+ „Európske hlavné mestá biodiverzity“⁽¹³⁾;

63. žiada preskúmať financovanie mimovládnych organizácií s environmentálnym zameraním zo zložky Riadenie programu LIFE s cieľom účinnejšie podporiť ich úlohu, ktorou je prispievať k vyváženej účasti zainteresovaných strán na politickom procese EÚ. Patrí sem aj prechod od jednoročných príspevkov na prevádzku k viacročným, ako aj zvýšenie počtu členských štátov, ktoré pôsobia v partnerstve príslušného projektu, čo umožní získať skúsenosti v rámci siete a z praxe;

⁽⁷⁾ Zlepšovanie nástrojov politiky v oblasti životného prostredia (5302/11): závery Rady pre životné prostredie z 20. decembra 2010.

⁽⁸⁾ Cdr 164/2010 fin.

⁽⁹⁾ CEMR 02/2011: Reakcia na konzultáciu o budúcom finančnom nástroji EÚ pre životné prostredie.

⁽¹⁰⁾ Cdr 253/2004 fin.

⁽¹¹⁾ Prvok ekologickej inovácie programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (PKI) a prvok programu LIFE+ Politika a riadenie v oblasti životného prostredia.

⁽¹²⁾ Európska komisia, LIFEnews feature 2010 „The evolution of LIFE Environment: past, present and future“.

⁽¹³⁾ Cdr 164/2010 fin, Cdr 112/2010 fin.

64. znovu vyzýva Európsku komisiu, aby preskúmala, či by sa koncepcia Dohovoru primátorov a starostov „nedala rozšíriť na ostatné kľúčové oblasti environmentálnej politiky EÚ, napr. biodiverzitu, odpady a vodu, hluk a znečisťovanie ovzdušia, ako aj využívanie pôdy“⁽¹⁴⁾, pričom by sa z budúceho programu LIFE financovalo rozšírenie koncepcie Dohovoru primátorov a starostov z energeticky účinných miest na mestá, ktoré účinne využívajú zdroje a sú ohľaduplné k životnému prostrediu;

Programy širšieho rozsahu

65. podporuje – s cieľom zvýšiť účinnosť programu LIFE a znížiť administratívne náklady – návrh Komisie týkajúci sa možnosti vytvorenia rozsiahlejších integrovaných projektov LIFE alebo akčných programov LIFE ako novej kategórie projektov tohto programu. Projekty tohto druhu by sa mohli využívať na riešenie širokej škály problémov, najmä v oblasti spravovania zdrojov sladkej vody, ochrany prírody a biodiverzity, ako aj v oblasti trvalo udržateľného využívania zdrojov a nakladania s odpadom⁽¹⁵⁾. Tradičné samostatné projekty programu LIFE by mali zostať zachované, keďže umožňujú menším miestnym mimovládny organizáciám, zainteresovaným stranám a orgánom stať sa príjemcami podpory z tohto programu;

66. domnieva sa, že pri integrovaných projektoch by sa mohla stanoviť možnosť financovať špecifickú tematickú oblasť alebo veľkú časť územia regiónu alebo členského štátu (napr. projekty obnovy mokradí v povodí riek, ochranu ohrozených druhov pozdĺž ich migračných trás, vypracovanie plánov riadenia prírodných lokalít a ich uskutočňovanie pre všetky alebo podobné územia Natura 2000 v jednom regióne v rámci rámca prioritných opatrení pre sústavu Natura 2000);

67. navrhuje, aby integrované projekty mohli obsahovať rámec a usmernenia pre vypracovanie jednotlivých projektov v rámci programu LIFE a iných projektov, vrátane plánu, v ktorom sa objasňuje, akým spôsobom je možné kombinovať ostatné zdroje (EÚ, národné, regionálne, miestne a súkromné) na financovanie navrhovaných činností. Tieto projekty sa môžu zaoberať aj vytvorením stálych pracovných skupín zložených z tímov z rôznych krajín, ktoré by analyzovali strednodobé a dlhodobé výsledky konvergentných skúseností v rámci dávnejšie vypracovaných projektov LIFE a vytvárali by sieť prostredníctvom schôdzí, kongresov, virtuálnych platforiem či iných foriem komunikácie;

68. žiada, aby verejné orgány, mimovládne organizácie a zainteresované strany pôsobiace na regionálnej alebo národnej úrovni a tiež partnerstvá medzi týmito skupinami mohli byť oprávnenými príjemcami v rámci integrovaných projektov. Tieto projekty by tiež mali trvať dlhšie, napr. 5 až 10 rokov, počas ktorých je možné vypracovať a uskutočňovať samostatné súvisiace projekty LIFE;

69. uznáva prínos takýchto integrovaných projektov, predovšetkým v dôležitej úlohe, ktorú dávajú regionálnym orgánom ako potenciálnym hlavným prijímateľom pomoci. Tieto orgány sú často zodpovedné za prostriedky na rozvoj vidieka, operačné programy štrukturálnych fondov a budúce rámce prioritných

opatrení pre sústavu Natura 2000. Takéto projekty navyše poskytujú účinný spôsob ako podporiť vzájomné dopĺňanie a čo najviac vyťažiť z programu LIFE ako katalyzátora; tieto projekty vytvárajú štruktúrovaný vzťah k ostatným finančným prostriedkom EÚ a budujú kanály na financovanie projektov z ostatných fondov EÚ, a tak podporujú mobilizáciu ich oveľa väčšieho príspevku k dosiahnutiu environmentálnych cieľov. To by mohlo pomôcť pri riešení súčasného nedostatku čerpania štrukturálnych fondov EÚ v oblasti biodiverzity a životného prostredia, čo je problém, ktorým sa Výbor regiónov zaoberal vo svojich predchádzajúcich stanoviskách⁽¹⁶⁾;

Územná pôsobnosť nového programu LIFE

70. žiada, aby bola v novom programe LIFE+ zohľadnená skutočnosť, že problémy v oblasti ochrany biologickej rozmanitosti často prekračujú vonkajšie hranice EÚ. Preto by sa mohla stanoviť možnosť vykonávať určité činnosti v krajinách bezprostredne susediacich s EÚ;

Opatrenia v oblasti informovania, šírenia a propagácie

71. považuje výsledky hodnotenia programu LIFE+ v polovici obdobia jeho uplatňovania za uspokojivé. Vyplýva z neho, že verejné orgány a rozvojové agentúry tvorili najväčšiu skupinu príjemcov vo všetkých troch zložkách programu LIFE+ (42 % najdôležitejších príjemcov v roku 2007 a 2008 a v zložke Príroda a biodiverzita tvorili 51 %) ⁽¹⁷⁾. Zdôrazňuje, že je potrebné podporovať aktívne zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do ochrany životného prostredia a zachovania biodiverzity;

72. žiada, aby sa zlepšila informačná politika na úrovni jednotlivých štátov s cieľom zvýšiť informovanosť potenciálnych účastníkov o možnostiach, ktoré program LIFE+ ponúka. Na tento účel by sa mala pri dodržiavaní zásady subsidiarity a vzhľadom na prirodzené rozdiely medzi jednotlivými členskými štátmi decentralizovať informačná politika takým spôsobom, že sa vybudujú národné informačné strediská a v niektorých prípadoch sa podporia informačné kampane o tomto programe aj na regionálnej úrovni;

73. žiada, aby budúci program LIFE zabezpečil príspevky na prevádzku sietí miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sa zapoja do aktívnej propagácie programu LIFE v obciach a regiónoch⁽¹⁸⁾;

74. zdôrazňuje, že nový program LIFE naďalej poskytuje podporu komunikačným a informačným projektom, so zvýšeným dôrazom na vzdelávanie a podporu projektov, do ktorých sú zapojené miestne a regionálne orgány a ktoré majú významný dosah na úrovni EÚ;

75. poznamenáva, že v záujme dosiahnutia ďalšieho prínosu komunikácie by sa program mal viac zamerať na ciele, a teda účinnejšie komunikačné činnosti v každom projekte programu LIFE. Cieľom takýchto činností by malo byť skôr najmä vytváranie kapacít, školenie a zapájanie najdôležitejších zainteresovaných strán, než iba informovanie širokej verejnosti prostredníctvom brožúr alebo informačných tabúl;

⁽¹⁴⁾ CdR 164/2010 fin.

⁽¹⁵⁾ Správa na tému „Assessment of Territorial Impacts of the EU Life+ instrument“, pozri vyššie.

⁽¹⁶⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽¹⁷⁾ SEK(2010) 1120 v konečnom znení.

⁽¹⁸⁾ CEMR 02/2011.

76. pripomína, že iniciatívy mimovládnych organizácií (MVO) zamerané na šírenie informácií o programe LIFE+ sa doteraz sústredili v prvom rade na financovanie európskych MVO sídlacích v Bruseli. V roku 2007 bolo týmto spôsobom v celej EÚ financovaných 30 mimovládnych organizácií, v roku 2008 ich bolo 33 a v nasledujúcom roku 32. Napriek tomu, že väčšina z nich má vzájomne prepojené štruktúry, celkom zjavne to nestačí. Preto je veľmi dôležité viac podporovať organizácie pôsobiace v členských štátoch, najmä na miestnej úrovni, pretože práve tieto organizácie spravidla najlepšie poznajú miestne potreby;

77. odporúča, aby – s cieľom zabezpečiť, že informačné kampane, ktoré mimovládne organizácie vedú, dosiahnu čo najväčší účinok – mali tieto organizácie možnosť plne sa

sústrediť na svoju vlastnú prácu v oblasti ochrany životného prostredia a na svoju informačnú činnosť, namiesto toho, aby sa zaoberali podávaním žiadostí a účtovníctvom. Ďalej by bolo užitočné presvedčiť Komisiu, aby uzatvárala dlhodobé dohody s dobou platnosti najmenej na dva až tri roky;

78. zaväzuje sa, že bude aj v budúcnosti informovať o možnostiach, ktoré ponúka program LIFE+, podporovať účasť žiadateľov pôsobiacich na miestnej úrovni na tomto programe, zhromažďovať názory európskych miestnych a regionálnych orgánov a predkladať Komisii odporúčania vychádzajúce z praktických skúseností, ako ďalej zlepšovať tento program a v súvislosti s možnosťami EÚ vytvoriť ďalší nástroj pre oblasť „prírody a biodiverzity“, ktorý by prebiehal súbežne s novým nástrojom LIFE.

V Bruseli 1. júla 2011

Predsedačka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2010 a 2011“

(2011/C 259/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že jednou z najdôležitejších politických priorít Výboru regiónov je zabezpečenie úspechu procesu rozširovania EÚ;
- považuje liberalizáciu vízového režimu s niektorými krajinami západného Balkánu za dobrý príklad toho, ako veľa možno dosiahnuť kombinovaním prísnych podmienok s poskytnutím konkrétnych výhod;
- pozoruje však, že vo väčšine krajín pretrvávajú mnohé problémy, ktoré sa riešia sčasti len veľmi pomaly a váhavo, a považuje za potrebné uskutočniť reformy predovšetkým v oblasti budovania štátnosti, právneho štátu a zvyšovania administratívnych kapacít na všetkých úrovniach, najmä na regionálnej a miestnej úrovni, zlepšiť správu vecí verejných, uskutočniť reformu súdnictva a zvýšiť úsilie v boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti na všetkých úrovniach verejnej správy;
- zdôrazňuje, že pristupujúce krajiny musia byť vo svojom úsilí naďalej podporované prostredníctvom grantov z nástroja predvstupovej pomoci (IPA) a úverov z Európskej investičnej banky a iných medzinárodných finančných inštitúcií;
- je presvedčený, že bez dostatočne pripravených a vyškolených politických a administratívnych zástupcov na miestnej a regionálnej úrovni nie je možné doviest snahy o rozšírenie do úspešného konca.

Spravodajca	Franz SCHAUSBERGER (AT/ELS), zástupca spolkovkej krajiny Salzburgsko vo Výbore regiónov
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Stratégia rozširovania a hlavné výzvy v rokoch 2010 – 2011 KOM(2010) 660 v konečnom znení.

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Význam dokumentu pre miestne a regionálne orgány a vr

1. zdôrazňuje, že jednou z najdôležitejších politických priorít Výboru regiónov je zabezpečenie úspechu procesu rozširovania EÚ;

2. výslovne zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány reprezentované Výborom regiónom zohrávajú kľúčovú úlohu v dialógu s kandidátskymi krajinami a potenciálnymi kandidátskymi krajinami, ktoré majú veľmi odlišné formy decentralizácie podmienené históriou a kultúrou;

3. uznáva, že pre proces rozširovania je nevyhnutné vytvoriť decentralizovanú informačnú a komunikačnú politiku na miestnej a regionálnej úrovni a vyjadruje svoju ochotu pomôcť miestnym a regionálnym orgánom v tejto oblasti, aby boli pripravené na svoje budúce povinnosti a aby sa podporila spolupráca s partnerskými európskymi inštitúciami;

4. svojou stratégiou vonkajších vzťahov podporuje politický dialóg a hospodársku a kultúrnu spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi kandidátskych krajín, potenciálnych kandidátskych krajín a krajín EÚ;

5. intenzívne pracuje na zlepšení kapacít miestnych a regionálnych orgánov v právnej, finančnej a administratívnej oblasti tým, že nadväzuje a udržiava priame medziinštitucionálne kontakty a usporadúva verejné podujatia, odborné konferencie a pracovné skupiny;

6. s vďačnosťou sa odvoláva na stanoviská a informácie, ktoré poskytol Kongres miestnych a regionálnych orgánov Rady Európy, a významné príspevky delegácií prístupujúcich krajín, ich združení miest a obcí a rôznych mimovládnych organizácií;

Všeobecné pripomienky a podnety

7. víta skutočnosť, že – ako vyplýva z oznámenia Komisie – od prijatia posledných správ o dosiahnutom pokroku, nadobudol proces rozširovania EÚ napriek mnohým iným výzvam a napriek finančnej a hospodárskej kríze novú dynamiku, čím je vďaka nadobudnutiu platnosti Lisabonskej zmluvy zabezpečené, že dynamiku európskeho integračného procesu je možné udržať;

8. víta, že vďaka pokroku dosiahnutému v prístupových rokovaniach s Chorvátskom a vďaka prístupovým rokovaniam s Islandom, ktoré sa začali v júli 2010, je šieste kolo rozširovania EÚ na dosah;

9. zdôrazňuje však, že je nevyhnutné, aby boli nové pristúpenia dobre pripravené dôsledným plnením podmienok;

10. je presvedčený, že prístupový proces ponúka krajinám zahrnutým do procesu rozširovania jedinečný impulz na usku-točnenie politických a hospodárskych reforiem s cieľom priblížiť tieto krajiny k európskym normám a pomáha vyrovnať sa s finančnou a hospodárskou krízou a uskutočňovať reformnú agendu 2020;

11. poukazuje na to, že krajiny zahrnuté do procesu rozširovania, najmä štáty západného Balkánu majú veľmi rozdielne politické a administratívne štruktúry a tradície, sčasti aj na regionálnej a miestnej úrovni, a existujú medzi nimi aj veľké rozdiely vo vývoji, na ktoré sa musí v procese rozširovania brať dostatočný ohľad;

12. podnecuje práve štáty západného Balkánu, aby zaviedli ciele opatrenia na posilnenie MSP na regionálnej a miestnej úrovni s cieľom vytvoriť pracovné miesta a tým znížiť motíváciu mladých ľudí odšťahovať sa, a to predovšetkým z málo rozvinutých okrajových regiónov;

13. považuje liberalizáciu vízového režimu s niektorými krajinami západného Balkánu za dobrý príklad toho, ako veľa možno dosiahnuť kombinovaním prísnych podmienok s poskytnutím konkrétnych výhod;

14. víta skutočnosť, že od poslednej správy o dosiahnutom pokroku nastal prielom v dlhotrvajúcich dvojstranných sporoch, resp. začali sa rozhovory, a tak prístupujúce krajiny začali preberať väčšiu zodpovednosť za rozvíjanie regionálnej spolupráce;

15. pozoruje však, že vo väčšine krajín pretrvávajú mnohé problémy, ktoré sa riešia sčasti len veľmi pomaly a váhavo, a považuje za potrebné uskutočniť reformy predovšetkým v oblasti budovania štátnosti, právneho štátu a zvyšovania administratívnych kapacít na všetkých úrovniach, najmä na regionálnej a miestnej úrovni, zlepšiť správu vecí verejných, uskutočniť reformu súdnictva a zvýšiť úsilie v boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti na všetkých úrovniach verejnej správy;

16. zdôrazňuje, že prístupujúce krajiny musia byť vo svojom úsilí naďalej podporované prostredníctvom grantov z nástroja predvstupovej pomoci (IPA) a úverov z Európskej investičnej banky a iných medzinárodných finančných inštitúcií;

17. považuje za nevyhnutné prijať vo väčšine štátov západného Balkánu a v Turecku konkrétne opatrenia na boj proti akejkoľvek forme diskriminácie a na zvýšenie ochrany ľudských práv, najmä v prípade žien, detí a Rómov. Pokiaľ ide konkrétne o Turecko, výbor sa domnieva, že je potrebné: opäť zaručiť ľudské práva všetkým Cyperčanom, vyhlásiť moratórium, pokiaľ ide o umiestnenie presunutého obyvateľstva, okamžite vrátiť mesto Famagusta jeho pôvodným obyvateľom v súlade s rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN a uplatňovať Ankarský protokol, ktorý je podmienkou EÚ;

18. je presvedčený, že bez dostatočne pripravených a vyskolených politických a administratívnych zástupcov na miestnej a regionálnej úrovni nie je možné doviest snahy o rozšírenie do úspešného konca;

19. nabáda prístupujúce krajiny, aby pokračovali vo svojom úsilí o decentralizáciu a regionalizáciu, čo uľahčí nevyhnutnú decentralizovanú informačnú a komunikačnú politiku, ako aj občiansky a politický dialóg medzi Európskou úniou a občanmi prístupujúcich krajín;

20. poukazuje na to, že je nutné zlepšiť kapacity miestnych a regionálnych inštitúcií v právnej, finančnej a administratívnej oblasti a v súlade so zásadou subsidiarity preniesť čo najviac právomocí na regionálnu a miestnu úroveň a zabezpečiť ich financovanie;

21. víta európske stratégie pre makroregióny, ktoré sú dôležitým nástrojom na urýchlenie procesu integrácie a na zvýšenie vplyvu miestnych a regionálnych orgánov, a v stratégii EÚ pre podunajskú oblasť a v budúcej stratégii EÚ pre jadransko-iónsky makroregión vidí nové možnosti regionálnej spolupráce aj s krajinami, s ktorými prebiehajú rokovania o pristúpení k EÚ;

22. berie na vedomie, že Jadransko-iónska iniciatíva, ktorá existuje od roku 2000, si vytýčila cieľ zabezpečiť mier, bezpečnosť, rozvoj a spoluprácu v oblasti EÚ a západného Balkánu a že Rada Jadransko-iónskej iniciatívy sa zaviazala presadzovať stratégiu EÚ pre oblasť Jadranského a Iónskeho mora v európskych inštitúciách a prostredníctvom národných, regionálnych a miestnych orgánov;

23. vyzýva príslušné členské štáty a Európsku komisiu, aby preskúmali možnosť vytvoriť prepojenia a synergie medzi rôznymi stratégiami EÚ pre makroregióny;

24. žiada Európsku komisiu, aby preskúmala možnosti, ako využiť potenciál existujúcich európskych zoskupení územnej spolupráce (EZÚS), ktoré pôsobia v krajinách západného Balkánu a v krajinách okolo Stredozemného mora s cieľom pomôcť miestnym a regionálnym samosprávam v krajinách západného Balkánu a Turecku prispôsobiť sa *acquis communautaire*;

25. navrhuje predovšetkým krajinám západného Balkánu a Turecku, aby prijali vhodné opatrenia na výrazné zvýšenie počtu žien v regionálnych a miestnych zastupiteľských orgánoch;

26. odporúča Komisii, aby sa vo svojich budúcich správach o stratégii rozširovania podrobnejšie zaoberala situáciou a štandardom príslušnej regionálnej a miestnej samosprávy s ohľadom na jej dôležitú úlohu pri uplatňovaní politiky EÚ a tiež aby krajiny zahrnuté do procesu rozširovania viac upozorňovala na to, že sú potrebné reformy v oblasti regionalizácie a decentralizácie;

Odporúčania pre jednotlivé krajiny

A) Kandidátske krajiny

Chorvátsko

27. víta skutočnosť, že Chorvátsko urobilo v prístupových rokoch v rokoch 2010 a 2011 taký významný pokrok, že rokovania o pristúpení k EÚ mohli byť 30. júna 2011 oficiálne uzavreté a táto krajina tým pravdepodobne 1. júla 2013 pristúpi k EÚ ako jej 28. člen;

28. považuje však za nevyhnutné, aby si Chorvátsko doprialo dostatočný čas na splnenie zostávajúcich kritérií v kapitole 23. K nim patria predovšetkým bezvýhradná spolupráca s Medzinárodným súdnym tribunálom pre bývalú Juho-sláviu, dôsledný boj proti korupcii a organizovanej kriminalite na najvyššej štátnej úrovni, nezávislosť a efektívnosť súdnictva, ako aj rešpektovanie a ochrana menšín, vrátane návratu utečencov;

29. poukazuje na to, že pokiaľ ide o reformu verejnej správy, je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, do ktorého musia byť bezpodmienečne zapojené aj orgány verejnej správy na regionálnej a miestnej úrovni, aby sa odstránili existujúce ťažkopádne administratívne postupy a nadmerné politizovanie a posilnilo sa budovanie kapacít, efektívnosť, nezávislosť a spoľahlivosť verejnej správy na všetkých úrovniach;

30. nabáda, aby sa urýchlene začal uplatňovať nový zákon týkajúci sa odmeňovania pracovníkov miestnej a regionálnej samosprávy a aby sa zrealizovala „národná stratégia na roky 2009 – 2013 týkajúca sa odbornej prípravy zodpovedných predstaviteľov a zamestnancov miestnych a regionálnych samospráv“, aby sa zlepšilo poskytovanie decentralizovaných služieb občanom a budovanie modernej a výkonnej verejnej správy;

31. navrhuje, aby sa napriek pokroku v oblasti regionálnej politiky a koordinácie štrukturálnych fondov prijali ďalšie opatrenia, ktoré regionálnu a miestnu úroveň vo väčšej miere zapoja do uplatňovania kohéznej politiky EÚ a regiónom a obciam poskytnú možnosť, aby prostredníctvom dobre vyskolených a pripravených pracovníkov verejnej správy a prostredníctvom regionálnych a miestnych politikov vypracovali vhodné projekty na čerpanie prostriedkov z fondov EÚ. Tým možno riešiť rozdiely v miere rozvoja, ktoré existujú medzi chorváckymi regiónmi, čo by prispelo k posilneniu územnej súdržnosti;

32. odporúča zaviesť do praxe stratégiu decentralizácie, ktorá okrem iného prináša zlepšenie finančnej situácie miestnych a regionálnych orgánov a zástupcom miestnej a regionálnej úrovne tiež umožňuje zúčastňovať sa na legislatívnom procese, a tiež zaviesť do praxe dokument Guidelines for Functional Decentralisation and Territorial Organisation, ktorý bol prijatý v júli 2010;

33. víta početné samostatné iniciatívy regiónov a obcí v oblasti miestnej politiky v podobe atraktívnych stimulov pre investorov, ako je napr. znižovanie byrokracie a poskytovanie pomoci, čo pomôže zvýšiť počet založených podnikov a pracovných miest. Dúfa, že právnou neistotu v otázke vlastníctva bolo možné prostredníctvom nových zákonných ustanovení odstrániť;

34. poukazuje na to, že nedávno zlepšené bilaterálne vzťahy Chorvátska s ostatnými krajinami zahrnutými do procesu rozširovania, napr. so Srbskom a susednými členskými štátmi EÚ, napr. so Slovinskom, by bolo možné podstatne upevniť podporou cezhraničnej regionálnej a miestnej spolupráce;

35. nabáda, aby sa prehĺbil pokrok v oblasti práv menšín, kultúrnych práv, ochrany menšín a návratu utečencov prostredníctvom väčšieho zapojenia zodpovedných subjektov na regionálnej a miestnej úrovni a na zintenzívnenie cieľenej regionálnej podpory návratu utečencov predovšetkým do tých regiónov, ktoré sú od čias vyhánania z dôvodu vojny v bývalej Juhoslávii ešte dnes vo veľkej miere vyludnené, a víta v tejto súvislosti zintenzívnenie spolupráce Srbska a UNHCR;

Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko

36. s uspokojením konštatuje, že Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko naďalej plní politické kritériá a aj v roku 2010 dosiahla ďalší pokrok. Konštatuje však, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, pokiaľ ide o väčšinu politických kritérií, ako je nezávislosť justície, reforma verejnej správy a sloboda prejavu v médiách, a zvýšiť ochotu zavádzať reformy, takisto sa domnieva, že jednou z hlavných podmienok toho, aby sa Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko mohla viac zbližovať s EÚ, je udržiavať dobré susedské vzťahy, aj cezhraničné vzťahy na miestnej a regionálnej úrovni. K tomu patrí aj vyriešenie otázky názvu, ktorý by mali akceptovať všetky zainteresované strany a ktorý by mal byť dosiahnutý v rámci rokovaní pod záštitou OSN;

37. nájde na tom, aby sa viedol intenzívnejší dialóg o otázkach vzťahov medzi etnikami a nájde tiež na pravidelných zasadnutiach príslušných parlamentných výborov, aby sa dosiahli ciele Ochridskej dohody;

38. víta skutočnosť, že decentralizácia, ktorá je základným princípom Ochridskej rámcovej dohody, pokračovala, medzirezortná pracovná skupina pre decentralizáciu pravidelne zasadala a program a akčný plán vykonávania decentralizácie v rokoch 2008 až 2010 bol aktualizovaný;

39. víta skutočnosť, že ďalšie obce vstúpili do záverečnej fázy procesu finančnej decentralizácie, čím sa teraz v tejto fáze nachádza 77 z 85 obcí;

40. víta tiež to, že zákon o financovaní miestnych samospráv bol zmenený tak, že podiel obcí na dani z pridanej hodnoty sa do roku 2013 zvýši z 3 % na 4,5 %, čo však ešte stále nebude stačiť na to, aby obce mohli uspokojivo plniť im zverené úlohy;

41. kladne hodnotí skutočnosť, že bola vypracovaná stratégia prenosu správy pozemkov vo vlastníctve štátu na obce od roku 2011 a očakáva, že sa táto stratégia bude čo najskôr uplatňovať;

42. konštatuje, že napriek skutočnosti, že viaceré obce zvýšili kontrolu svojich finančných záležitostí, sú potrebné ďalšie programy na budovanie kapacít s cieľom posilniť kapacity obcí v oblasti správy daní, personálneho rozvoja a finančnej kontroly. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že reformy dohodnuté vo výbore na vysokej úrovni pre verejnú správu sa neuskutočňujú systematicky a účinne;

43. odporúča, aby sa záležitosti decentralizácie a posilňovania kapacít v oblasti finančnej a rozpočtovej politiky na miestnej úrovni urýchlili osobitným zapojením príslušných ministerstiev. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že medzirezortný výbor na kontrolu financovania obcí zasadal iba raz a že financovanie projektov obcí národnou vládou nebolo dostatočne transparentné a dostatočne koordinované z hľadiska vyváženého regionálneho rozvoja;

44. vyjadruje poľutovanie nad značným oneskorením pri uskutočňovaní pracovných programov pre regionálny rozvoj, ako aj nad pretrvávajúcou absenciou technických kapacít na ministerstvách a v miestnych správach pri príprave a uskutočňovaní projektov;

45. navrhuje vytvoriť spravodlivé kritériá pre rozdeľovanie peňažných prostriedkov zo štátnych investičných fondov obciam, aby nevznikol dojem, že sa prostriedky pridelujú podľa straníckej resp. etnickej príslušnosti a zabránilo sa diskriminácii etnických menšín;

46. podčiarkuje, že je nutné v plnej miere zabezpečiť zákonné záruky pre menšiny na všetkých úrovniach a zlepšiť integráciu etnických spoločenstiev, predovšetkým Rómov, a vyzýva vládu, aby ratifikovala Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov a posilnila postavenie výborov pre vzťahy medzi etnickými spoločenstvami;

47. konštatuje, že zákon o miestnej samospráve síce prenecháva rozhodujúce právomoci miestnym správam, avšak účinok tohto zákona je obmedzovaný inými právnymi normami a finančné zdroje na jeho uplatňovanie nie sú poskytované v dostatočnej miere;

Island

48. víta skutočnosť, že Európska rada v júni 2010 rozhodla začať prístupové rokovania s Islandom a s uspokojením konštatuje, že Island spĺňa politické kritériá a že je fungujúcou parlamentnou demokraciou so silnými inštitúciami, stabilným konštitučným a právnym systémom, pevne etablovaným justičným systémom a efektívnou verejnou správou;

49. víta tiež to, že Island má výkonnú miestnu samosprávu, odporúča však podľa zásady subsidiarity uskutočniť ďalšiu decentralizáciu a preniesť povinnosti na obce;

50. považuje vypracovanie cieľených projektov zameraných na podporu regiónov z prostriedkov fondov EÚ za možnosť, ako čeliť vyľudňovaniu najodľahlejších malých obcí a zabrániť zlučovaniu obcí;

51. víta vytvorenie pracovných skupín pre regionálnu politiku v rámci tímov rokujúcich o pristúpení a odporúča vo veľkej miere zapojiť zástupcov miestnej úrovne;

52. pripomína, že podľa zmlúv EÚ majú všetci občania Únie právo voliť a byť volení v komunálnych voľbách v krajine svojho bydliska, a to za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci toho štátu (Charta základných práv EÚ, článok 40); nabáda preto Island, aby prispôsobil právo svojich občanov voliť v komunálnych voľbách týmto ustanoveniam;

53. konštatuje, že medzi obyvateľmi Islandu a rôznymi politickými skupinami existujú veľké pochybnosti resp. nepriateľský postoj voči vstupu do EÚ a že je potrebné vyvinúť ešte značné úsilie, aby sa zaistila komplexná informovanosť občanov Islandu o dosahu členstva v EÚ, a odporúča bezpodmienečne na tento účel intenzívne zapojiť miestnu úroveň;

54. odporúča prostredníctvom príslušných zákonných opatrení uskutočniť podľa zásady subsidiarity jasné rozdelenie kompetencií medzi ústrednou vládou a miestnymi jednotkami a vytvoriť legislatívny nástroj, ktorý miestnym orgánom umožní napadnúť rozhodnutia, ktoré porušia zásady miestnej samosprávy;

55. uvedomuje si problém, že 26 zo 76 islandských obcí má menej ako 500 obyvateľov, obce sú od seba niekedy veľmi vzdialené, takže ďalšie znižovanie počtu obcí by viedlo k tomu, že obyvatelia by museli prejsť ďalekú cestu k svojim obecným zariadeniam a zastúpeniam, a preto odporúča intenzívne podporovať spoluprácu malých obcí, aby sa zachovala ich existencia a umožnilo sa im vypracúvať a uskutočňovať spoločné projekty podporované Európskou úniou;

Turecko

56. vyjadruje nádej, že súčasná ústava by mohla byť nahradená občianskou ústavou vychádzajúcou z čo najrozsiahlejších konzultácií rôznych skupín a vrstiev spoločnosti, vrátane miestnej a regionálnej úrovne, ako aj všetkých etnických menšín

a náboženských komunít. V tejto súvislosti víta prijatie súboru zmien a doplnení ústavy a s tým spojené úsilie o demokratizáciu a liberalizáciu a dúfa, že na ich základe sa zlepši politická klíma a zvýši ochota medzi politickými stranami a politickými inštitúciami viesť dialóg a dospieť ku kompromisom. Z tohto dôvodu vyzýva, aby sa reforma ústavy urýchlene zavádzala do praxe a aby toto úsilie získalo čo najširšiu podporu politických strán a občianskej spoločnosti;

57. oceňuje začaté reformy a vôľu uskutočňovať ďalšie reformy, ktoré budú mať tiež pozitívny vplyv na regionálne a miestne správy;

58. nabáda tureckú vládu, aby napriek potešujúcemu pokroku v týchto oblastiach pokračovala v úsilí o rešpektovanie slobody náboženského vyznania, práv žien, základných práv slobody prejavu a slobody médií, vyzýva Turecko, aby prijalo ďalšie opatrenia a v prípade potreby aj nové právne predpisy, čím by sa zabezpečilo, že náboženské spoločenské iného ako moslimského vierovyznania si budú môcť slobodne uplatňovať svoje práva a ich aktivitám nebudú brániť žiadne obmedzenia;

59. s potešením konštatuje, že sa dosiahol pokrok v oblasti regionálnej politiky a koordinácie štrukturálnych nástrojov a že pri príprave sa zlepšila úroveň zapojenia zainteresovaných strán na nižšej ako celoštátnej úrovni, poukazuje však na to, že na vnútroštátnej úrovni by sa mala zlepšiť výkonnosť správy, ktorá sa týmito otázkami zaoberá, aby sa dosiahlo efektívnejšie využitie prostriedkov a Turecko bolo na všetkých úrovniach dobre pripravené na využívanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov;

60. je presvedčený, že k urovnaniu doteraz zďaleka nevyriešenej kurdskej otázky, predovšetkým na východe a juhovýchode krajiny, je možné prispieť posilnením regionálnej a miestnej samosprávy, a odporúča tureckým orgánom, aby aj naďalej pokračovali v úsilí zameranom na posilnenie miestnej a regionálnej samosprávy prostredníctvom dlhodobejšej stratégie decentralizácie; nabáda turecké orgány, aby miestnej samospráve poskytli viac finančných zdrojov;

61. navrhuje preskúmať, do akej miery môžu byť pri hľadaní riešenia problémov nápomocné existujúce osvedčené postupy a pozitívne príklady štruktúr delby moci medzi regionálnymi a federálnymi orgánmi v rámci EÚ, ako aj uplatňovanie zásad subsidiarity a decentralizácie;

62. vyzýva Turecko, aby počas prebiehajúcich rokovaní ukázalo, že chce vyriešiť cyperskú otázku a aby začalo uplatňovať rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN týkajúce sa Cypru;

63. ľutuje, že nebol zaznamenaný pokrok pri uplatňovaní druhého dodatkového protokolu k Dohode o pridružení (tzv. Ankarského protokolu), ktorým bola colná únia s Tureckom existujúca od roku 1996 rozšírená aj na desať nových členských krajín, okrem iného aj na Cyperskú republiku;

64. podporuje úsilie, ktoré Komisia začala v júli 2010, s cieľom vytvoriť partnerstvá pri realizácii projektov medzi mestami a obcami členských štátov EÚ a Tureckom s cieľom pomôcť tureckým mestám a obciam pri rozvoji, resp. budovaní a zlepšovaní v oblasti odpadového hospodárstva, ochrany životného prostredia, dopravy a prepravy, sociálnych služieb, energetiky, cestovného ruchu alebo kultúry;

65. privítal by, keby obce a provincie dostali možnosť nadviazať vzťahy s regiónmi, mestami a obcami iných krajín bez predchádzajúceho schválenia ministerstvom vnútra a nabáda regionálne a miestne inštitúcie z krajín EÚ na intenzívnejšiu spoluprácu s tureckými regiónmi, mestami a obcami;

66. zdôrazňuje nutnosť včas zapojiť regionálnu a miestnu úroveň do prístupového procesu, keďže veľká časť právnych predpisov EÚ sa uplatňuje na miestnej a regionálnej úrovni, a preto považuje posilnenie administratívnych kapacít na miestnej a regionálnej úrovni za obzvlášť dôležité;

67. je pripravený vytvoriť so zástupcami regionálnej a miestnej úrovne Turecka zmiešaný poradný výbor s cieľom ešte viac podporiť proces decentralizácie v Turecku a konkrétnym spôsobom prispieť k budovaniu inštitúcií a posilňovaniu administratívnych kapacít na regionálnej a miestnej úrovni;

68. odporúča postupne znižovať vplyv guvernérov na prácu regionálnej samosprávy;

69. navrhuje, aby bola vytvorená taká právna štruktúra, ktorá by ukladala povinnosť konzultovať regionálne a miestne verejné správy vždy, keď ide o ich záujmy a právomoci;

70. poukazuje na skutočnosť, že Turecko je krajina s veľkými regionálnymi rozdielmi, z čoho vyplývajú veľké výzvy pre regionálnu politiku a štrukturálnu podporu. Na to, aby sa tieto rozdiely postupne vyrovnali, navrhuje vypracovať komplexnú stratégiu na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi mestskými a vidieckymi oblasťami;

71. odporúča v rámci *acquis communautaire* čo najskôr otvoriť najmä kapitolu 22 – Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov;

72. odporúča čo najskôr prijať zákon o finančnom zabezpečení provincií a obcí, aby orgány na nižšej ako štátnej úrovni mali dostatok finančných prostriedkov na plnenie svojich povinností a úloh;

73. poukazuje na dôležitú úlohu Turecka ako regionálneho aktéra v súvislosti so stratégiou EÚ pre oblasť Čierneho mora a odporúča Turecku intenzívne sa v tejto otázke angažovať a zapojiť priamo zainteresované regióny ležiace na brehu Čierneho mora;

B) Potenciálne Kandidátske Krajiny

Albánsko

74. víta úsilie Albánska vyhovieť politickým kritériám Európskej únie, najmä tým, že plní povinnosti vyplývajúce zo stabilizačnej a asociačnej dohody;

75. konštatuje, že Albánsko musí v oblasti regionálnej politiky ešte prijať významné opatrenia, aby sa prispôbilo európskym normám. Týka sa to najmä chýbajúcich územných jednotiek zodpovedajúcich klasifikácii NUTS-2 a jednotných koordinovaných právnych predpisov na uskutočňovanie projektov regionálneho rozvoja;

76. vyjadruje poľutovanie nad tým, že miestne orgány nemajú dostatočné možnosti hospodáriť s financiami, najmä v súvislosti s možnosťou využívania finančných zdrojov a obmedzených výdavkov, ako aj nad zdĺhavým uskutočňovaním decentralizačných opatrení a administratívnej autonómie a s tým spojeným prenosom právomocí na nižšiu ako celoštátnu úroveň;

77. poznamenáva, že na účinné využívanie programov EÚ je na všetkých úrovniach k dispozícii ešte príliš málo vyškolených pracovníkov;

78. nalieha, aby bol posilnený demokratický poriadok Albánska, najmä pokiaľ ide o politické inštitúcie a nadstranícky dialóg, aby sa zlepšila politická stabilita krajiny a vláda mohla zvýšiť účinnosť svojej administratívnej činnosti, bez ktorej nevyhnutné reformy nie sú možné a v tejto súvislosti poukazuje na nevyhnutnosť účasti opozície na práci parlamentu;

79. vyzýva, aby sa zaviedli priame voľby regionálnych rád a vytvoril nový zákon o miestnej samospráve;

80. dáva na zváženie, či by sa v záujme posilnenia miestnej a regionálnej úrovne nemala upraviť úloha prefektov, a tým dosiahnuť obmedzenie ich právomocí v oblasti kontroly a jasné vymedzenie ich zodpovednosti voči regionálnym radám;

81. vyzýva, aby bola schválená reforma volebného práva, ktorú navrhuje OBSE, s cieľom zabezpečiť súlad uskutočňovania volieb na všetkých úrovniach s európskymi a medzinárodnými normami a berie na vedomie správu OBSE a Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy, podľa ktorej komunálne voľby 8. mája 2011 prebehli vo všeobecnosti transparentne, spravodlivo a pokojne, a nabáda predovšetkým, aby boli stanovené jasné pravidlá, pokiaľ ide o platnosť odovzdaných volebných lístkov. Dúfa, že sa politické strany vrátia k usporiadanému politickému životu;

82. poukazuje na nedávne násilné konflikty a očakáva, že Albánsko urýchlene prijme opatrenia na zabezpečenie politickej stability na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;

83. dôrazne odporúča zapojiť zástupcov miest a obcí do všetkých procesov rokovania s EÚ;

Bosna a Hercegovina

84. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Bosna a Hercegovina aj v roku 2010 dosiahla len veľmi malý pokrok pri uskutočňovaní dôležitých reforiem a že napriek rozhodnutiu Európskeho súdu pre ľudské práva sa neodstránil nesúlad medzi ústavou a Európskym dohovorom o ľudských právach;

85. nájstojí preto na tom, aby sa prepracovala ústava a zlepšila účinnosť a spôsob fungovania celoštátnych inštitúcií, aby bola krajina schopná prijímať, vykonávať a presadzovať právne predpisy a pravidlá EÚ;

86. považuje za neúnosné, že ústava Bosny a Hercegoviny naďalej stanovuje, že občania, ktorí sami seba neoznačujú za príslušníkov jedného z troch spoločenstiev (Bosniakov, Chorvátov a Srbov), nemôžu kandidovať v prezidentských voľbách ani vo voľbách do národného parlamentu a zdôrazňuje rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, že tieto ustanovenia sú nezlučiteľné so všeobecnými zásadami ľudských práv;

87. považuje za dôležité, že rada ministrov prijala v marci 2011 akčný plán na uplatňovanie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a vytvorila pracovnú skupinu, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že táto pracovná skupina doteraz nedospela k dohode;

88. vyjadruje poľutovanie nad tým, že aj počas posledných volieb v roku 2010 bolo volebné právo obmedzované etnickou príslušnosťou a trvalým bydliskom. Toto obmedzenie jasne odporuje zásadám a právu na rovnaké zaobchádzanie bez diskriminácie;

89. s poľutovaním konštatuje, že podmienky na ukončenie pôsobenia úradu vysokého predstaviteľa neboli ani zďaleka splnené, ako napr. rozdelenie majetku medzi štát a nižšie úrovne správy a že práca výkonných a legislatívnych orgánov je na všetkých štátnych úrovniach naďalej prakticky výlučne etnicky orientovaná a vykazuje hrubé nedostatky v koordinácii;

90. ľutuje, že Bosna a Hercegovina sa ako jediná krajina v roku 2011 nezúčastní na sčítaní obyvateľstva, pretože doteraz nebol prijatý zákon o sčítaní obyvateľstva;

91. konštatuje, že v oblasti justičného systému sa dosiahol len obmedzený pokrok, na úrovni jednotlivých entít a kantónov sú však nevyhnutné ešte ďalšie zlepšenia;

92. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v boji proti korupcii sa dosiahol len obmedzený pokrok, stíhanie prípadov korupcie na súdoch prebieha pomaly a len malý počet prípadov korupcie na vysokých miestach bol stíhaný, príčinou čoho je nedostatočné uplatňovanie právnych predpisov a problémy pri koordinácii medzi entitami;

93. víta skutočnosť, že sa znížil počet etnicky rozdelených škôl a vo väčšine škôl sa zaviedli spoločné deväťročné učebné osnovy. Kritizuje však, že rozdeľovanie detí v školách podľa etnickej príslušnosti naďalej existuje;

94. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Bosna a Hercegovina, hoci dostáva finančnú podporu z nástroja predvstupovej pomoci (IPA), doteraz nebola schopná v nevyhnutnej miere vybudovať štruktúry potrebné na decentralizované hospodárenie s prostriedkami fondov EÚ;

95. poukazuje na špeciálne problémy Federácie Bosny a Hercegoviny, kde sa kompetencie entít, kantónov obcí prekrývajú, pretože sa zanedbala harmonizácia právnych predpisov na rôznych úrovniach;

96. rozhodne odmieta neustále spochybňovanie územnej integrity štátu, jeho inštitúcií a právomocí, ktorého sa dopúšťa najmä entita Republika srbská, ostro kritizuje nedávne pokusy Republiky srbskej spochybniť prostredníctvom referenda legitimitu vysokého predstaviteľa a celoštátnej justície. V prípade Bosny a Hercegoviny sa zasadzuje za posilnenie právomocí štátu ako celku v určitých oblastiach a za vytvorenie jednotného hospodárskeho priestoru, a vyzýva, aby v tejto oblasti politici na úrovni kantónov, Federácie Bosny a Hercegoviny prejavili ochotu v zmysle dočasnej dohody;

97. konštatuje, že zdroje miestnej samosprávy sú v súčasnosti mimoriadne obmedzené, otázka verejného majetku nie je dostatočne vyjasnená a etnické kritériá uplatňovania politických práv na miestnej a regionálnej úrovni si súrne vyžadujú reformu;

98. považuje za naliehavo potrebnú najmä reformu verejného majetku na všetkých úrovniach;

99. vyzýva všetkých rozhodujúcich činiteľov na všetkých úrovniach verejnej správy, aby sa zasadzovali za posilnenie cezhraničnej spolupráce so susednými krajinami;

Srbsko

100. s uspokojením konštatuje, že Srbsko ďalej pokročilo v implementácii svojho programu politických reforiem a dosiahlo ďalší znateľný pokrok pri plnení požiadaviek stanovených v dohode o stabilizácii a pridružení, poukazuje však aj na to, že v tejto oblasti je potrebné vyvíjať ďalšie úsilie;

101. s uspokojením tiež konštatuje, že Srbsko podniklo dôležité kroky smerom k zmiereniu v celom regióne západného Balkánu a naďalej konštruktívne spolupracuje s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu;

102. výslovne víta začiatok priamych rozhovorov medzi Srbskom a Kosovom a tiež skutočnosť, že sa už dosiahol malé zblíženie postojov a povzbudzuje obe strany, aby v týchto rozhovoroch konštruktívnym spôsobom pokračovali;

103. víta skutočnosť, že 1. januára 2010 vstúpil do platnosti nový štatút Vojvodinského autonómneho kraja, vyzýva však srbskú vládu, aby čo najrýchlejšie zrealizovala niektoré otvorené ustanovenia týkajúce sa štatútu, ako napr. prevedenie verejného majetku Vojvodinskému autonómnemu kraju;

104. obzvlášť víta úsilie a iniciatívy na decentralizáciu v Srbsku, ktoré sa v roku 2010 zintenzívnili;

105. dôrazne odporúča, aby boli zástupcovia Vojvodinského autonómneho kraja a Združenia miest a obcí Srbska prijatí do výborov pre rokovanie Srbska s EÚ;

106. vyzýva, aby boli vytvorené zákonné ustanovenia, podľa ktorých by národná vláda mala povinnosť konzultovať regionálne a miestne inštitúcie vždy, keď ide o ich záujmy a právomoci;

107. odporúča vytvoriť zákonné podmienky a stimuly na intenzívnejšiu komunikáciu medzi obcami, aby sa zvýšila efektívnosť verejných služieb a zlepšilo úsporné zaobchádzanie s disponibilnými zdrojmi;

108. konštatuje, že v Srbsku je ešte stále nadmerne vysoký počet utečencov. Na riešenie ich osudu, ktoré si vyžaduje predovšetkým rozsiahle opatrenia na úrovni obcí, sa stále čaká;

Čierna Hora

109. víta, že Čierna Hora dosiahla veľký pokrok pri plnení politických kritérií a podmienok v rámci procesu stabilizácie a pridruženía, upozorňuje však, že je potrebné v tomto úsilí pokračovať;

110. zdôrazňuje význam transparentnej a spoľahlivej verejnej správy na miestnej úrovni a ďalšej decentralizácie právomocí a finančných zdrojov;

111. požaduje prijatie zákona o regionálnej organizácii a doplnenie zákona o miestnych financiách;

112. nástojí na zlepšení spolupráce medzi vládou a menšinovými radami, aby bolo zaručené zastúpenie menšín vo verejnej správe, štátnych organizáciách a orgánoch miestnej samosprávy;

113. nabáda Čiernu Horu, aby pokračovala v posilňovaní svojich administratívnych kapacít vo všetkých oblastiach, najmä na miestnej úrovni a zvýšila profesionalitu verejnej služby a odpolitizovala verejnú správu;

Kosovo

114. s uspokojením konštatuje, že proces decentralizácie v Kosove zjavne pokročil, spolupráca s EULEXOM sa prehĺbila a dosiahol sa aj určitý pokrok pri uplatňovaní európskej agendy a politiky reforiem;

115. nástojí na úplnom a rýchlom objasnení obvinení vznesených v uznesení parlamentného zhromaždenia Rady Európy na základe Martyho správy voči vysokým predstaviteľom Kosova;

116. s obavami konštatuje, že chýba dialóg a snaha o zmierenie medzi etnickými komunitami, pretrvávajú nedostatky ochrana a integrácia menšín, predovšetkým kosovských Srbov;

117. s veľkými obavami pozoruje nezrovnalosti, nelegálne postupy a falšovanie výsledkov, ku ktorým došlo pri posledných voľbách, ako aj pri dodatočných voľbách, ktoré sa následne museli uskutočniť a považuje to za jasný znak chýbajúcej demokratickej zrelosti štátu;

118. vyzýva Kosovo, aby pokračovalo v procese decentralizácie a reformy obecnej správy a ukončilo ho. Víta vytvorenie vlastnej pracovnej skupiny na ministerstve pre miestnu samosprávu pre severné Kosovo a poukazuje na to, že decentralizáciu možno dovŕšiť iba za účasti miestneho obyvateľstva;

119. s obavami vníma skutočnosť, že na severe Kosova v oblasti Mitrovice práve v súvislosti s voľbami opakovane dochádzalo k násilným konfliktom a že sa doteraz nepodarilo nastoliť zmier medzi obyvateľmi tohto regiónu.

V Bruseli 1. júla 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ“

(2011/C 259/12)

VÝBOR REGIÓNŮV

- dúfa, že stratégia EÚ by mohla byť účinným príspevkom k podobným iniciatívam členských štátov, práve v súvislosti so stále výraznejším cezhraničným charakterom javu, proti ktorému treba bojovať;
- poukazuje na to, že je veľmi potrebné, aby počas vykonávania plánovaných opatrení bola požiadavka zachovať vnútornú bezpečnosť a bezpečnosť občanov v súlade so súbežnou požiadavkou rešpektovať základné práva;
- navrhuje, aby EÚ podporovala aj možnosť vytvárať unikátne pracoviská s inštitucionálnym usporiadaním na regionálnej úrovni tak, aby sa na určitom území stanovili postupy zadávania zákaziek, čo by zároveň umožnilo objektívne znížiť nadmerný počet verejných orgánov poverených zadávaním, a to prostredníctvom postupov verejného obstarávania prác, služieb a tovarov;
- podporuje rozhodnutie Komisie určiť ďalšiu legislatívnu činnosť na upevnenie európskeho právneho rámca vo veci zhabania majetku, a odporúča, aby sa v legislatívnom návrhu za prirodzeného nadobúdateľa vlastníckych práv prioritne pred inými možnosťami určila obec, na území ktorej sa zhabaný majetok nachádza;
- víta teda, že sa následne plánuje partnerstvo s Výborom regiónov pri vytvorení siete EÚ zameranej na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, s ktorým sa počíta už v tomto roku;
- vyjadruje preto záujem zúčastniť sa na preskúmaní finančných nástrojov v oblasti vnútorných vecí a bezpečnosti na obdobie nasledujúce po roku 2013 a záujem činnorodo spolupracovať pri zavádzaní možných finančných nástrojov.

Spravodajca	Giuseppe VARACALLI (IT/ALDE), starosta mesta Gerace (Reggio Calabria)
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe KOM(2010) 673 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. Konštatuje, že oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe“⁽¹⁾ prijaté v rámci Štokholmského programu z roku 2009 a päťročného plánu práce pre oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí obsahuje celkovú stratégiu vnútornej bezpečnosti a vlastne určuje štvorročný program činnosti.

2. Zastáva názor, že vypracovanie a zavedenie európskej stratégie vnútornej bezpečnosti do praxe je výzvou, ktorú musia riešiť európske inštitúcie, členské štáty, regionálne a miestne samosprávy a občianska spoločnosť spoločne, bez ohľadu na rozmanitosť ich úloh a právomocí.

3. Zdôrazňuje, že intervencia Komisie zapadá do historického okamihu, ktorý je mimoriadne dôležitý pre rovnováhu síl medzi inštitúciami Európskej únie, predovšetkým po rozšírení právomocí Európskeho parlamentu Lisabonskou zmluvou, vďaka ktorej sú teraz jasnejšie určené zodpovednosti jednotlivých inštitúcií, pokiaľ ide o vnútornú bezpečnosť.

4. Vo všeobecnosti veľmi kladne hodnotí celkový obsah oznámenia, ktoré úplne v súlade s požiadavkami na štruktúru takéhoto dokumentu ponúka podrobnú a presnú analýzu mnohých európskych problémov vnútornej bezpečnosti.

5. Zdôrazňuje však zároveň, že osobitné činnosti miestnych a regionálnych samospráv zabezpečujú v zásade vysokú úroveň bezpečnosti. Tento vysoký štandard treba v rámci stanovených zaručených základných práv ďalej rozvíjať. Najmä by sa mala zohľadniť ochrana súkromia. Európska únia by mala túto požiadavku zohľadniť aj pri uzatváraní dohôd s tretími krajinami, so zreteľom na vykonávacie opatrenia, ktoré z toho vyplývajú.

6. Zastáva názor, že päť strategických cieľov, ktoré sú stanovené metodologicky objektívnym a reprodukovateľným spôsobom, je sprevádzaných korelačným rozpracovaním jasných a merateľných činností, ktorých počet je prísne obmedzený a ktoré sú teda dobre uskutočniteľné.

7. Potvrdzuje svoj vlastný záväzok, ktorý už vyslovil v predchádzajúcich stanoviskách v prospech koordinovaného prístupu všetkých inštitucionálnych úrovní v danej problematike, počnúc samozrejme regionálnymi a miestnymi samosprávami, teda orgánmi, ktoré majú prirodzený a nevyhnutný záujem o problémy bezpečnosti, ktoré sa objavujú na ich území.

8. Osobitne zdôrazňuje, že analýza problematiky bezpečnosti odhaľuje jej nadnárodný rozmer, ktorý sa za posledné roky stále viac potvrdzuje tým, že rozličné formy ohrozenia bezpečnosti majú stále viac cezhraničných črt.

9. Preto podčiarkuje, že problémy bezpečnosti jednotlivých národných spoločenstiev nie je možné odlúčiť od európskej politiky vnútornej bezpečnosti, ktorá pri rešpektovaní národných právomocí má tiež za úlohu koordinovať činnosti, pri ktorých sa potvrdila väčšia účinnosť a primeranosť nadnárodného prístupu.

10. Preto dúfa, že stratégia EÚ by mohla byť účinným príspevkom k podobným iniciatívam členských štátov, práve v súvislosti so stále výraznejším cezhraničným charakterom javu, proti ktorému treba bojovať.

11. Zdôrazňuje, že rovnaký význam by sa mal pripisovať intervenciám zdola, ktoré majú mať symetrický charakter vzhľadom na nevyhnutne nadnárodné činnosti a majú byť výsledkom dohody s regionálnymi a miestnymi samosprávami, ktoré zastupujú spoločenstvá priamo postihované trestnou činnosťou.

12. Upresňuje však, že skôr, než sa začnú robiť akékoľvek kroky v súvislosti s jednotlivými iniciatívami obsiahnutými v stratégii, mal by sa vyhodnotiť súčasný platný právny rámec a posúdiť súlad so zásadou subsidiarity a tohto rozboru by sa popri Výbore regiónov mali zúčastniť aj národné parlamenty a regionálne samosprávne zhromaždenia.

13. V rámci všeobecného kladného postoja ku komplexnej stratégii poukazuje na to, že táto zatiaľ nie je vo všeobecnosti sprevádzaná hodnotením vplyvu plánovaných opatrení, ktoré si vyžadujú takéto hodnotenie, pri ktorom by mali byť konzultované regionálne a miestne orgány, pričom Výbor regiónov vyhlasuje, že je samozrejme k dispozícii na túto konzultáciu a že je ochotný spolupracovať vo fáze jej prípravy.

⁽¹⁾ KOM(2010) 673 v konečnom znení.

14. Poukazuje na to, že je veľmi potrebné, aby počas vykonávania plánovaných opatrení bola požiadavka zachovať vnútornú bezpečnosť a bezpečnosť občanov, s osobitným zreteľom na ochranu súkromia, v súlade so súbežnou požiadavkou rešpektovať základné práva a posilniť procesné práva podozrivých / obvinených, v rámci úsilia zaručiť im spravodlivý proces, aj vzhľadom na nadobudnutie účinnosti Charty základných práv Európskej únie, na očakávané pristúpenie EÚ k Európskemu dohovoru o ľudských právach a na súvisiace právomoci Súdneho dvora EÚ v Štrasburgu, aj pokiaľ ide o európske inštitúcie.

15. Zdôrazňuje preto, že je pripravený pokračovať v spolupráci s agentúrou EÚ pre základné práva s cieľom dosiahnuť lepšiu ochranu základných práv a najmä pomôcť regionálnym a miestnym samosprávam nájsť správnu rovnováhu medzi zvyšovaním bezpečnosti, ochranou súkromia a rešpektovaním individuálnych aj kolektívnych základných práv pri uplatňovaní stratégie.

16. Vyjadruje vážne výhrady voči významu „stabilného bezpečnostného priemyslu EÚ“, ktorý Komisia vyzdvihla vo svojom oznámení. Naopak, je potrebné zdôrazniť, že výlučný monopol na použitie sily má štát. Prostredníctvom účinného systému povolení a dozoru verejných orgánov treba zabezpečiť, že budú zachovávané právne ustanovenia, ktorými sa riadi konanie súkromných bezpečnostných spoločností a bezpečnostné predpisy, aby bolo vždy zaručené najmä dodržiavanie základných práv občanov. Treba tiež zabrániť tomu, aby sa mohli zapojením súkromných subjektov obchádzať ustanovenia právneho štátu.

17. Zdôrazňuje, že ciele a činnosti obsiahnuté v oznámení síce ako celok predstavujú dôležité záujmy regionálnych a miestnych orgánov, v konkrétnejšom vzťahu sú však s niektorými inými zo zaznamenaných problémov.

Administratívny prístup

18. Zastáva názor, že pokiaľ ide o cieľ 1, má zvláštnu súvislosť s činnosťou miestnych a regionálnych samospráv opatrenie č. 2 (Chrániť hospodárstvo pred prenikaním zločineckých sietí), v ktorom má istý vplyv odkaz na politiku predpokladajúcu záväzky „vládných a regulačných orgánov zodpovedných za udeľovanie licencií, povolení, zákaziek alebo dotácií (administratívny prístup)“.

19. Pripomína, aké je v tejto súvislosti potrebné, aby Komisia členskými štátom poskytla praktickú pomoc vybudovaním siete národných kontaktných pracovísk na výmenu osvedčených postupov a podporu pilotných projektov k praktickým otázkam. Považuje formálne a neformálne zapojenie regionálnych a miestnych samospráv do tejto iniciatívy za absolútne nevyhnutné, a poukazuje na to, že účinné procesy zvyšovania bezpečnosti musia na jednotlivých územiach bezpodmienečne prebiehať súčasne s neustálym a prísnyim overovaním využívania verejných zdrojov, o ktoré sa organizovaný zločin často zaujímal.

20. So zvláštnym ohľadom na chýlostivú otázku zadávania verejných zákaziek alebo poskytovania subvencií navrhuje, aby EÚ popri ďalšej a účinnejšej práci na zriaďovaní národných kontaktných pracovísk podporovala aj možnosť vytvárať unikátne pracoviská s inštitucionálnym usporiadaním na regionálnej úrovni tak, aby sa na určitom území stanovili postupy zadávania zákaziek, čo by zároveň umožnilo znížiť počet verejných orgánov poverených zadávaním, a to prostredníctvom postupov verejného obstarávania prác, služieb a tovarov ⁽²⁾.

Zhabanie majetku

21. Okrem toho, takisto vo vzťahu k činnosti podľa cieľa 1, zastáva názor, že v téme európskej vnútornej bezpečnosti je ešte relevantnejšie ďalšie opatrenie č. 3 týkajúce sa hľadania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ktoré je nepochybne prostriedkom na potlačanie všetkých foriem kriminality zasahujúcim mnohé oblasti, a je nepochybne a preukázané, že zhabanie majetku pochádzajúceho z nezákonnej činnosti je odstrašujúcim prostriedkom, ktorý je zrejme najúčinnnejší spomedzi rozličných známych používaných.

22. V tejto tematike podporuje rozhodnutie Komisie určiť ďalšiu legislatívnu činnosť na upevnenie európskeho právneho rámca vo veci zhabania majetku, v súvislosti s ktorou sa ako mimoriadne významné javia presné dispozície v prospech tohto nástroja so zvláštnou a primeranou pozornosťou venovanou zhabaniu majetku tretích strán, rozšírenej právomoci zhabania majetku a vzájomnému uznávaniu medzi členskými štátmi takých opatrení, ktoré sa týkajú zhabania a nie sú založené na predchádzajúcom rozsudku: subjektívne a objektívne rozšírenie verejných právomocí v tejto oblasti postupným vylepšením použiteľných postupov určite účinnejšie prispieje ku konkrétnemu boju proti nelegálne nadobudnutému majetku, čo zabezpečí skutočné zosúladenie všetkých opatrení prijatých inštitúciami.

23. Avšak, pokiaľ ide o vzájomné uznávanie rozhodnutí o zhabaní, vyslovuje obavy týkajúce sa stavu uplatňovania rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV ⁽³⁾, pretože podľa Komisie jeho transpozícia do právnych predpisov členských štátov zjavne nie je uspokojivá, predovšetkým ak vezmeme do úvahy, že do konca februára 2010, teda pätnásť mesiacov po skončení stanovenej lehoty iba 13 členských štátov začalo uplatňovať tento nástroj ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Podľa vzoru sústredenia právomocí pri udeľovaní verejných zákaziek stanoveného nedávnym talianskym zákonom č. 136 z 13. augusta 2010 o mimoriadnom pláne proti mafii a opatreniach na potlačanie kriminality pri obstarávaní (osobitne pozri článok 13), pri ktorom sa počas stanovovania spôsobu vykonávania prijatých ustanovení okrem iného počítá s dohodou Zjednotenej konferencie, ktorá je zložená aj zo zástupcov miestnych samospráv (pozri ods. 1 uvedeného článku 13).

⁽³⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu, Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 59 – 78.

⁽⁴⁾ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade na základe článku 22 rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu, KOM(2010) 428.

24. V tejto súvislosti súhlasí s výzvou, ktorú Komisia adresovala členským štátom, aby transponovali toto rozhodnutie.

25. Súhlasí s navrhovaným časovým plánom iniciatív, ktoré chce Komisia začať uplatňovať v oblasti habania majetku a že navrhované obdobie štyroch rokov (od tohto roku do roku 2014) predstavuje zodpovedajúce referenčné obdobie na uplatňovanie programu.

26. Považuje za nevyhnutné, hlavne pokiaľ ide o iniciatívu, ktorou sa majú do roku 2014 zriadiť úrady na vyhľadávanie majetku, aby regionálne a miestne orgány už od fázy vytvárania štruktúr zohrávali aktívnu úlohu založenú na zásadách a kritériách, ktoré sa majú na európskom území definovať jednotným spôsobom, a to formálnou účasťou prostredníctvom vlastných zástupcov na politickej aj operatívnej úrovni.

27. Je hlboko presvedčený, že regionálne a miestne orgány by okrem iného mali nájsť zodpovedajúci priestor na účasť v dvoch informačných kampaniach plánovaných Komisiou na rok 2013, ktoré spočívajú vo vypracovaní „spoločných ukazovateľov“ hodnotenia činnosti a výsledkov týchto úradov a v predložení usmernení vychádzajúcich z osvedčených postupov, ktorými sa má zločineckým skupinám zabrániť, aby zhabaný majetok získali späť, a považuje za nevyhnutné, aby sa miestne orgány zúčastňovali na obidvoch týchto iniciatívach v rámci formálneho partnerstva, a to od počiatku ich uplatňovania.

28. Odporúča, aby sa v legislatívnom návrhu za prirodzeného nadobúdateľa vlastníckych práv prioritne pred inými možnosťami určila obec, na území ktorej sa zhabaný majetok nachádza, čím by bol stanovený pevný bod inštitucionálneho počiatku aj pre ďalšiu fázu opätovného využívania majetku, a v tejto súvislosti sa výbor prihovára za jeho sociálne využívanie, napríklad pridelením majetku združeniam a družstvám, aj vzhľadom na to, že miestne spoločenstvá platia najvyššiu daň za organizovanú trestnú činnosť a že sociálne využitie zhabaného majetku má jasný nápravný význam v prospech spoločenstiev, ktoré utrpeli týmto vážnym fenoménom. Zdôrazňuje, že je potrebné, aby existovalo pevné právne ukotvenie, pokiaľ ide o to, čo sa stane so zhabaným majetkom a podčiarkuje, že keby sa podniklo viac krokov s cieľom posilniť alebo zmeniť platný právny rámec, muselo by sa tiež prihliadať na to, že miestne spoločenstvá sú vážne zasiahnuté, okrem iného, aj organizovanou trestnou činnosťou.

29. Zdôrazňuje však, že na konkrétne opätovné využívanie každého zhabaného majetku je zároveň potrebné počítať s prostriedkami, pomocou ktorých sa tento majetok stane naozaj využiteľným, pretože zhabaný majetok sa často nachádza v takom stave, že je nevyužiteľný.

Radikalizácia a nábor

30. Pokiaľ ide o cieľ 2 (Zabraňovať terorizmu, radikalizácii a náboru nových členov) berie kladne na vedomie, že opatrenie č. 1 tohto cieľa (Posilniť právomoci komunit pri zabraňovaní radikalizácii a náboru nových členov) okrem iného stanovuje, že toto zabraňovanie si vyžaduje „úzku spoluprácu s miestnymi orgánmi“, kvôli čomu sa už v oznámení vhodne uvažuje o priamej súčinnosti miestnych a regionálnych orgánov.

31. Poukazuje na skutočnosť, že v prípade porušenia základných práv v dôsledku prijatých opatrení, a najmä opatrení v záujme boja proti terorizmu, treba zohľadniť špecifické riziká.

32. Víta teda, že sa následne plánuje partnerstvo s Výborom regiónov pri vytvorení siete EÚ zameranej na zvyšovanie povedomia o radikalizácii, s ktorým sa počíta už v tomto roku. Sieť by mohla prispievať k výmene skúseností, poznatkov a osvedčených postupov pri zvyšovaní povedomia o nebezpečenstve radikalizácie a vypracovávať techniky komunikácie, ktoré by čelili rétorike teroristických skupín.

33. Zdôrazňuje, že také zloženie siete, s akým sa počíta, teda s prítomnosťou viacerých osôb, ktoré sa intenzívne angažujú v boji proti nezákonnosti, by predstavovalo vynikajúci základ praktickej a trvalej spolupráce Výboru regiónov s Európskou komisiou a pre zainteresované subjekty by zároveň tvorilo stále a neformálne fórum, na ktorom by tieto subjekty mohli predstavovať myšlienky a stimulovať strategickú diskusiu, čo by bolo východiskom pilotnej iniciatívy.

34. Vyjadruje preto svoj zámer konkrétne sa podieľať na otvorení plánovaného internetového fóra a konferencií v EÚ a pripomína, že je potrebné, aby sa toto partnerstvo urýchlene vytvorilo a aby bezprostredne došlo k nadviazaniu operatívnych stykov medzi kompetentnými štruktúrami výboru a Komisie.

35. Komisiu tiež vyzýva, aby zaktivizovala podobné operačné kontakty na rozšírenie partnerstva aj pri organizácii konferencie ministrov plánovanej na rok 2012 a na vypracovanie príručky činnosti a skúseností vhodných na podporu činnosti v členských štátoch. Ďalšie partnerstvá môžu slúžiť pri príprave ešte organickejšieho súboru spoločných iniciatív, ktorých úžitok by bol v tom, že by európskym občanom umožnili primerané vnímanie intenzívneho nasadenia regionálnych a miestnych orgánov vo veciach, ktoré sú v súčasnom historickom okamihu mimoriadne závažné.

36. Ponúka svoju podporu a spoluprácu pri identifikácii kritických infraštruktúr v rámci prevencie teroristických útokov.

Doprava

37. Znova pokiaľ ide o cieľ 2, považuje za dôležité aj opatrenie č. 3 (Zaistiť bezpečnosť dopravy), v súvislosti s ktorým kladne posudzuje ďalší rozvoj režimu EÚ na zaistenie bezpečnosti leteckej a námornej dopravy a podporuje plánované zintenzívnenie činnosti EÚ pri pozemnej doprave.

38. Vzhľadom na miestnu a regionálnu železničnú dopravu, ale aj na diaľkovú dopravu vysokorýchlostnými vlakmi, víta užitočný plán vytvoriť stály výbor bezpečnosti pozemnej dopravy, pričom pre jeho zloženie ako objektívnu prevádzkovú nevyhnutnosť odporúča, aby jeho formálnymi členmi boli predstavitelia regionálnych a miestnych samospráv, ktorí by sa vhodným a pružným spôsobom obmieňali podľa prerokovávaných vecí.

39. Podľa jeho názoru sa totiž jednoznačne potvrdilo, že všeobecne známe a početné problémy bezpečnosti súvisiace so železničnou dopravou majú výrazný vplyv na právo na mobilitu miestnych spoločenstiev, a preto sa priama účasť zástupcov miestnych inštitúcií v európskych orgánoch pracujúcich v tejto oblasti ukazuje ako mimoriadne potrebná.

40. Poukazuje na početné kritické stanoviská k využívaniu údajov o leteckých pasažieroch a navrhuje, aby sa zohľadnili pri vypracúvaní oznámeného právneho predpisu o zbere osobných údajov o cestujúcich v lietadlách.

Počítačová kriminalita

41. Chce predovšetkým pripomenúť, že pokiaľ ide o opatrenia podľa cieľa 3 (Zvýšiť úroveň bezpečnosti občanov a podnikateľskej verejnosti v kybernetickom priestore), zohráva významnú úlohu zvyšovanie povedomia občanov a miestnych podnikov o stále dôležitejšej požiadavke bojovať proti čoraz väčšej hrozbe a útokom na informačné systémy, pričom treba zohľadniť aj nové metódy používané na páchanie tohto typu zločinov.

42. Vyjadruje svoju podporu intenzívnemu úsiliu o riešenie tohto problému, ako vyplýva z oznámenia, pričom sa toto úsilie opiera o základnú úvahu o bezpečnosti informačných sietí, ktorá je zásadným činiteľom fungovania informačnej spoločnosti. Tieto informačné siete sú sústredené predovšetkým do mestských oblastí, kde sa nachádzajú aj uzly týchto sietí. Výbor preto Komisii odporúča, aby v spolupráci s regionálnymi a lokálnymi samosprávami predstavila podpornú politiku, ktorá by upravovala ochranu a správu uzlov informačných sietí v mestských oblastiach.

43. Zastáva názor, že môže spolupracovať pri zamýšľanom postupe zlepšovania európskej schopnosti reagovať na tento problém, a upozorňuje, aké je dôležité vytvoriť do roku 2013 v rámci jestvujúcich štruktúr stredisko boja proti počítačovej kriminalite, ktoré by úzko spolupracovalo s európskymi inštitúciami, ako napríklad Európska policajná akadémia (CEPOL), Europol a Eurojust. Aj výbor by sa mohol podieľať na prehĺbení štúdie vykonateľnosti.

44. Pripomína, že je tiež nevyhnutné zlepšiť miestne schopnosti v tejto oblasti, na čo treba primerane investovať do vzdelávania zamestnancov samotných orgánov.

Správa hraníc

45. Pokiaľ ide o cieľ 4 (Zvýšiť bezpečnosť prostredníctvom riadenia hraníc), zdôrazňuje v prvom rade význam jednoznačného odkazu v oznámení na „zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti“ (článok 80 Zmluvy o fungovaní EÚ), čo sú základné zásady účinného riešenia problému. Rovnako dúfa, že sa tieto zásady premietnu do konkrétnych opatrení na podporu členských krajín a území, ktoré sú najviac vystavené tomuto problému.

46. Okrem toho vyjadruje zásadnú dôležitú požiadavku, aby sa podľa možnosti zosúladiť nesporná potreba posilniť mechanizmy riešenia jestvujúcich problémov, ktoré sa v poslednom čase stávajú veľmi závažnými, so súbežnou požiadavkou účinne zachovať procesy cezhraničnej spolupráce s partnermi mimo EÚ, pričom v tomto rámci zjavnej vzájomnej doplnkovosti týchto dvoch požiadaviek sa výbor usiluje o podporu všetkých činností, ktoré prispievajú k zvýšeniu úrovne plnenia oboch týchto požiadaviek.

47. Vzhľadom na sociálny rozmer neustále narastajúcej migrácie zdôrazňuje, že je naliehavo potrebná európska prísťahovalecká a azylová politika dohodnutá s regionálnymi a miestnymi samosprávami, ktorá musí byť založená na dodržiavaní ľudských práv, solidarity a zodpovednosti. Osobitne treba vyzdvihnúť otázku ochrany súkromia osôb, ktoré prekračujú hranice. Rovnako však treba zdôrazniť, že treba nabádať viac krajín, aby prijali viac osôb, a tým vyvážili vplyv demografických zmien, ktoré majú za následok znižovanie počtu obyvateľov Európy a tým aj pracovných síl.

48. So všeobecným odkazom na súbor opatrení navrhovaných k pohybu osôb upozorňuje, že sú vhodným integrovaným kritériom zásahu, s ktorým sa možno stotožniť, a sú zamerané na zvýšenie využívania nových technológií pri pohraničnej kontrole a strážení hraníc (systém Eurosur, ku ktorému sa okrem iného vhodne viaže samostatný legislatívny návrh pripravovaný v tomto roku) a na lepšiu koordináciu členských štátov vďaka agentúre Frontex, pre ktorú je v oznámení plánované samostatné opatrenie na zvýšenie schopnosti spracovávať informácie.

49. Zdôrazňuje, že aj nové opatrenia na ochranu hraníc (napríklad skenery na letiskách) používané pri osobnej kontrole musia byť vhodné a primerané sledovanému cieľu a musia príslušným osobám zaručovať základné práva, najmä pokiaľ ide o ľudskú dôstojnosť, ochranu súkromia a právo na slobodný pohyb. V súvislosti s nedávnymi udalosťami víta iniciatívu zameranú na to, aby bol všetok náklad podrobený analýze rizík. Tieto opatrenia by mali byť koncipované tak, aby boli cielene využívané obmedzené technické možnosti kontroly a napriek tomu sa zabezpečila rýchla preprava tovaru pre hospodárstvo.

Krízy a katastrofy

50. Pokiaľ ide o cieľ 5 (Zvýšiť odolnosť Európy voči krízam a katastrofám), zaväzuje sa podporiť každú iniciatívu v oblasti európskej reakcie na krízy a katastrofy a zastáva názor, že s ohľadom na prirodzené schopnosti a skúsenosti miestnych orgánov, ktoré zastupuje, môže aktívne prispieť k vyhodnocovaniu hrozieb alebo rizík, k organizovaniu informačných činností, a takisto zasahovať v operačnej fáze riešenia núdzových situácií, a to v súlade s obsahom oznámenia.

51. Zdôrazňuje v tejto súvislosti, že je pripravený spolupracovať na zlepšení koordinácie a výmeny informácií najmä aj na miestnej, regionálnej a cezhraničnej úrovni v oblasti bezpečnosti reaktorov a ochrany obyvateľov pred nebezpečenstvom vyplývajúcim z rádioaktivity.

Finančné prostriedky

52. Vzhľadom na uvedené považuje na záver za zásadné, aby jeho nevyhnutná účasť na zlepšovaní európskej vnútornej bezpečnosti prebiehala súčasne s úpravou kapacít a právomocí regionálnych a miestnych orgánov. Preto je nevyhnutné investovať do ďalšieho výskumu a realizácie inovácií v oblastiach ako je počítačová bezpečnosť, súdna analýza, ochrana dôležitej infraštruktúry a bezpečnosť miest, a zabezpečiť podporu Komisie pre tieto opatrenia. Takýmto spôsobom by sa vyhovelo zvýšeným nárokom na riešenie stále špecifickejších a zložitejších problémov.

53. Vyjadruje preto záujem zúčastniť sa na preskúmaní finančných nástrojov v oblasti vnútorných vecí a bezpečnosti na obdobie nasledujúce po roku 2013 a záujem čínorodo spolupracovať pri zavádzaní možných finančných nástrojov, čím sa zasadí o to, aby sa zaručilo, že na základe vyzretých skúseností miestnych orgánov v tejto oblasti sa pripraví rozumné a účinné rozdelenie zdrojov.

V Bruseli 1. júla 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Predplatné na rok 2011 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 100 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročné DVD	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	770 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačné (súhrnné) DVD	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, DVD, jedno vydanie za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	300 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom DVD.

Predplatitelia *Úradného vestníka Európskej únie* môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do *Úradného vestníka Európskej únie*.

Predaj a predplatné

Rozličné platené publikácie, rovnako ako aj *Úradný vestník Európskej únie*, si možno predplatiť a získať u obchodných distribútorov. Zoznam obchodných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK